

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer, csütörtökön és vasárnap.

OMGE évi tagsági díj:

200 holdig	15 pengő
500 " "	30 " "
1000 " "	60 " "
2000 " "	90 " "
3000 " "	120 " "
ezen felül	150 " "
Résvénytársaságok, szövetkezetek, vállalatok	90 " "
Egyéb tagok részére évi tagdíj	10 " "

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona

As egyesületi tanács felügyelete alatt
A szerkesztésért és kiadásért felelős:
Buday Barna főszerkesztő.
Szerkesztő: **Rothmeyer Imre**

Szerkesztőség: Budapest, IX., Köztelek-u. 8. Telefon: Aut. 866-05

Előfizetési árak:

A m. kir. földművelésügyi minisztérium által időnkint kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzettel együtt.

OMGE-tagoknak:

Negyedévre	6 pengő	Negyedévre	10 pengő
Félévre	11 " "	Félévre	18 " "
Egészévre	20 " "	Egészévre	32 " "

Külföldre a fenti árak és a postaköltség
Előfizetést csak naptári negyedévekre fogadjunk el

Kiadóhivatal: Budapest, IX., Üllői-ut 25. Telef. Aut. 899-32

TARTALOM:

- A földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kiállításról.
- Dráma a mezőn.
- A kartelkérdés a Házban. (— — — dr.)
- Vizsgáljuk meg a tengerivetőmag csirázóképességét. (Grábner Emil.)
- Hozzászólások a belterjesebb tengeriműveléshez. (Schaffer Gyula.)
- Az elmúlt tél takarmányozásának következményei. (Freytag Béla.)
- Néhány megjegyzés az allgauti tehén tejének értékesítéséhez. (Szanyi István dr.)
- A kendertermelés jövedelmezősége. (Palcó Márton.)
- A traktorkenőanyag vásárlás.
- Bargonyák és a világpiac. (Béke László.)
- Törvények és rendeletek.
- Könyvismertetés.
- A gazdasági közönség köréből. (A tejrészesítés megoldása az értékesítés centralizálásával. Glaser Géza. — Boronád a búzára! Giergl Andor.)
- Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár ismertetése. II.
- A mezőgazdasági kamarák, gazdasági és állattenyésztő egyesületek, szövetkezetek és a Falu Szövetség kiállítása. (Herodek Sándor dr.)
- Vetőmag, termény- és dohánnykiállítás. (Fabricius Endre.)
- Az erdészeti kiállítás. (Suhayda Tibor.)
- A tejgazdasági kiállítás. (Fettick Ottó dr.)
- Az élelmiszer és borkiállítás. (Rédly Gyula.)
- A háziipari kiállítás. (Suhayda Tibor.)
- A gépkiallítás. (Rothmeyer Imre.)
- Vegyes közlemények.
- Időjárás.
- Tőzsde, kereskedelem.
- Szerkesztői üzenetek.
- Mellett: Rádiós gazdasági előadások II. évf. B. sorozat 14. számú füzet. (A magyar ébrenyitás, tekintettel annak gazdasági jelentőségére. — Raitsits Emil dr.)

AZ OMGE KÖZLEMÉNYEL.

Az OMGE németországi tanulmányutja és csoportos utazás a müncheni kiállításra.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a D. L. G. ez évben június hó 4-9. napjain Münchenben rendezendő kiállításával, annak megtekintésével kapcsolatban mintegy két hétre terjedő

németországi tanulmányutat

rendez Bajorország és Provinz Sachsen egyes vidékeire.

A tanulmányuti társasághoz a Budapest-Müncheni utra az utazási kedvezmények élvezetése céljából csatlakozhatnak azok, akik csak Münchenbe kívánnak utazni a kiállítás megtekintésére.

Indulás Budapestről előreláthatóan június 2-án. Ugy a tanulmányut, mint a társas utazás részvételi díját, valamint a részletes programot rövid időn belül közölni fogjuk.

Ugy a tanulmányuton, mint pedig a társas utazáson való részvételi szándékot legkésőbb április hó 30-ig bezárólag kell írásban bejelenteni az OMGE titkari hivatalánál.

a) Akik a tanulmányuton való részvételre jelentkeznek, azok a jelentkezéssel egyidejűen 200 pengő, b) akik pedig csak a Münchenbe való együttes utazásra jelentkeznek, azok a jelentkezéssel egyidejűen 50 pengő biztosíték összeget tartoznak befizetni az OMGE pénztárába.

A jelentkezés érvényessé csak e biztosíték összeg befizetésével válik, amely azonban lemondás vagy visszalépés esetén vissza nem térítetik. A befizetett biztosíték összeg beleszámít a részvételi díjba, amelynek fennmaradó részét legkésőbb május 30-ig előre kell befizetni az OMGE pénztárába. (Bővebben lásd a „Köztelek” I. évi április 7. és 11-i számaiban.)

Mutschenbacher Emil dr. s. k. ügyvezető igazgató

Egyről-másról.

A földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kiállításért.

A „Köztelek”-nek most már harmadik számát tulajdonrészt a nagyszerű országos mezőgazdasági kiállításról szóló beszámolóik veszik igénybe. Husvételi számunkban a kiállítás lefolyásáról és szemmel megállapítható eredményeiről adtunk jelentést, előző és mai számunk jó részét pedig a szakszerű tanulmányok ismertetésének szenteltük. És míg a múlt héten a különböző állattenyésztési csoportok anyagát ismertették és bírálták hivatott szakemberek, ma a kiállítás többi anyaga felett tartanak seregszemlét. Amint ezekből a beszámolókból kitűnik, a kiállítás

szemléltetően oktató anyagának nagy része a földművelésügyi minisztérium fennhatósága alá tartozó állami intézetek sokoldalú munkásságának gazdag tőzéből került ki. A szakoktatási és kísérleti intézetek, az állami erdészet, a háziipari felügyelőség stb. egyaránt értékesen és felette tanulságosan növelték a kiállítás látványait és növelték oktató hatását. Mindezt a beszámolóik felkért írói külön-külön méltatják, de ezenkívül szükségesnek tartjuk, hogy e helyen is, a lap élén a legnagyobb elismeréssel és legnagyobb köszönettel emeljük ki azt a nagyértékű és hathatós támogatást, amelyben Mayer János földművelésügyi miniszter lelkes munkatársaival együtt az OMGE-t részesítette azáltal is, hogy lehetővé tette és biztosította ezeknek az állami intézeteknek a kiállításra való részvételét és e révén a kiállítást teljesebbé, sokoldalubbá tette.

Az ezirányú támogatás méltóan egészíti ki azt a megértő jóakaratot, amelyet az országos mezőgazdasági kiállítás kiépítésének és fejlesztésének ügye a jelenlegi földművelésügyi miniszter részéről élvez, amint ezt már ismételtel kiemeltük és méltattuk. Az az előző években is már állandóan biztosított előzékeny támogatás, hogy az OMGE-nek átengedte használatra a kiállítás tartamára az állami tenyészállatvásártelpeket, nagy mértékben növekedett jelentőségében azáltal, hogy a telepen nagy előrelátással és áldozatkészséggel felépítette a löstállókat vele kapcsolatos elővezető pályával és tribünnel együtt és így a kiállítás szakszerű fejlődésének, teljességének és látványosságának hatalmas lökést adott. Tudomásunk szerint ezenkívül a földművelésügyi miniszter az állami telep további kiépítését és ezre együtt a kiállítás fejlesztését is tervezi és e célra további anyagi eszközöket igyekezik a minisztérium részére biztosítani. Mindezt a kiállítás ügyének minden kis részlete iránt megnyilvánuló meleg érdeklődése és őszinte rokonszenve egészíti ki úgy, hogy a magyar országos mezőgazdasági kiállítások megvalósulása és a külföld által is nagy elismeréssel méltányolt nagyarányú fejlődése szorosban egybe fog forrni Mayer János földművelésügyi miniszter nevével és munkájával.

Őszinte örömmel kell ez alkalommal is kiemelni, hogy a miniszteréhez hasonló meleg megértő támogatásban részesült a kiállítás ügye mindenkor a földművelésügyi minisztérium érdekelt államtitkárai, osztályfőnökei és összes tisztviselői részéről. Külön ki kell emelnünk azt az odaadó készséget és előzékeny fáradozást, amellyel Lickl Károly h. államtitkár, az állattenyésztési osztály főnöke a kiállítás ügyét felkarolta. Minthogy az állami tenyészállatvásártelep irányítására és ügyeinek vitelére hivatott intézőbizottságnak ő az elnöke, így ebben a minőségében is különös gonddal foglalkozott egész éven át a telep és egyszersmind a kiállítás fejlesztésének kérdéseivel, annál inkább, mert úgy a löstálló, valamint egyéb építkezéseknek a problémái elsősorban az ő vállain nyugodtak. A kiállítás nagyarányú sikere bizonyára jóesetűleg az ő sokoldalú lelkes munkássága számára is. Ebben a munkában értékesen támogattak és a kiállítást meleg rokonszere

Beszüntetjük

lapunk küldését mindazoknak az előfizetőinknek, kiknek előfizetése **mult hó végével** lejárt és azt **f. hó 20-ig nem újítják meg.**

Tisztelettel kérjük tehát előfizetőinket az előfizetési díj **azonnali beküldésére**, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne álljon be.

Az előfizetési díjat **ugyanazon cím alatt** kérjük **beküldeni**, mint **amely címen a lap jár.**

Előfizetési árak:

egy évre	32 pengő
félévre	18 " "
negyedévre	10 " "

OMGE-tagoknak a tagsági díjon felül:

egy évre	20 pengő
félévre	11 " "
negyedévre	6 " "

A kiadóhivatal.

Legkiválóbb hazai származású **lóhere, lucerna**, elsőrendű hüvelyes és hámozott **baltacím, tavaszbükköny, nyulszapuka**, eredeti északnémetországi fajazonos, magas csiraképességű **takarmányrépa**, valamint mindenféle gazdasági magvak, **Viktória-borsó, Express, Gradus, Amerika csodája**, különféle **fűmagvak, konyhakerti és virágmagvak** igen előnyös fizetési feltételek mellett a legjutányosabban beszerezhetők a **Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezeténél, Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 29. szám.**

Diszesen kiállított új képes főárjegyzék ingyen és bérmentve.

Mai számunk 36 oldal

E szám ára 40 fillér

Telefon: Autómata 213-86
Táviratcím: MEZŐGAZDÁK

szenvel felkarolták az ügyosztályvezetők: *Békessy Jenő* és *Tolnay Pál* miniszteri tanácsosok. Az idén első alkalommal rendezett lókiállítás megszervezéséért, a megfelelően értékes anyag bemutatásának biztosításáért és az állami méneselek megbízható szép kollekciójának felhozataláért pedig *Plósz Béla* dr. h. államtitkár illeti meg a teljes elismerés és meleg köszönet. A szakoktatási és kísérleti intézetek részvételét *Ujhelyi Andor* dr. miniszteri tanácsos és *Csvetkovits Ferenc* dr. osztálytanácsos értékes közreműködésével *Tóth Jenő* dr. államtitkár irányította és tette lehetővé, aki a kiállítás ügyét még azzal az áldozatkész nemes elhatározásával is felkarolta, hogy a szakoktatási intézetek kiállítási csoportja részére állandó vándordíjat adományozott.

Messze vezetne, ha mindama hivatalos egyéniségek neveit, valamint közreműködésük és támogatásuk módját felsorolni óhajtanánk, akik a kiállítás fejlesztése és felkarolása terén elismerésre méltó érdemeket szereztek. Így ezek után általánosságban öszinte örömmel csak azt állapítjuk meg, hogy az ideai országos mezőgazdasági kiállítás a gazdatársadalom és a földművelésügyi minisztérium mintaszere együttműködésére és vállvetett közös munkásságára szolgáltatott példát. És erre éppen ezen a téren okvetlenül szükség is van, mert ezek a kiállítások kinőttek már úgy az egyesület régi szabású tenyészállatvadászai, mint a minisztérium adminisztratív eszközökkel elintézhető akciói köréből: a magyar mezőgazdaság világraszóló eseményévé, számottevő nemzeti ünneppé fejlődtek, amelyeket csak az állam és a gazdatársadalom megértő összefogása és lelkes munkássága tudhat az ideai színvonalon fenntartani, sőt lehetőleg tovább fejleszteni.

Dráma a mezőn.

El voltunk készülve rá, hogy az ideai kivételesen szigorú tél múltán nagy fagykárokról fogunk jelentést kapni, de az egymást követő s egyre aggasztóbb vetésjelentések minden pesszimizmust meghaladnak. Kezdetben enyhén itélték meg a helyzetet. Még olyan vidékekről is, ahol nem volt hótakaró, megnyugtató értesítések érkeztek, mert az ásatási próbák kedvező eredménnyel jártak. Ugy látszik, az utófagyok hatása az elgyűlölt növényzetre katasztrofális volt. A nappali hőemelkedés s az éjszakai lehülés okozta felfagyások nagy károkkal jártak s a gazda, aki azt remélte, hogy a dermesztő hidegek megszűnésével véget ért a megpróbáltatása, most látja csak a pusztulást.

Összekötteléseink s levelezéseink révén több helyről volt alkalmunk értesülést szerezni s nem egy olyan riasztó hírt vettünk, hogy gondolkodóba estünk, vajjon helyesen járunk-e el, ha közgazdasági életünk különben is sötét képére ilyen vigasztalan tónusokat rakunk. Természetes lett volna, ha a gazda idegesen itéli meg a helyzetet s titkon reméltük is, hogy az első ijedség elmúltával talán megnyugtatóbbá válik a helyzet képe. De immár anélkül, hogy kuvikok lennénk, elmondhatjuk, hogy a fagykárok az ország egyes vidékein katasztrofászerű arányokat értek és a pusztulás következményeinek orvoslása olyan országos problémává vált, amellyel a kormánynak is a legnagyobb komolysággal foglalkoznia kell.

Volt alkalmunk beszélni *Mayer János* földművelésügyi miniszterrel, aki éppen olyan érdeklődéssel, mint aggodalommal figyeli a napról-napra romló helyzetet s megtette az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy teljesen tisztázott helyzetképet kapjon s ahhoz mérje teendő lépéseit. Egylőre annyit mondott, hogy részen áll s minden rendelkezésére állítható eszközzel a gazdaközönség segítségére lesz.

Az egységes párt e hó 10-én foglalkozott a fagykárok ügyével; ez alkalommal *Wekerle Sándor* pénzügyminiszter utalt arra, hogy a most tárgyalás alatt lévő adóügyi törvényjavaslatok felhatalmazást adnak a kormánynak arra, hogy adott esetekben, elemi

csapások alkalmával adókedvezményeket nyújtson, sőt ha annak szüksége mutatkozik, az egész adót elengedhesse.

Prónay György államtitkár, aki a távollévő földművelésügyi miniszter helyett adta meg a kívánt felvilágosítást, megállapította, hogy az utófagyok talán éppen olyan kárt okoztak, mint a téli fagy. Tetemes kár van a Tisza jobb- és balpartján, különösen őszi árpában és repcében és jelentős károk vannak az őszi buzavetésekben is. Intézkedtek aziránt, hogy kiküldött emberekkel közvetlenül ellenőrizzék a gazdasági felügyelők jelentéseit. Ott, ahol a kiszántások nagymérvűek, a kormánynak valóban segítségére kell lennie az érdekelteknek. Természetes, hogy a kormány csak generális intézkedésekkel jöhet. Kijelentette, hogy a pénzügyminiszterrel a legközelebbi napokban megtárgyalják az akció és a segítés módozatait és reméli, hogy a gazdaközönségnek megfelelő támogatást nyújthatnak.

Bethlen István gróf miniszterelnök arra kérte a képviselőket, hogy a legközelebbi parlamenti szünnapon utazzanak le kerületeikbe és mondják meg ott az érdekeltektől, hogy akinek árpa vetőmagra van szüksége, lehetőleg sürgősen szerezzék be önmaga. A földművelésügyi miniszter akciója ugyanis csak olyan magvakra vonatkozhatik, amelyek vetési ideje későbbi időpontban van. Nem szeretné tehát, ha olyan reményeket ébresztenének, amelyeket a kormányzat technikai nehézségek miatt sem tud teljesíteni.

Az egységes párt értekezletéhez *Szomjas Gusztáv* észrevételeket fűz. Szkeptizmusát és sötét látását súlyosan megokolja az a körülmény, hogy a fagytól legjobban sújtott országrészben, Szabolcs vármegyében gazdálkodik, ahol a pusztulás arányai valóban megöbenték.

Szomjas Gusztáv alábbi reflexiókat közli:

Figyelemmel kísérem a fagykár körül felmerülő jelenségeket.

Olyan szomorúak ezek, hogy szinte gondolkodóba esem, vajjon csakugyan agrár országban élünk-e?

Különösen a napilapok magatartása érdekel. Felhívom erre gazdatársaim figyelmét is, mert ezeket az újságokat jórészt a gazdaelőfizetők tartják el.

Olvastam az egységes párt értekezletéről leadott kommuniké.

A párt egyik gazdaszakértője, *Csontos Imre* nem látja sötétnek a helyzetet.

Az államtitkár ur arra vonatkozóan tett kijelentést, hogy rosszul értelmeztük a pójtjelentést.

Ezek a jelentések körül baj van. Előbb nem konstatazt semmi kifogást, majd másodszor megállapítja, hogy mintegy 5% fagykár van, egyébként az ősziak jól teleltek.

A legközelebbi jelentés — úgy vélem — a Tisza-Maros környékéről már 25–30%-os kárt fog megállapítani, így májusban fogjuk csak megudni a valóságot, a helyenként 100%-os kárt.

Ezzel szemben én mint gazda fenntartom állításumat, hogy az általam megjelölt helyeken (Hatvan-tól—Csengerig, Ujhelytől—Békésig) *nagyan sok helyen nem lesz aratás, más helyeken legfeljebb a vetőmag terem meg. Elvéve fognak 4–5 métermázsát aratni.*

A tavaszi vetőmag akcióval elkéstek. Nem vették komolyan a tapasztalt gazdák figyelmeztetését.

A pártértekezleten azzal bocsátották el a képviselőket, hogy a szünnapon (vasárnap) menjenek le a kerületekbe, írják össze az árpa, zab vetőmagszükségletet és ezen az alapon majd intézkednek a megvásárlásáról és szétosztásáról. Csodálom, hogy nem akadt képviselő, aki szóra tette volna, hogy április 20-án már *nem lehet* árpat vetni.

Most már a kukoricáról kellett volna tárgyalni. Ez majd talán a májusi pártértekezleten kerül szóba.

Nehogy újra elkéssenek, már most felhívom a kormány figyelmét, hogy őszi vetőmagról gondoskodják arra a jó néhány százezer holdra, ahol a

buzákat kiszántották, mert ősszel már drága lesz a buza.

Felhívom arra is a figyelmét, hogy sok ezer munkás nem fog aratni, tehát nem lesz kenyere, de nem lesz sok kisgazdának és az újonnan földhöz jutottaknak sem. Azért is idejében gondoskodjunk kenyérmagról.

Hogy mennyire igazam van, azokból a mozaikokból rakódik össze, amelyek már eddig is jelentkeztek.

Borsod-Gömör közigazgatási bizottságában elsőtámadás volt a jelentés ellen; a főispán nyugtatta meg az elégedetlenkedőket.

Hajdubán a megyegyűlésen már adóelengedést sürgettek. 80%-os a kár!

Szabolcs már régen jajgat. A Budrogköz, Bereg, Ung ugyancsak panaszkodik.

Ne százalékos jelentést kérjen a kormány, de írassa össze sürgősen, mennyi területet vettek le őszi vel, mennyit szántottak ki.

Ez a jelentés tíz nap alatt befuthat. Ha nem nekem van igazam, gazdatársaim előtt nevétség tárgya lesz, de mi lesz a hivatalos apparatussal, ha nekem talál igazam lenni?

A kartelkérdés a Házban.

Az ugynevezett állami háztartási, „szanálási” időszak kezdete, vagyis 1924 óta, amivel egybeesik mezőgazdaságunk addig lappangó válságának egyre érethetőbb és nyitottabb válsága: behatóan foglalkozik az OMGE a gazdasági válság okainak kikutatásával, az egyes válságtényezők sorozatos, adatszereű feltárással. Az idevágó vizsgálatok és tárgyalások eredményei már 1925 végén világosan mutatták, hogy a mezőgazdasági válság gyökere nem csak nálunk, hanem minden mezőgazdasági felelőseinek kivételére utalt állapotban az, hogy az egyre emelkedő termelési költségekkel egyre rosszabbodó értékesítési lehetőségek állnak szemben. Vagyis a világgazdasági értékesítendő mezőgazdasági termények és a mezőgazdasági termeléshez nélkülözhetetlen, az ipar előállította termelő eszközök áralakulása fordított irányú mutat s az ebből az ellentétes áralakulásból előálló ugynevezett „agrárrolló” könyörtelenül elvágja a mezőgazdasági üzemek jövedelmezőségét.

Már most, amidőn a termelési költségek drágulásának okait behatóbb vizsgálat alá vettük, természetesen rá kellett bukkannunk ennek az egyre fokozódó drágulásnak egyik fő okára: az 1925 január 1-én életbe léptetett új autonóm vámtarifának alkotókéül szánt magas ipari vámtételeinek minél teljesebb mértékben való kihasználását célzó kartellalkutakra. Minthogy azonban akkor (1925–1927 között) a mezőgazdasági kivitelünk szempontjából legfontosabb külállomokkal kereskedelmi szerződéses tárgyalásaink voltak folyamatban, a mezőgazdasági érdekesség igen nehéz helyzetbe került. Ha a kartell túlzottan mohó árpolitikájának letérése érdekében nyílt harcot indítottunk volna egyes autonóm ipari vámtételeink ellen, amelyek éveken át érvényesültek a mezőgazdaság rovására, holott eredetileg csak tárgyalási alapnak voltak szánva és legnagyobb részüket még így is a leghatározottabban ellenezték a vámtarifát előkészítő bizalmas tárgyalások során: akkor külkereskedelmi szerződéseink sikeres megkötését veszélyeztettük volna, mert hiszen önkéntelenül a velünk szemben álló tárgyaló feleknek szolgáltatottunk volna fegyvereket. Ezért a mezőgazdasági érdekesség csak a kormány figyelmét hívta fel bizalmasan egyes ipari kartellek túlzásaira s ezek megrendszabályozását követelte erre alkalmas kartellörvény sürgős megalkotásával, a nyilvánosság előtt való éles harctól és agitációtól azonban böles és hazafias belsőséggel tartózkodott.

Ez a belátó és a mezőgazdasági válság kiélésede követelésében, egyre több ünfeláldozást követelő taktika azonban nem bírta, mint joggal várni lehetett volna, az ipari kartellszervezeteket hasonló

55 év óta közizsmert:
Mauthner mag a legjobb!

MAUTHNER ÖDÖN

Magtermelő és Magkereskedelmi R. T.
BUDAPEST

Központ: Rottenbiller-utca 33.
 Telefon: József 463-65

Diszes főárjegyzék és most megjelent növényárjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Fióküzlet: Kossuth Lajos-utca 4.

Sürgőnyeim: Mauthnerék

önmérsékletre. Így azután érthető, hogy amidőn legtöbb külkereskedelmi szerződésünk már megkötött, 1927. év végén a Közteleken megtartott országos gazdasággyűlésen elszakadt az agrártürelmennek amugy is a csodásan tartós, mert kemény próbára tett fonala. Az 1927. évi országos gazdasággyűlés határozottan állást foglalt a mezőgazdasági válságot előidéző okok orvoslása s így többek közt a termelő eszközöket megokolat'atul drágító kartelek törvényes megrendszabályozása érdekében. Követelte továbbá egyes olyan ipari vámtételek leszállítását, illetve revízióját is, amelyeknek bizonyos ipari érdekeltségek részéről való kihasználása azt vonja maga után, hogy a magyar mezőgazdaság termelő eszközeinek egy részét drágábban kénytelen megfizetni, mint azok az államok, amelyeknek mezőgazdasági kivitelével a világpiacra meg kell, mint versenytársal mérköznie.

Ekkor indult meg az OMGE adatgyűjtése a mezőgazdasági válság okainak szakszerű, könyvelési adatok alapján való feltárása érdekében s mint ismeretes, ennek az adatgyűjtésnek gazdag és szomorú tapasztalatokat szolgáltató eredményei most vannak feldolgozás alatt. Az összegyűjtött adatok közt szerepelnek azok a számoszlopok is, amelyek azt fogják ország-világ előtt feltárni, hogy az egyes, a termelésnél nélkülözhetetlen iparcikkeknek a kartelek díktálta árában minő vámtérhet kénytelen viselni a mezőgazdasági termelés.

Ezzel az adatgyűjtéssel párhuzamosan beható vizsgálata alá vette az OMGE egyes, a mezőgazdasági termelés szempontjából legfontosabb vevő- és eladókartelek működését is. A még folytatásra váró, mindvégig higgadt és objektív tárgyalásokat vezető Hadik János gróf, közgazdasági szakszótályunk elnöke pedig ismételtén kifejtette azt az álláspontját, hogy a mezőgazdaság nem kíván szívalomharot indítani a kartelek, mint az ipari termelés szabályozásának hasznos és világszerű bevett eszközei, a mai közgazdasági rend fontos alakulatai ellen, hanem küzd és küzdeni fog ama tulakpások ellen, amelyek megokolatlan nyereséskedvel és egyes iparcikkek és nyersanyagok árának túlhajtásával a leg súlyosabban veszélyeztetik a mezőgazdasági termelést.

Igy tehát csak örömmel és benső elégtétellel vehetjük tudomásul az egész magyar gazdasággyűléssel együtt Bethlen István gróf miniszterelnöknek e héten a képviselőházban elhangzott nagyfontosságú kijelentését, amelyek mindenben fedik a mi régi kívánságainkat. A kormányelnök is azt mondta, hogy a kormány a kartelalakulatoknak a termelést szabályozó és szervező működését nem kívánja akadályozni, hanem csak a kartelek visszaéléseit akarja megelőzni és meggátolni mai ellenőrzetlenségük megszüntetésével és a kartelek felügyeletének törvényes szabályozásával. Egyébként teljesen meggyezik ez a nyilatkozat Bethlen István gróf miniszterelnöknek, valamint Bud János dr. közgazdasági miniszternek előzőleg tett hasonló szellemű kijelentésével, amelyek mindig csak a kartelek ellenőrzéséről, a visszaélések megállításáról és vámtarifák egyes tételeinek a kereskedelmi szerződéses tárgyalások befejezése után való revíziójáról szóltak.

Amily megelégedéssel fogadjuk tehát a karteltörvényre vonatkozó, évek óta hangoztatott kívánságunk beteljesülését jelentő kormányigéretet, annyira csodálkozunk kell azon, hogy az ipari érdekeltség szószólói és különösen Fenyő Miksa, a GyOSz kitűnő igazgatója, olyan meglepetést és felháborodást mutatnak Bethlen István gróf tárgyilagos és megfontolt kijelentése miatt. Mintha nem tiltakoznák már évek óta a kartelek tulakpásai ellen az egész országos közvélemény, hanem mintha ezt a kérdést csak most váratlanul vetette volna a nyilvánosság elé egy a képviselőházban elhangzott interpelláció, amelynek megokolásában állítólag egyes megcáfolt adatok is akadnak! Fenyő Miksa szavai szerint „Sándor Pál a helyt nem álló adatok egész tömegével annyira meg-

rémitette (?) a kormányzatot, hogy ez kényszerítette bele azután olyan állásfoglalásba (tudniillik a karteltörvény megigérésébe), amelynek következményei nagyon hamar az ipari termelés eredményeinek lecsökkenésében, kereskedelmi mérlegünk további leromlásában fognak jelentkezni“.

Majd azt is írja Fenyő Miksa, hogy a kartelek visszaéléseinek megrendszabályozására „a kormánynak semmi különösebb oka nem volt, mert az árak nálunk semmivel sem magasabbak, mint más nyugat-európai országokban (?) s mert a mezőgazdaság krízisszerű jelenségeiben az ipar önvédelmi megállapodásainak semmi részük sincsen (?), hanem tisztára Sándor Pál megcáfolt vagy játszva megcáfolt szám-hekatombja érlelte meg a kormányban ez elhatározás gondolatát(!)“.

Már bocsásson meg a GyOSz jeles és agilis igazgatója, de ez a Rip van Winkle-i póz nem áll jól neki. Nagyon jól tudjuk róla, hogy nem a Sándor Pál interpellációja riasztotta fel álmaiból s hogy az elmúlt éveket nem aludta át, sőt nagyon is éber, tőle megszokott lázas munkássággal ugyancsak kihasználta azokat az általa képviselt ipari érdekeltség javára. Ez a mostani nagy meglepetése tehát éppen olyan megokolatlan, mint az, hogy az évek óta készülő és általunk ismételtén sürgetett karteltörvényt valóságos rémkép, közgazdasági mumus gyanánt festi a falra, amely a magyar gyáriparra pusztulást fog hozni! Nekünk ennél sokkal jobb véleményünk van egyrészt a magyar kormány közgazdasági érzékéről, másrészt a magyar ipar valódi szükségleteiről és belső erejéről is. Mi hisszük, hogy amidőn a törvényhozás a mezőgazdasági közvélemény régi kívánságának engedve, végre a kartelek kínóváseinek lenyesegetéséhez kezd, nem fog a magyar ipar fajának elevenjébe belevágni. Ez a fa pedig, tudjuk, nemcsak hogy túléli a reá fonódott kartelfolyondárnak a gondos kertész ollójával való megtisztítását, hanem annál szabadabban fog fejlődni: még pedig úgy, hogy kívánatos terebélyesedése a mezőgazdaság termőtalajától sem veszi majd el többé az életlehetőséget, az éltető napsugarat! (-r -l dr.)

NÖVÉNYNEMESÍTÉS

ÉS

VETŐMAGTERMESZTÉS.

Rovatvezető: Gráber Emil.

Vizsgáljuk meg a tengerivetőmag csirázóképességét.

Az 1928. évi tengerit sok gazdaságban az a károsodás érte, hogy annak csirázóképessége az ideai erős fagy miatt a görében megromlott. Ez a károsodás egyes helyeken olyan nagymértékű, hogy különösen ott, ahol jelentékeny volt a learatott tengeri viztartalma, a tengeri csirázóképessége csak 40-50%, vagy ennél is rosszabb.

Ezért az 1928. évi termésű tengerit előzetes csiráztatási vizsgálat nélkül nem célszerű vetésre felhasználni, mert súlyos csalódás érheti azt a gazdát, aki idén elveti a tengerijét, anélkül, hogy annak csirázóképességét megvizsgálta volna.

Az ilyen csirázási vizsgálatot az ismert módon csiráztató edényekben végezhetjük és ahol ilyenek nem állanak rendelkezésre, tányérokba rakott nedves homokba, vagy fűrészporba ágyazhatjuk a csiráztatandó magot 16-18 °C hőmérséklen tartva azt. A homok jobb, mint a fűrészpor, mert amaz tovább tartja a nedvességet. Egy-egy vizsgálatra legalább 50, de jobb ha 100 magot használunk.

Elsősorban átlagos magmintát kell megvizsgálni a tengeri vetőmagkészlet különböző tételeiből vett több magmintán. Ha ezek csirázóképessége jó, akkor

nincsen baj és az ilyen tengerit nyugodtan lehet vetésre felhasználni. Ha azonban az átlagos magminták csirázóképessége rossz, akkor abból megfelelően többet kell vetni, hogy hibátlan tengeri vetést nyerhessünk.

Ezt azonban csak akkor lehet megtenni, ha a tengeri csirázóképessége legalább 60-80% vagy ennél jobb, de ha az csak 50% vagy ennél is rosszabb, a vetőmagmennyiség aránylagos fokozásával is bajosan nyerünk jó vetéseket. Különösen akkor nem, ha csak 20-30% a tengeri csirázó képessége.

Ilyen esetben a kifogástalanul csirázó tengerivetőmag vásárlásán kívül, csak az a lehetőség áll rendelkezésre, hogy a vetésre használandó tengerit csövenként csiráztatjuk. Ez elég körülményes munka, de azal biztos alapon ki lehet választani a jól csirázó tengericsöveket a nem csirázó magot adó csövek közül. Az utóbbiakat takarmányozásra használhatjuk és ha a tengerinek 50-60%-nál rosszabb a csirázó képessége, akkor a nem csirázó csövek értékében a csiráztatási munka költsége jelentékeny része megtérül.

A csövenkénti csiráztatást úgy végezzük, hogy a tengericsöveket előzetesen alaposan átválogatjuk és csak a teljesen hibátlanokat használjuk csiráztatásra. Ezek alsó végébe apró szegekkel 1-től terjedően folyószámmal ellátott kis papírlapokat erősítünk, vagyis a csiráztatandó tengericsöveket folyó számmal látjuk el.

A csiráztatás céljaira 80×100 cm nagyságú, 8-10 cm magas oldalfallal ellátott deszkatalcákat használhatunk. (63. sz. kép.) Ezek fenekére 5-6 cm vastagon nedves fűrészport vagy homokot rakunk és annak felületét teljesen elsimítjuk.

Minden egyes csiráztató talcához durva szövésű vászonnál olyan nagy darabot vágunk, mint amilyen a csiráztató talca belvágának kétszerese, úgy, hogy ez a vászon behajtvva, két rétegben fedje a talcába helyezett nedves fűrészport vagy homokot. A vászon belső lapját tiszta ceruzával 6×6 vagy a nagyobb magyu tengeri fajták csiráztatása esetén 6×8, esetleg 8×8 cm nagyságú kockákra osztjuk és ezeket a kockákat ugyancsak tiszta ceruzával folyószámmal látjuk el.

Ezután a vásznat behelyezzük a ládába úgy, hogy annak számozott kockákkal vonalozott fele a behelyezés után felülre essék és a vászon másik fele az előbbit befedje, vagyis a számozott kockákba helyezendő tengerimagot betakarja.

A számozott tengericsövek különböző részeiről bicskával kiemelünk tíz magot anélkül, hogy azt megsértenénk és azokat a tengericső számanak megfelelően számozott kockákba rakjuk, vigyázva arra, hogy a különböző csövek magja a csiráztató talcán egymással ne keveredjék. Eszerint minden egyes cső magja egy-egy számozott kockába rakandó. Ha a talca kockái beteltek, a vászon másik felét reaborítjuk a kockákkal vonalozott és tengerimaggal berakott első felére és a vásznat langyos vízzel permetezve alaposan átmedvesítjük és 16-18 °C hőmérsékletű helyiségben tartjuk.

A kezelés egyszerűsítése céljából legjobban, ha a csiráztató talcákat olyan méretben készítjük, hogy minden egyes talcán 100-100 kocka legyen, vagyis ugyanennyi tengericső magját csiráztatathassuk. Így tíz talcával egyszerre 1000 tengericső csirázóképességét vizsgálhatjuk. Nagyobb vetőmagkészlet vizsgálatára 50-100 talcát kell beállítani és azokat legcélszerűbb egy faállványon egymás fölé elhelyezni. A vásznat és az alatta levő fűrészport vagy homokot állandóan nedvesen kell tartani. A fejső vászontakaróra is tehetünk 2-3 cm vastagon nedves fűrészport vagy homokot, de az felesleges, ha ezt a takarót rendszeresen nedvesen tartjuk.

A fenti hőmérsékű helyiségben nedvesen tartott talcákban a tengeri 4-6 nap alatt csirázik és ennyi idő után megvizsgálhatjuk azt, hogy melyik cső magja csirázott megfelelően, melyiké nem. A rosszul

Monori Mag

MAGYAR MAGTENYÉSZTÉSI RT.
BUDAPEST, IV. KERÜLET, SZÉP-UTCA 1. SZÁM
ÉS KOSSUTH LAJOS-UTCA 3. SZÁM

vezet!

atos kapával
ik, 5-6 szor

amikor a ten-
természetesen
meglazítani
ugyis por-
engedem
célszerű esz-
lakat is köny-
kítás nálunk
s után körül-
munkásokkal
a táján adjuk
s az a jelszó
mint elvenni.
sor, mivel ez
a gazdaság
üveletnek el-
szélni tudok
végződik és
netel.

iválasztandó
sszefügg. It
zónyainknak
kőrül sok
módon tör-
akkor még
okolatlannak
letését, mert
tenyészideje

álag annál
rábban érő a
b esetben az
b érő fajta
fel is tesz-
ből egy kis
is megkésés
a 20-25%
s adó. Az
10-110 napi
5 napi és a
nek tartják.

megróvidi-
an befolyást
készt meg-
ge korában
i, akkor a
pen három
i, a jó mag,
melysége,
szélni. Ha
eles öszünk
ent azonban
a csirázási

Ezért leg-
zel a tengeri
n egyszerű,
keillőképen
int az idej,
rt nemcsak
n elég jó,
legalább it
k szerint -
daság nem
a magter-
magtengeri
rendezkedé-
sában nem
föld kellő
ngerit, míg
Az india-
művelik a
ültetésének
k a levele
nk rendes
en szokott

a föld annyira átmelegedni, hogy az elültetett mag-
nak gyors kikélesét lehetővé teszi. A gyors kikélesre
már csak azért is fontos súlyt vetni, mert nem
közömbös, hogy mondjuk, a 15 hetes tenyészidőből
2 hét a kikélesre menjen rá.

Eppen a gyors kikéles biztosítására való tekintettel,
nem helyeslem a minden körülmények között mély
alátakarást. Már csak azért sem, mert kísérleteim
szerint, akkor, amikor mondjuk a föld felszíne alatt
3-4 cm-re 8 C°-t mutatott a hőmérő, 7-8 cm-re
már alig a felét mutatta. Az alátakarás mélységét
inkább attól tenném függővé, hogy milyen a talaj
nedvességi állapota. Ha 3-4 cm-re már van annyi
nedvesség, ami a kikéleshez szükséges, akkor ezt
teljesen elegendő mélynék tartom a mag alátaka-
rására. Sőt esős időben a 2-3 cm-es mélység is
már megfelel. Nem győzöm eléggé hangsúlyozni,
hogy a fősúlyt a gyors kikélesre fektetem. A
drótféreg és egyéb állati kártevőkkel szemben
is könnyebben felveszi a harcot az a növény, amely-
nek a kezdeti gyors fejlődése biztosítva van.

A helyes tenyészterület megválasztására döntő befolyást
gyakorol a talaj minősége és a kiválasztott fajta. Álta-
lában azt lehet mondani, hogy a korai fajtáknak
kisebb, a későieknek nagyobb tenyészterületre van
szükségük. Nagyon sok helyen esnek abba a hibába,
hogy szűkre méretezik a tenyészterületet. Nálunk
általában az az elv, hogy a korai fajtákat 75 cm-re
két szállával, a középkéseiteket 85 cm-re két szállával
és a későieket 1 m-re három szállával termeljük
négyzetbe.

A tengeri elültetése, mint már fentebb említettem,
kézi erővel történik. A keresztbe-hosszába meghuzott
vonalak érintkezési pontjába olyképen történik a
mag elültetése, hogy az ültető munkáspár közül a
kapás munkás a földet a kapájával a szükséges mély-
ségig felemeli és a mellé beosztott gyerek a magot
az így keletkezett lyukba beejti, erre a földet vissza-
helyezi a magra és ha a föld nedvességi állapota
megengedi, úgy a kapás az előrelépésnél a fészkekre
rátapos. A kétszállas fészkekbe kifogástalanul csirázó
magból négy magot, a háromszállas fészkekbe öt
magot helyezünk; ezzel a tábla beálltságát annyira,
amennyire biztosítani bírjuk.

A tengeri művelésével kapcsolatban még megje-
gyezni kívánom, hogy minden munkát házilag végzünk,
a művelési munkákat napszámban, a törést pedig
szakmányban. A részes művelés kettős okból drága:
először, mert a munkát a részesek nem elég lelki-
ismeretesen végzik, másodsor, mert a részesműve-
lés sokkal drágább.

Gazdatársaim közül talán sokan azt mondják, hogy
könnyű Bácskában eredményesen tengerit termeszteni,
hiszen itt meg van a földnek hozzá az adottsága,
mégis nekem az a véleményem, hogy Magyarországon
e téren még igen sokat lehet elérni, de sok is még a
teremtő.

Kutaspuszta, Jugoszlávia. Schaffer Gyula.

Az érdekes és tanniságos cikkhez néhány meg-
jegyzést kell fűznöm, mert a Bácska déli részében
nyert és ott helytálló tapasztalatok nem mindenben
vethetők át Magyarország viszonyai közé.

A Bácska déli részében, mint azt a század elején
nálunk ismeretessé vált és nagy fejtűnt kellett
Herrmann-féle tengercí természetű mód nyomán is tud-
juk, sikerrel lehet amerikai mintára a tengerit tagabbra
fészkelni és egy-egy fészkekben 2, sőt 3 tövet meg-
hagyni. Magyarország területén azonban egy-egy
fészkekben több tönek meghagyása nem bizonyult
jónak. Az ilyen tengeri érzi meg legjobban a
szárazságot, még kövér földön is sok meddő tövet
ad, beérése is késik stb. Erről a „Köztelek” hasáb-
jain ismételtén több gazda beszámolt, hangsúlyozva,
hogy a tengerinél a fészkes, illetve a kockás műve-
lés a leghathatósabb eszköz ugyan a termés foko-

zására, de a mi viszonyaink között csak akkor, ha
a kukoricát olyan sűrűn fészkeljük, amint azt egyrészt
a fajtánkat megkövelelt tenyészterület, másrészt a
fogatos művelés megadhatása megengedi és ha egy
fészkekben csak egy tövet hagyunk meg.

A Bácska déli részében továbbá inkább lehet
a későn érő tengerifajtákat, mint például az amerikai
lófogukat is termeszteni, míg azok Magyarország
melegebb vidékein sem érnek be biztosan. Ha egy-
néhány évig sikerülnek is és kedvező viszonyok
között nagy termést is adnak, kedvezőtlen év-
járásban nem érnek be idejében, nem teremnek
rendesen. Ezt a bizonytalanságot tapasztalva, a
gazdák ismét visszatérnek a nálunk biztosan beérő
fajták természetére. Még a háboru előtt például
hazánk melegebb vidékein nagyon felekorolt tengeri
volt a bőven termő amerikai *Champion Illinois*, de
egy-két kedvezőtlen esztendőre termelésüknél tel-
jesen eltűnt.

A magyar gazdáknak ma inkább a korábban beérő
tengerifajták természetére alakult ki a hajlandóság,
már csak azért is, mert hazánk javarészen a tengeri
utóveteménye buza. Ha a későn érő tengerifajták
termőképessége nagyobb is a korábbi fajtáknál, ezt
a nagyobb tengeritermést ellensúlyozza az, hogy a
nagyon későn lekerülő tengeri után elkésve vetett
buza keveset terem. Míg például Herrmann-nál a
későn érő fehér lőfogu tengeri magtermése kat.
holdankint átlag 26-37 q között mozgott, addig
az ottani kedvező csapadékviszonyok között jó
trágyaerőben tartott és bőven szuperfoszfátzott tala-
jon a buza kat. holdankinti termése nem volt több
9-13 q-nál.

Arról sem szabad megfeledkezni, hogy a tengeri
élettartama nagyon függ az éghajlattól, elsősorban
attól, hogy a teljes kifejlődéséhez szükséges hő-
mennyiséget mennyi időn belül kapja meg. Amit
Amerikában korán érő tengerinek mondanak, az hü-
vösebb éghajlat alatt kevesesen, sőt későn érő lehet.
Az amerikai 100-110 napos tengerifajtáknak hazánk-
ban jóval több idő kell a beéréshez. Például fel-
hozhatom, hogy egy Amerikában 90 nap alatt be-
érő tengeri Magyaróvárott csak 180 nap alatt ért be.

Nagyon helyesen mutat tehát a cikkíró arra rá,
hogy a tengerinél a fajta megválasztására nagyobb
tekintettel kell lenni, mint azt egyes gazdaságok
teszik. Helytelen tuiságos korán érő fajtának meg-
okolatlan erőltetése ott, ahol valamivel később
érő és bővebben termő fajta természetének nem
lenne akadály. Másrészt azonban a nagyon későn
érő fajták természetése sem ajánlható a mi visz-
onyaink közé, amire a legjobb bizonyíték, mint emlit-
tettem, a hazai gyakorlat, amelyben a hazai fajták-
nál később érő tengerifajták természetése állandó-
sulni sohasem bírt.

Rovatvezető.

**TAKARMÁNYOZÁS
ÉS
ÁLLATÉLET TAN.**

Rovatvezető: Weiser István dr.

**Az elmúlt tél takarmányozásának
következményei.**

Az idej rendellenesen szigorú és hosszú tél igen
nehéz feladat elé állította a gazdákat. Nem szólok
arról, hogy a tavaszi munkák torlódása következté-
ben vannak olyan üzemágak, amelyek semmi jöve-
delmezőséggel nem kecsegtetvén, azokat a gazdák
kénytelenek voltak a legszűkebb keretek közé szori-
tani; arról sem, hogy egyes növényfélések természet-
től a gazdáknak az idén egyszerűen le kellett
mondaniok, amely körülmény aztán az elkövetke-
zendőkben el nem képzel árgrásokra ad majd

lehetőséget: azzal sem foglalkozom, hogy az eddig
rendelkezésre álló néhány gyenge kis tavaszi nap
még soha nem tapasztalt munkabérgényeket fakasz-
tott a falu fiatal napszámos társadalmának a lelke-
ből; továbbá, hogy elkétség minden tavaszi mun-
kánkkal és erőltetett a legtöbb tavaszi feleség terme-
lése; arról sem, hogy most már csak ismét egy
rendelienes időjárás, meleg, nedves május és a jó
Isten különös csodája segíthet. Rá akarok mutatni
azonban arra a mindenek előtti nagy nyomorúságra,
amely innen-onnan megszűnőfélben van ugyan, de
következményei a jövőt illetően kiszámíthatatlanok.
Ez pedig az idej tél takarmányozási problémája.

Eredetének keresésében emlékeztetnem kell már
az 1928-as év szokatlan meleg és csapadék nélküli
nyarára, amikor a gazda, ha mennyiségileg össze
is tudta kapargatni az évi szokásos takarmány-
készletét (de ezt is kétségbe kell vonnom), azonban
amit elraktározott a télre, az nem volt más, mint
értékében, tápanyagkészletében erősen csökkent,
harmadrendű ballaszti takarmányanyag. Hogy ez
nem fellevés és önkényes megállapítás, hanem az
élet is igazolta, hivatkozom az egyik, általam jól
ismert gazdaság esetére. Ennek a gazdaságnak eddig
még soha nem tapasztalt nagy mértékben, epidémia-
szerűen hullottak a bárányai 1-4 napos korban.
Amidőn hasonló elhullások hírei érkeztek a többi
környékbeli juhtenyésztő gazdaságokból is, s az állat-
orvos már a diagnózist és védekezést illetően tanács-
talanul állott, a gazdaság tulajdonosa néhány hullát kór-
bonctani vizsgálat céljából Budapestre szállított fel. A
napokig tartó vizsgálatnak meglepő eredménye volt:
körököző baktérium a számításba nem jövő szokásos
mennyiségén kívül nem találtatott, az elhullás lát-
szólag a takarmányozási hibákban lelte magyaráza-
tát. A vizsgálatot vezető szakember a hasas és szop-
tatos anyáknál azonnali takarmányváltoztatást sür-
getett és fehérjedus pillangósok takarmányozását
ajánlotta. Nagy volt a meglepetés azonban, amidőn
a gazdaság tulajdonosa azt közölte, hogy a hasas
anyái a beistállózás kezdetétől fogva a vizsgálat
napjáig kizárólag pillangós szálastakarmányon és
fehérje, proteindus szemesabrákon tartattak. A viz-
gálatot vezető szakember ennek ellenére ragasz-
kodott megállapításához annál is inkább, mert
nemcsak bárány, hanem borjú és csikó elhullások-
kal is igen sokan keresték fel őt az ország minden
tájáról, s majd minden esetben a fentivel azonos
megállapításra jutott. Kutatott más irányban, s meg-
állapította azt is, hogy az elmúlt évben a télre eltett
szálastakarmányok s főleg a nyáron fejlődötték
fehérjékben és mézásokban rendellenesen szegények,
aminek következtében az ezzel tartott jószág fejlődő
vemhének a csontvelője nem csak konzisztenciájá-
ban, állományában változik meg, hanem ennek foly-
tán hivatásának sem tudván megfelelni, a vörös
vérszék képződése hiányos, az állat vérszegény lesz,
csontlikacsosságban szenvedő, csökkent ellenálló ké-
peségénél fogva hajlamos a legkisebb fertőzésre, stb.
egyszóval mondhatni életképtelen roncsá válik.

A fenti esetet ismerve, mindezeket elmondottam
egy ismert nevé lótenyésztőknek, egyik országos
hírű ménes vezetőjének, aki mindezt nagy érdeklő-
déssel fogadtán, hosszú tapasztalataiból hivatkozott
az 1913-as évre, amidőn ménes a téli száraz ete-
tésre volt fogva és legjobban betakarított, konser-
vált lucernaszenát az az évi csikói egyáltalában nem
ették meg. Hosszas utánjárás és külföldi (berlini
vizsgálatok után) a hivatalos megállapítás leszögezte,
hogy „az időjárás következtében beállott növényi
fehérjebomlás” volt az ok. Mire azonban ehhez a
megállapításhoz jutottak, megérkezett a tavasz is
már a zöldtakarmányokkal. A ménesnek pedig,
amelynek egyes évjárataiban 90% volt állandóan
az alkalmas katonsi lóanyag, a fenti évjárataból
különféle csontbetegségek és deformációk követke-
ztében több, mint 60%-ot kellett kiselejtezni.

ar
Fekete-
g-kint:
1-80
2-
2-20
3-04
a 14.

Hazai olajpogácsa 3352

HUTTER JÓZSEF
SZAPPANGÁR-OLAJIPAR R.-T.
BUDAPEST
ON., ERZSÉBET-KÖRUT 6. SZÁM

Bérhizlalás Nagytétényben magas összegű
olcsó kölcsönrel

Kedvező bérhizlalási feltételek!
Kiváló hízalási eredmény!
Felhizlalt sertések legelőnyösebb
értékesítése bel- és külföldi piacokon

 Magyar Sertéshizlaló és Husipari R.-T.
Nagytétény, Déli vasút 1222

Sürgönycim: SHIRT ~ Telefon: József 384-10 és József 413-44
Felszólításra kimerítő közvetlen tájékoztatás!

Sokat gondolkodtam azután ezen az egyszerűnek látszó „fehérjebomlás” s igyekeztem a fentieknél többet megtudni róla. Sajnos a szakkönyvek ennek az igen bonyolult összetételű tápanyagnak a kémiai és baktériumok hatására történő elbomlásán kívül másról nem szólnak. Nagyon valószínű azonban s ezt az egyes vizsgálatok meg is erősítik, hogy pl. ha a lóhere és lucerna félék (pillangósok) száraz és túl meleg nyáron, főleg ha kötött talaju domboldalokon termeltetnek, a növény a párologtatás (transzspiráció) következtében beálló vízvesztéséért a szárazságban pótolni nem tudja, belső szervek összetétele és anyagcsere egyensúlya megbomlik s benne, főleg az ibolyántúli sugarak behatása következtében rendellenes, lassu égési folyamat indul meg, igen sok nem kívánatos égési melléktermékkel, amely folyamatnak az első áldozatai éppen a legfontosabb állati tápanyagok, a növényi albuminok lesznek. Ez az oxidációs elváltozás az ember által fizikailag is érzékelhető pl. a napfénynek kitett, kevésbé öntözött, megkeseredett uborkánál. A hirtelen nőtt s a nagy melegek következtében „megöregedett”, ugyancsak keserű lucernaszénánál ez szintén észlelhető. Mind a két esetben a keserűség, égett kenyérhőre emlékeztető catechin vegyületek azok (brenzocatechin), amelyek a fejbomlott fehérje helyében, mint nem kívánatos izanyagok keletkeznek.*

Az a körülmény, hogy a bajt megismertük, egy lépés csak a gyógyításhoz, de nem maga a gyógyulás. Sajnos, hogy ezek a megismerések, e diagnózisok is csak post festo megállapítások, amidőn már a baj megtörtént, amikor annak hatását már a zsebeink is érzik. Ez esetben is védekezni az idén már késő volna, hiszen a fenti megállapításoknak, takarmányvizsgálatoknak a betelelés előtt lett volna gyakorlati értékük, de az is csak az esetben, ha a rendellenes év rendellenes takarmányozási esélyeire a gazdák már előzőleg szaklapok, szakintézmények, közlemények stb. útján lettek volna figyelmeztetve néhány vizsgálat alapján. Fontosabb kérdés most már az, hogy a megmaradt és gyenge csontu állományt miképpen tartjuk a jövőben? E tekintetben a takarmányozási tiz parancsolat elsőjére utalok: fehérjéből annyit, amennyire szükség van! Azok az állatfajták, amelyek állati fehérje felvételére a vegyes táplálkozásuk folytán alkalmasak (sertés), gondot ezuttal nem okoznak. Nehezebb azonban a növényi fehérjékre utaltak nevelése. Számolni kell ugyanis azzal, hogy a szoptatóanyák teje is fehérjeszegényebb a normálisnál, éppen a takarmányok fehérjehiánya következtében,** s így a gazda a kilátástalan állatárak mellett is rá van utalva a drága abrakra, a méregdrága műtakarmányokra, a megfizethetetlen takarmányszurrogátumokra. Azonban, hogy a vitaminok szaporítása és aktiválása érdekében a gyakorlatban egyik ilyen igen jól bevált, új vitamínos állattáp készítményünknek is éppen ez a gyártási alapja, természetesen a modern technika teljes apparátusának igénybevétele mellett.

Addig, amíg a zöld etetésre, legeltetésre sor nem kerülhet, kettőzötteen vigyáznunk kell a szervezet mérszósának az állandó pótlására és adagolására is, mert hiába rakjuk fel az állatokra az izomzatot, a húst, ha alája vázat, a csontozatot nem építjük. De bármit is adagoljunk e célból (szénsavas-, foszfor-savas meszet, futort, krétát stb.), azt észszerűen kell

* Igen érdekes magyarázat, amelynek azonban egyelőre szabatos tárgyi alapja nincsen. Egyelőre biztosan csak annyit tudunk, hogy száraz nyarak után a szálastakarmányok mérszében szegények és könnyen okoznak csontmegbetegedéseket. *Rovatvezető.*

** Nem valószínű. *Rovatvezető.*

adagolni. Gazdáink ma már nagy általánosságban etetnek mesterséges mérszósokat, de sajnos csak úgy, ahogy azt a magtáros, vagy majorgazda éppen ötlet-szerűen „tenyészszámra” kiméri. Így igen gyakran visszaesés az eredmény, csontlágylással, angolkórral stb., ami ellen a gazda éppen az állatot „meszezni” akarta. Mindenesetre arra kell törekednünk, hogy az idén az újszülött állatok az anyatej mellett a legtermészetesebb táplálékát, a zöldtakarmányt a legtermészetesebb formában, legeltetve nyújthassuk mielőbb. Küszöböljünk ki a lehetőség szerint minden mesterséges takarmányt és tápanyagot s az idén kettőzött gondoddal, még több szeretettel neveljük a forró nyárnak és kegyetlen télnek ezeket az ártatlan kis áldozatait.

Ráksi pusztá.

Freytag Béla.

SZARVASMARHATENYÉSZTÉS ÉS TEJGAZDASÁG.

Rovatvezető: Wellmann Oszkár dr.

Néhány megjegyzés az allgauti (borzderes) tehének tejének értékesítéséhez.

A tehenészettel bíró gazdaságra nézve talán legelső sorban a nyerhető tejmennyiség bír értékkel és fontossággal s csak másodsorban a tej zsirtartalma. A gazdaságok nagyrésze ugyanis — ha lehetséges — a tejet a maga eredeti minőségében mint édes és teljes tejet szereti és akarsja értékesíteni. Ez esetben van egyrészt a tehenészettel, illetve a tejgazdasággal a legkisebb munka, költség és befektetés; másrészt talán így értékesül a legelőnyösebben és leggyorsabban a tej. Azon kívül — és ez is igen fontos körülmény — a tej árát a termelő így jóval előbb kapja kézhez, mintha tejterméket állít elő. Azután a tejtermékgyártásnál felléphető hibák, üzemszavarok folytán beálló veszteségektől a tej eredeti állapotában való értékesítésnél mentesül a gazdaság.

Mindazonáltal a tej forgalombahozatalánál is következtetnek be esetleg kellemetlenségek. Nem a savanyodás, hiszen hűtésre, sőt mélyhűtésre talán minden tejszállító gazdaság be van rendezkedve. Egyes esetekben a tej minősége, főként zsirtartalma miatt hangznak el panaszok, amelyeknek folytatása néha feljelentéssel jár.

Több ízben merültek fel kifogások néhány dunántúli gazdaság allgauti teheneitől származó tej ellen, annak alacsony zsirtartalma miatt, sőt élelmiszerhamisítási kihágási ítéleteket is hoztak.

Szükségesebb látszott ezért élelmiszerrendészeti szempontból foglalkozni az allgauti (borzderes) tehének tejének összetételével. Fontosnak tartom ezt annál is inkább, mert Magyarországon mintegy 13,000 darab allgauti tehén számoltatott össze az 1928. évi tavaszi állatösszeírás alkalmával. Mentésíteni kell másrészt a termelőket a tejértékesítés körül őket érhető bajoktól. Azon kívül a fogyasztók érdekeit is szem előtt kell tartani. A termelő minél több tejet akar nyerni és azt jó áron eladni, a fogyasztók serege pedig pénzért — a lehetőség szerint — zsiros, teljes tejet szeretne vásárolni. Meg kell tehát keresni a módot, hogy a termelő és vásárló érdekei összeegyeztethetők lehessenek. Ez az alábbiak szerint elég könnyű, annál is inkább, mert allgauti tehéneket nálunk csak gazdaságok, uradalmak tarthatnak és tenyészíthetnek. A közfelfogás az „uradalmi tejt”-et tartja a legjobb-nak, legzsirosabbnak s ezt a nimbust meg is kell óvni, fenn is kell tartani.

A kérdés megoldásával foglalkozva első sorban az allgauti teheneiktől származó forgalmi tejk minősége érdekel. Ezért egyik dunántúli vasutállomáson az elszállításra készen álló tejszállítmány minden egyes kannájából mintát vettünk. Így négy ízben 3325, 3575, 4175 és 4100 liter tejből 607 db minta került

vizsgálatra. A zsirtartalmak szerint az egyes 25 literes kannák zsirtartalma 2,2—6,1% között volt s a 607 kanna közül 299-ben (49,2%) találtunk 3,3 százaléknál kevesebb zsirt. Ilyen formán tehát élelmiszerrendészeti szempontból helytálló kifogások merülhettek fel e tejk minősége ellen. Hazánkban ugyanis a 71,000/1924. számú földművelésügyi miniszteri rendelet szerint a teljes tej zsirtartalmának legalább 3,3%-nak kell lenni. Ha figyelembe vesszük a zsir százalékok ingadozására engedélyezett határokat, a 2,2—2,7% zsirt tartalmazó tej még akkor sem felel meg a teljes tej követelményeinek. A fenti rendelet alapján ugyan a zsir százalékos jelzésével, vagy „gyenge tej” elnevezéssel az ilyen alacsony zsirtartalmú tej is forgalomba hozható. Azonban a „gyenge” vagy kevésbé zsiros tej ára is kisebb és így anyagi veszteség éri a gazdaságot. Sokkal nagyobb azonban az erkölcsi kár, ami abban nyilvánul meg, hogy uradalom, vagy nagyobb tejgazdaság csak „gyenge tejt” tud termelni, holott általában az uradalmi tejk a legzsirosabbak, a legjobbak.

A kérdés további tanulmányozásánál öt tehenészeti csoportosan történő fejjel állománytájak szerztünk. A tehének tejtét olyan csoportosítások szerint öntöttük össze egy nagyobb edénybe, amint azt rendszeren szokták tenni. Ezekből származott egy-egy minta. Az így vett állománytájak zsirtartalmát az I. sz. táblázat mutatja.

I. sz. táblázat.

Allgauti tehének csoportosított állománytájak zsirtartalma.

A fejés ideje	A zsirtartalom ingadozása %-ban	Átlagos zsirtartalom %-ban	Tehének száma
Délben ...	3,2—4,3	3,85	232
Este ...	3,1—4,1	3,55	472
Reggel ...	2,5—3,8	3,03	472
Esti + reggeli elegy ...	—	3,29	472
Háromszori fejés átlaga	—	3,47	472

A táblázat adatai maguktól beszélnek, vagyis az allgauti tehének reggeli tejtét magában piaciára vinni nem célszerű, azt az estivel kell keverni. Legjobb azonban a napi három fejjel származó tejt elegyet hozni forgalomba. A keverés nagyobb tartányt, többszöri hűtést igényel. Ez a pénzügyi többkiadás azonban megtérül, mert a gazdaság teje teljesen kifogástalan lesz és így nem következik be kellemetlenség, büntetés és elkerülhető az erkölcsi és anyagi kár.

Az allgauti teheneiktől származó tej összetételének megállapításához egyedi, egyedenként vett állománytájakat is szereztünk, amelyek három különböző gazdaságból valók. Ezen kívül összehasonlítást egy tehenészet szimmentáli teheneitől is vettem állománytájakat. Ezeknél nemcsak a zsirtartalomra, hanem az egyes teheneiktől kifejehető tej mennyiségének meghatározására is kiterjeszkedtem. Az állománytájak öt, illetve kilenc napról valók. A tehének állományban tartottak, jó takarmányozásban részesültek. A tehének között jó, kevésbé jó és gyenge fejűek voltak, hogy így egy gazdaság tejére a valóságnak megfelelő elemzési értékekhez lehessen jutni. A tej mennyiségére, zsirtartalmának ingadozására és átlagos értékére vonatkozó átlagos adataimat a következő II. sz. táblázatban állítottam össze.

Ennek adatai szerint az allgauti tehének tejkének mennyisége és zsirtartalma is sokkal nagyobb ingadozást mutat, mint a szimmentáliaké. Az átlagos zsirtartalom az allgautiak tejkénél jóval kisebb, mint a szimmentáliakénál és — talán ez a legfontosabb — az allgauti teheneiktől fejt reggeli tejt zsirtartalma még sok téhen állományban sem haladta meg a 3,3%-ot. Így állhat elő az az eset, hogy az allgauti tehének reggeli tejkének kannákba való öntésénél egy-egy kannába több olyan tejt kerüljön, amelynek zsirtartalma 2,5, 2,6% stb., aminek következménye

FUTOR BIZTOSITJA AZ ÁLLATOK EGÉSZSÉGES CSONTFEJLŐDÉSÉT

CHINOIN-ÚJPEST

II. sz. táblázat.

Egyenként tartott próbafejések mintáinak zsirtartalma
allgái és szimmentáli teheneknél.

Fejési idő	A tehének fajtája	A kifejtendő tej mennyiségének ingadozása literben	A zsir- tartalom ingadozása	
			0/0	0/0
Délben	allgái	2'6-6'6	2'1-5'8	3'97
	szimmentáli	0'4-4'4	3'8-5'0	4'40
Este	allgái	1'4-4'8	2'1-5'6	3'60
	szimmentáli	0'3-4'0	3'4-4'8	4'19
Reggel	allgái	1'6-11'0	1'9-5'4	3'23
	szimmentáli	1'0-7'6	2'4-4'8	3'76
Déli + esti + reggeli elegyetej	allgái	4'9-24'4	2'7-4'6	3'50
	szimmentáli	2'1-14'9	3'7-4'6	4'10

természetesen a panasz és kifogásolás. Különösen bekövetkezhetik ez, ha a tejet valami nagyobb tejgyűjtő telepre, vagy Budapestre szállítják. E helyeken ugyanis rendszerint majdnem mindig az összes kannák zsirtartalmát vizsgálják. Hivatalos mintavételezéseknél is sokszor elő szokott fordulni, hogy egy termelő minden egyes kannájából vesznek mintát.

Mindezekből tehát arra a következtetésre lehet jutni, hogy az allgái tehenektől származó reggeli tejet csak az estivel, vagy az estivel és délivel elegyítve célszerű, illetve szabad forgalomba hozni. Így az allgái tehenektől nyerhető sok tej jól értékesül és nem éri sem erkölcsi, sem pénzügyi kár a gazdaságot. Az a gazdaság, amelynek többször volt hátránya a reggeli tej külön eladásánál, a fentebbiek szerint eljárva mentesült a reggeli tej értékesítése körül felmerült kellemetlenségektől.

Ismeretes, hogy a tejelőképesség sok más tényező mellett a fajtán belül főleg az állat egyedi tulajdonságaitól függ, amely átörökíthető. Ezáltal a gazdaságoknak módjukban van a tejnyereményt, valamint annak zsirtartalmát fokozni. Így lehetséges a sok és zsíros tejet adó tehén utódait továbbtenyésztve kiváló tejelőképességű tehenekekhez és jó apaállatokhoz jutni. Ezáltal nemcsak a tehén hoz nagyobb hasznot a sok és zsíros tej termelése által, hanem borjai is értékesebbek lesznek és a jobb apaállatokat is drágábban lehet értékesíteni. E téren igen nagy jelentőségű a tejelést ellenőrző egyesületek működése és a törzskönyvelés.

Végül azokra a tehenekre vonatkozóan, amelyekből az egyedi istállóminőség származtak, kiszámítottam a 300 nap alatt elfejhető tej mennyiségét és a zsirtartalmát. A tej mennyiség 1050-7320 liter között, a zsir pedig 45'7-248'9 kg között változik. Próbafejés és az ez alapon való tenyésztés kiválasztás tehát igen nagy eredményeket fog létrehozni. Csak munka, türelem, kis anyagi áldozat és idő kell hozzá.

Igen ajánlatosnak tartanám, ha azok a gazdaságok, uradalmak, amelyek közfogyasztásra nagyobb mennyiségű tejet adnak a piacra, berendezkednének a tej zsírjának meghatározására. A Gerber-féle zsír vizsgáló készülék ára nem túlságosan nagy, a vizsgálat elvégzését bármelyik vegyikísérleti állomás, vagy tejüzemvezető megtanítaná. Így lehetséges lenne, hogy a forgalomba kerülő tej minőségét a gazdaságra nap nap után ismerje és elejét lehetne venni a gazdaságra nézve annyira káros, kellemetlen meglepetéseknek.

Magyaróvár.

Szanyi István
kir. fővegyész.

MEZŐGAZDASÁGI ÜZEM
ÉS
SZÁMTARTÁS.

Rovatvezető: Ormándy János dr.

A kendertermelés jövedelmezősége.

A gabonafélék ingadozó árviszonyai mellett és amikor egyes termelvényeink értékesítésekor nehezen találják meg a gazdák számításukat, azt hiszem nem csinállok felesleges munkát, ha a kendertermelés 1928. évi jövedelmezőségét gyakorlati tapasztalatok alapján ismertetem. Főleg azért teszem ezt, mert sok tisztamenti, vagy más folyó közelében fekvő gazdaságnak árterületén, vagy a folyó partján nagyobb területű televényben gazdag földjei vannak (például kiszáradt tófenék), amelyek ha nem túlságosan nedvesek, a legnagyobb kenderkóró termést adják.

Az ilyen talajokon őszi kalászosokat ugy sem természetünk sikerrel, mert a felfagyás, megdülés, megszorulás, rozsdás és a kőd veszélyeinek lehetnek kitéve. A tavaszi kalászosok termése sem kielégítő az ilyen talajokon, mert azokról inkább szalmát, mint szemet aratunk.

Kapásnövényekkel sem érünk el rendszeren jó eredményeket, mert azok tisztán tartása sok munkát kíván. Viszont a kender után — mert ez a növény a talajt gyommentessé teszi — a répa, zab, sőt még a repace is megterem, ha a kenderkórót idejében letakarítjuk.

Allításom alátámasztására a múlt évben jó erőben lévő buzatalajon természetesen (tehát nem a fent említett talajokon, ahol a buza 5 q-t sem terem meg) egy kat. hold buza és egy kat. hold kender termelésének jövedelmezőségét fogom pontos számítások alapján kimutatni. Mindkét termelvénynek egyenlő minőségű és táperejű volt a talaja.

Egy kat. hold kender termelése belekerült.

(Termés: 37'40 q kenderkóró.)

1. Földbér 120 kg buza a 28— P =	33'60 P
2. Talajelőkészítés:	
Őszi mély szántás	24— P
Tavaszi tárcsázás, boronálás egy kettős ökörfogatnap a 7— P =	7— "
Vetés 1/4 lófogatnap a 10— P =	2'50 "
2 férfi napszám 1/4 nap a 3— P =	1'50 "
Boronálás, hengerezés egy kettős ökörfogat 1/3 nap a 7— P =	3'50 "
3. Trágyázás:	
A trágyázás után második évben a trágyázási költség 30%-a, azaz 160— q istállótrágya a 60 fillér =	96— P
Kihordás és teregetés	30— "
Az összes 126— P költségnek erre az évre eső 30%-a	37'80 P
4. Vetőmag:	
45 kg kendermag a 40— P =	18— P
5. Ápolás:	
Acatolás, 2 női napszám a 1'40 P =	2'80 P
6. Betakarítás:	
Egy kat. hold kenderkóró levágása, kévébe kötözése, lombozásához szükséges 12 munkás bére a 3— P =	36— P
2 km távolságra beszállítva egy kettős lófogat	10— "
Egy napszám a 3— P =	3— "
7. Általános költség pro rata	49— P
8. Adók	20— "
9. Forgatóke kamata az eddig felmerült költségek 10%-a	14— "
Összes termelési költség:	235'07 P

Bevétel.

A 37'40 q kenderkóróért fizetett a gyár a 8— P = 299'20 P

Mérleg.

37'40 q kenderkóróért fizetett a gyár a 8— P = 299'20 "
Levonva a termelési költséget = 235'07 "
Jövedelem volt kat. holdankint = 64'13 P

Egy kat. hold buza termelése belekerült.

(Termés 10 q buza és 20 q szalma.)

1. Földbér 120 kg buza a 28— P =	33'60 P
2. Talajelőkészítés:	
Egy keverőszántás, 2 kettős ökörfogatnap a 7— P =	14— P
2 fogasolás 1/2 kettős fogatnap a 7— P =	3'50 "
Egy vetőszántás, 2 kettős ökörfogatnap a 7— P =	14— "
3. Trágyázás:	
A trágyázás után második évben a trágyázási költség 30%-a, azaz 160 q istállótrágya a 60 fillér =	96— "
Kihordás és teregetés	30— "
Az összes 126— P költségnek erre az évre eső 30%-a	37'80 P
4. Vetés:	
100 kg mag	28— P
Csávázás	20— "
Vetés, boronálás	5— "
5. Ápolás:	
1/4 lófogatnap boronálása a 10— P =	2'50 P
Acatolás 3 női napszám a 1'40 " =	4'20 "
6. Betakarítás:	
Aratórészt a szemtermés 1/11 része = 90 kg a 28— P =	25'20 P
Aratásért a szalma 1/11 része 1'82 q a 1'50 P =	2'73 "
Behordásnál 1 napszám a 3— P =	3— "
10— P =	10— "
Cséplés 4+3=7% a kicséplést gabonának, azaz 70 kg a 28— P =	19'60 "
100 kg magcsépléshez 4 kg szén =	2— "
tehát ehhez 40 kg a 5 fillér =	2— "
Aratórészt hazaszállítás 1/3 lófogatnap	5— "
Vizhordás, rostálás, magtári kezelés stb.	1'50 "
7. Általános költség pro rata	20— "
8. Adók	14— "
9. Kihordás a vasúthoz	4— "
10. A felmerült költségeknek kamata 10% =	24'98 "
Összes termelési költség:	274'81 P

Bevétel.

10 q búzáért átlagár a 26— P = 260— P
20 q szalmáért (csépléskor) a 1'50 P = 30— "
Összesen bevétel = 290— P
Levonva a termelési költséget = 274'81 "
Jövedelem volt kat. holdankint = 15'19 P

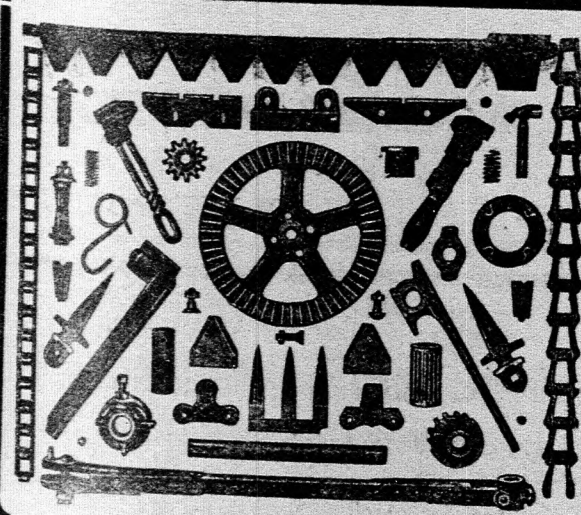
Mérleg.

Összesen bevétel = 290— P
Levonva a termelési költséget = 274'81 "
Jövedelem volt kat. holdankint = 15'19 P

Összehasonlítás:

A kender kat. holdankint jövedelmezett = 64'13 P
A buza kat. holdankint jövedelmezett = 15'19 "
Különbözeti jövedelem a kender javára = 48'94 P

Megeshetik azonban, mint a hogy cikkem elején említettem, hogy a túlságos televénydus alföldeken még 5 q búzát sem tudnánk természetesen a buza termesztésre ráfizetni és a kendertermeléssel sokkal nagyobb jövedelmet kapnánk.

Fűkaszáló- és aratógépek-alkatrészeket

az összes európai és amerikai gyártmányokhoz raktárról szállít:
vezérképviselő és gyári lerakat:

Kalmán és László

Budapest, VI. ker., Teréz-körut 40-42. szám.

Telefon: Teréz 112-74, 106-90

műszaki áruk, malom-, mezőgazdasági és iparüzemi anyagok üzlete

(Bejárat a Szondy utcai oldalon.)

Telefon: Teréz 112-74, 106-90

Igaz ugyan, hogy a gazda keresetét legtöbbször a buzatermesztés jövedelmezőségével méri. Egyetlen termelési ág helyzetét nem lehet azonban mindenkor a mezőgazdasági jövedelmezőségi viszonyra általánosítani.

Még ha egy-egy termelési ág időnkint jövedelmezőbbnek mutatkozik is mint a többi, ebből legfeljebb azt a következtetést lehet levonni, hogy ezt a termelési ágat — számba véve mindig a többi termelési ágakra tett köicsönhatást —, addig a mértékig terjesszük ki, ameddig ez a kiterjesztés még emeli a gazdaság jövedelmét. A buza termesztésre a mi viszonyaink kiválóan alkalmasak. Nehéz időkre vall azonban, hogy még ennél a természettől fogva sikerekre kijelölt termelési ágat is csak igen szerény övedelmezőség mutatkozik a most folyó gazdasági évben.

Ibrány.

Palcsó Márton
urad. intéző.

A traktorkenőanyag vásárlás.

(A Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségének közleménye.)

A tavaszi munka beköszöntével vásárolja meg a gazda a gépmunkához szükséges kenőanyagot, illetve gépolajat. Ezen a téren sok visszaélés történik, mert nem minden olaj alkalmazható minden célra jól és a gazdaközönség tájékozatlansága következtében a multban igen sok visszaélés történt. Jó minőségű kenőanyagot a gyárak törvényileg védett védjeggyel szokták ellátni. Ez a védjegy nemcsak a gyárak érdekeit védi, hanem bizonyos fokig biztosítékot nyújt a vásárlónak is. A legtöbb visszaélés olyan esetekben történt, ha a gazda ismeretlen ügynököktől, vagy cégektől vásárolt. Hangsúlyozzuk azt, hogy a gazda traktorához csak olyan olajat vásároljon, amely vagy saját tapasztalatai, vagy szakemberek véleménye szerint megfelelő, esetleg a szomszéd gazdaságokban a gyakorlatban bevált, vagy pedig azt a traktort eladó gépgyár vagy képviselő ajánlja és végül ha az eladó cég megbízhatóságáról a vevő meg van győződve.

A sok visszaélés megszüntetése céljából szükségesnek tartja a szövetség, hogy egyrészt tájékoztassa a gazdaközönséget arról, hogy mire ügyeljen a kenőanyag vásárlásnál, másrészt pedig, hogy megismertesse a gazdaközönséggel az olajkereskedelmi szokványokat. Ezeknek ismeretével és szemmel tartásával sok kellemetlenségtől megóvhatja magát a kenőanyagot vásárló gazda.

a) Mire ügyeljen a gazda a kenőanyag vásárlásnál.

1. Az olajat vásárló gazda legszigorúbban ragaszkodjék a megrendelés irásbeli igazolásához.
2. Kérjen rendelésszámot és azt gondosan őrizze meg.
3. A megrendelés aláírása előtt gondosan olvassa át annak tartalmát.
4. A megrendelőjegynek a következőket kell tartalmaznia:
  - a) A vásárolt árú mennyiségét számokban és szavakban. Pl. 2 azaz kettő hordó, a körülbelül 170, azaz százhetven kg nettótartalommal; b) az árú márkájának pontos megjelölését és a felhasználás célját; c) az arat 100 kg-kint, vagy literenkint számokban és szavakban; d) a fizetési feltételek pontos meghatározását; e) annak határozott kifejezését, hogy ki a göngyöleg és hogy mi történjék vele, ha nincs beleértve az árba.

Többször megtörtént már az az eset is, hogy a traktortulajdonos gazda rendelésszámot igazolást kap, anélkül, hogy olajat rendelt volna. Ilyen esetekben feltétlenül szükséges, hogy a gazda ajánlott levélben értesítse a céget arról, hogy nem rendelt semmit és az árut nem hajlandó átvenni és akkor se vegye át, ha mégis megküldik.

b) Olajkereskedelmi szokványok.

Tekintve azt, hogy az olajkérdésben és a megrendelésnél a gazdaközönség teljesen tájékozatlan, szükségesnek tartjuk, hogy az olajkereskedelmi alakult szokványait is ismertessük. Ezek a göngyöleg nagyságára és módjára, az árak és fizetési feltételek meghatározására vonatkoznak.

1. Az olajat és zsírt hordókban vagy kannákban, illetve dobozokban adják el. A hordók anyaga keményfa vagy vas, a kannáké pedig fekete- vagy fehérlémezéből készül.

2. Egész hordó alatt olyan hordó értendő, amelynek nettótartalma körülbelül 170—180 kg. Az üres fahordó súlya körülbelül 35, a vashordóé pedig körülbelül 50 kg. Nagyobb hordókat átvétel nélkül vissza kell utasítani. Az előbb jelzettől kisebb hordók is vannak forgalomban, ezek is keményfából, vagy vasból készülnek, 80—100 kg, illetve 50—60 kilogramm nettótartalommal. Kannák és dobozok különböző nagyságban vannak forgalomban, a legnagyobbak 20—25 kg-ot tartalmaznak.

3. 1 liter olaj körülbelül 90—95 dg súlyu. A hordók tartalma rendszerint kilogrammban, a kannáké literekben, a zsír pedig mindig kilogrammban van megadva.

4. A hordók tartalma (nettósúly) azok fenekén fel van tüntetve, éppen úgy az elegysúly (bruttósúly), ebbe a göngyöleg súlya is bele számít. Sok esetben az üres göngyöleg súlya is fel van tüntetve (tarasuly). Ha a szállítást vasuton történik, egy a bruttósúlyt a fuvarlevélben is feltüntetik.

5. Ha a szállítást vasuton történik, egy feltétlenül szükséges átvétel előtt összehasonlítani a hordókban lévő marka és súlymegjelölést a fuvarlevél adataival. Szükséges a hordónak a vasuti állomáson való lemérésa és ha nagyobb különbség fordulna elő, úgy az a vasuti hivatalos személyekkel igazoltatandó, a különbséget meg kell reklamálni a vasutnál és erről az olajeladó cég azonnal értesítendő.

6. Ha az olajat és zsírt kereskedőtől, vagy a szállító raktárból szerzi be a gazda, úgy azonnal a helyszínen győződjenek meg a tényleges súlyról.

7. Minden szállítmányt a szállító cég tartozik megfelelő felülbélyegzett számlával igazolni, ebben a számlában megismétlendő a vásárolt mennyiség, annak pontos tiszta súlya (nettó), elegysúlya (bruttó), az árú márkája és a felhasználás célja; továbbá az ár 100 kg-kint, a végösszeg és a fizetési feltételek.

8. Az olajok és zsírok árai a következőképpen lesznek megadva: a.) Hordóvásárlásnál az ár 100 kg-onkénti tisztasúlyban értendő, fahordókban történt szállításkor ha különös kikötés nincs, a hordóért külön díj nem jár és az a vevő birtokában marad. A vashordókat — amennyiben nincs más kikötés — az eladó cég kölesönadja a vevőnek és azok a számlában megjelölt feltételek szerint adandók vissza jó állapotban. b.) Kannaszállításkor az ár vagy kilogrammonkénti tisztasúlyban értendő s emellett a kanna vagy ingyen, vagy külön felszámítás ellenében lesz a szállító cég részéről kiszolgáltatva, vagy pedig az ár literenkint nettósúly szerint értendő és ebben az esetben a kanna a vevő birtokában marad. c.) Kenőzsírok ára dobozokban kilogrammonkénti értendő, a doboz a vásárló tulajdonában marad.

9. Ha a traktortulajdonos gazda megkapja a számlát, azt hasonlítsa össze az általa aláírt megrendelőjeggyel és ha eltérést állapítana meg, úgy azonnal értesítse arról az eladó céget.

A visszaélések megakadályozása céljából felkérjük a traktortulajdonos gazdákat arra, hogy vitás esetekről, a kérdés részletes körülírása mellett értesítsék a Szántógéptulajdonosok Országos Szövetségét (Budapest IX., Köztelek-utca 8.).

Burgonyánk és a világpiac.

A „Köztelek” folyó évi március 14-i számában megjelent közleményből látnak azt, hogy a magyar burgonyatermesztés katasztrális holdankinti átlagtermése 1898—1928-ig terjedő 30 év alatt 42 mázsa lett. Lássuk, hogy jövedelmezőség szempontjából vajon milyen áll a magyar mezőgazdaság burgonyaszámlája. Ha nagyon enyhén és az országos átlaghoz megközelítően állítom fel számításaimat, akkor a 42 mázsa burgonyának az előállítás költsége a következőképpen alakul:

1 kat. hold tartószántása	6 pengő
1 " " ösi szántása	20 " "
1 " " tavaszi szántása	8 " "
1 " " vetőgumója 10 q a 7 pengő	70 " "
1 " " ültetési, kapálási, ápolási, szedési és termelési költsége 35 napszám a 2 P 70 " "	
1 " " bére és adója	20 " "

Összesen: 194 pengő

A 42 q burgonyatermesztés értékesítéskor (10% romlását leszámítva) kitesz 38 q-át, a 5 pengő = 116 pengő.

Ebből tehát azt látjuk, hogy a 42 q-ás termés mellett az ország burgonya mérlege passzív.

A fenti összehasonlításban szándékosan mellőztem az istálló- és műtrágyákat s redukáltam a vetőgumó mennyiségét, hogy lehetőleg olyan feltételekhez dolgozzak, amelyeknek a 42 q-ás termés megőrzésére elegendő.

Az ország burgonyatermesztése tehát jelenleg a hatvanéves 42 q-ás átlagok mellett, csak a ráfordított kiadásokat képes megérteni, de semmiféle jövedelmet sem produkál. A 42 q-án felüli termés a trágyaköltséget leszámítva adna a tiszta jövedelmet. Eminens érdeke, mondhatnám léteérdeke az ország mezőgazdaságának, hogy ez a tiszta jövedelem minél nagyobb legyen, vagyis, hogy termésátlagunk minél magasabbra emelhesse. A magángazdaságok ha valamelyik termelési ág eunyire passzívra kerül, akkor azonnal fel szokták hagyni, vagy azt szükség szerint a minimumra redukálják. A mostani népszerűségi mellett az országok gazdálkodásában sem nézhetjük tétlenül azt, hogy egyik termelési águnk mérlege évek hossza sora óta képtelen a passzív tásból az aktivitásba kerülni.

Sokan vannak, akik a burgonyatermesztést saját csak tizedrangú tényezőnek tekintik, pedig, hogy ez a felfogás mennyire téves, legyen szabad röviden rámutatnom.

Buzával bevett területünk 2.920.000 kat hold, amely a q kinti 30 pengős ár mellett 21 millió mázsa össztermés esetén 630 millió pengőt reprezentál. A 450.000 kat. hold burgonyaterületünkön termő 20 millió mázsa burgonya 5 pengős ár mellett 100 millió pengős értéket jelent. Igen ám, de a buza területe 6 és félszer nagyobb a burgonyáénál, tehát ha olyan terület állítunk szembe a burgonyáértékben mint a buza területe, akkor az 6 és félszer 100 millió, azaz 650 millió összértéknek felel meg. Tudvalevő, hogy a buza jó talajokon, míg a burgonya sokkal gyengébb talajokon hozza ezt az értékösszeget. Ha tehát a holdankinti burgonyatermesztésünket kétszeresére tudnánk emelni, ami mint később látni fogjuk nem utópia, akkor egy kat. hold burgonyáértékkel 2 kat. hold buzaértékkel tudnánk helyettesíteni, ami azt jelentené, hogy a 450 ezer kat. holdat más irányban (lucerna, kender, cukorrépa stb.) tudnánk hasznosítani.

Jelenté ez a kétszeres burgonya holdátlag az, hogy a 20 millió mázsa helyett 40 millió mázsa burgonyánk teremne, amelynek kivételre számlálni nagy tömege mellett, az itthon is nagy átalakításra volna mezőgazdaságunkra. A mai szarvasmarhát és sertés létszámunk körülbelül 5 és fél millió darabot tesz ki. Ha állatonként csak 4 mázsa burgonyát tudnánk feltakarmányoztatni, akkor az 4

Fagykár miatt tavasszal sok vetést pótolni kell! Takarékoskodjunk a vetőmaggal!

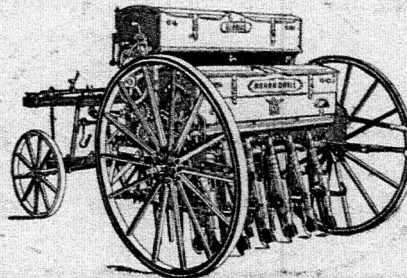
Tavaszi árpa **HIGOSAN** nedves, higanyos csávázószer. Tavasz buza: **PORZOL** porpác.
E csávázószer után katasztrális holdankint **10 kilogramm vetőmag** megtakarítható. Ennélfogva ez a legolcsóbb csávázószer.

CHINOIN**UJPEST**

WEISS MANFRED ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T.

csepeli gyárban készült páncélacél-kormánylemez egytemes acélekéket, boronákat, sima- és rögtörhengereket, kapáló- és töltőgépeket, Agrár-Drill merítőkanales vetőgépeket, Globus műtrágyaszóró-szekrényvel egyesített Agrár-Drill vetőgépeket, szecska- és répavágókat, morzsolókat továbbá

magasnyomású „UNIVERSÁL” háti- és taligás-permetezőket szőlő, gyümölcsfa és cukorrépa permetezésére.

a legjobb kivitelben ajánl a Weiss Manfred Acél- és Fémművei R.-T. mezőgazdasági gépeinek eladási központja:

Agrárglobus Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Lipót-körut 12. szám.

Fávirati cím: AGROBUS Budapest. Telefon: Aut. 288-48

Részletes ajánlattal készséggel szolgálunk!

világpia.

4-i számban meg... 6 pengő... 20... 8... 70... 70... 20... 194 pengő... 10% rom... 5 pengő = 100... 42 q-ás termék... assziv... ékosen mellőztem... dukáltam a vető... olyan feltételekkel... termés megokolt... jelenleg a har... csak a ráfordít... de semmiféle tisz... felüli termés... tiszta jövedelm... érdeke az ország... tiszta jövedelm... termésátalagsáink... ágángazdaságban... e passzívva lesz... vagy azt szükség... A mostani nehé... állakodásban sen... termelési águnk... optelen a passzív... termelést sajnos... nyk, pedig, hogy... en szabad ara... 20.000 kat. hold... 21 millió mázsa... 5 reprezentál. A... 100 millió pen... a terület 6 és fél... t ha olyan terü... értékben mint 4... 100 millió, azaz... Tudvalevően a... sokkal gyengébb... kétszeresére tud... tni fogjuk nem... yaértékkel 2 kat... ni, ami azt jelen... t más irányban... tudnánk hasznó... va holdátlag az... 40 millió mázsa... vitelre szánható... gy átalakítás... i szarvasmarhá... l 5 és fél millió... k 4 mázsa bur... ni, akkor az 30...

millió mázsa burgonyának évi felhasználását tenné lehetővé. Ennek a 20 millió mázsa burgonyának takarmányértéke egyenlő 5 millió mázsa kukoricával (1 kg kukorica 4 kg burgonyával egyenlő), vagy 8 millió mázsa korpával (1 kg korma 2 és fél kg burgonyával egyenlő). Állandó a panasz, hogy magasak a korpák árak, hogy hizott sertéseinket nem tudjuk a külföldön elhelyezni s egyre sürűbben jelenik meg a takarmányhiány réme az országban. Mindezekre jótékony hatással lenne a burgonyatermelésünk fokozásából származó s a mostaniál alig valamivel több költségű előállítású 20 millió q-nyi burgonya terméshozam.

Hogy Németország állattartása főleg a burgonyán nyugszik, ismeretes; hogy a mi drága kukoricán hizalt sertéseink nem tudnak konkurrálni a lengyelek burgonyán olesón hizalt sertéseivel, ez természetes. Az is valószínű, hogy a malmok a korpá áraval leszalának az eddigi magas lóról — ha a burgonya, mint természetes takarmány nálunk általánossá válnék. Hogy ilyen megnövekedett termés mellett a külföldi piacokon 30-40 ezer s nem 1-2 ezer vagyon értékesítési burgonyával jelenhetnénk meg s ezáltal főszállítóká lehettünk, az egészen bizonyos. Hogy az így felszabaduló 5 millió mázsa kukoricának a külföldi értékesítése kevesebb gondal járna s biztosabb lenne, az felesleges említenem. Egész könyvet lehetne teleírni ezekkel a további tűzhető lehetőségekkel, amelyek a burgonyatermésünk megkésztetésének a nyomában járhatnak.

Hangsúlyozni kívánom, hogy eszemagában sincs egy talpalatnyi területtel sem nagyobbítani a jelenlegi burgonyaterületünket, hanem kizárólag az eddig erre a célra használt területen akarom elérni a terméshozamot, hogy az előállítás költségeinket csökkentsem, a burgonyatermés országos tisztaságát emeljem s kétszeres termésünk mellett olesóbban, nagyobb tömegben jelenhessünk meg a külföldi piacokon s az olesóbb ár ellenére minden gazda találja meg számításait s a biztos értékesítés szilárd alapját.

Azokra az itt-ott talán fehangzó rövidlátó aggodalmakra, hogy mi lesz velünk, ha kétszer annyi burgonyánk lesz, mint eddig volt? érdemben nem szükséges válaszolni; de megnyugtatósnan annyit kijelenthetek, hogy tervem szerint ez a megkésztetés fokozatosan 8-10 év alatt lenne elérhető, tehát lenne elegendő idő arra, hogy a külföldi piacokon egészséges fejlődésünk alapján évről-évre növekedjen a burgonyánk iránti szeretet s így a kivételünk biztos talajra találjon. Hasonlóképpen lenne időnk hozzá, hogy a burgonya takarmányozásának általános elterjedésére irthon a szükséges propagandát kifejthessük s gazdáinkat annak okos kerestűvitelére rávezzük. A kétszeres terméshozam felhasználása tehát ne okozzon gondot senkinek sem, inkább azon kell ocsodálkoznunk, hogy a mostani silány állagok mellett nem néztük az országos mérlegét ennek a termelési águnk s nem igyekeztünk azt minden erőnkkel a passzív oldalról az aktív tiszta jövedelmet hozó ágak közé emelni.

Ennek a jelentőségét és szükségességét az állam is belátta s 1908 óta, tehát 20 év óta évente kisebb-nagyobb összeggel támogatja is burgonyatermelésünket, sajnos, mint azt az előbbi közleményem statisztikai adataiból láthattuk, minden észrevehető eredmény nélkül, mert 1898-1907-ig 46-6 q, 1908-1917-ig 44-2 q és 1918-1928-ig 37-2 q volt az országos kat. holdankinti termésatlagnak. Tehát valahol valami bajnak, hibának kell lennie, mert erre a 30 évre esik a mezőgazdasági kulturális haladásunknak a 3. epochája, a gőzekék, műtrágyák, talajművelő eszközök, nemesített magvak stb. elterjedése is, aminek okvetlen meg kellene nyilvánulnia a magasabb termésatlagnak és jövedelmezőségben. Azt kell tehát elsősorban megtudnunk, hogy hol és miben van a hiba, ami miatt még állami

támogatással sem sikerült ezt a termelési ágat ebből a szűzenteles állapotból kiemelni? Állatgyógyászati atlaszokban találhatunk egy táblát — azt hiszem, ezt minden gazda ismeri —, amelyen az összes előforduló bajok és hibák fel vannak tüntetve egy lovon. Körülbelül ugyanez áll a magyar burgonyatermelés ábrájára is, mert azon szintén mindenféle hibát és bajt megtalálhatunk, csak azt nem tudjuk, hogy ezek a hibák hogy oszlanak el az egyes burgonyatermelők között, illetve hogy melyik termelőnél milyen bajok miatt nem emelkedhetnek a termékek. Ez a művelési águnk nem egyfajta betegségben szenved, hanem sok-sok rendellenességnek és helyi bajnak az összetevőiből származó kóros állapot, amelyet csak akkor tudunk alaposan és biztosan kigyógyítani, ha minden egyes szervnek és helyi elváltozásnak megadjuk a maga különleges gyógyszerét, gyógykezelési módját.

Legjobban mutatja ennek a feltevésnek a helyességét az a körülmény, hogy 20 év óta gyógykezelik ennek a termelési águnk hibáit, bajait állami támogatással s az ennek ellenére is még mindig ugyanolyan beteg és semmi javulást sem mutat.

Egyik helyen a baj a talajművelésben, másik helyen a tápanyaghiányban, a harmadiknál az ápolási munkálatok helytelenességében, masutt a vetőgumó silányosságában, a fajta meg nem felelő voltában, a különféle betegségek elharapódzásában, esetleg az éghajlati és talajviszonyok gyorsan rontó hatásában stb. leli a magyarzatát. Eppen ezért minden egyes esetről tájékozva kell lennünk, ha nemcsak általános frázisokkal akarunk segíteni a bajon.

Hiába erőszakoljuk a jó vetőgumót, ha az rosszul munkált, kiéhezett talajba kerül, semmivé válik a műtrágyák hatása, ha rossz a vetőgumó s mindkettő karbavész, ha az ápolási munkálatok hiányossága, celszerűtlensége mellett mindent elnyom a gyom. Illuzórius a legprimább vetőgumó, ha a burgonyafajta nem annak a vidéknek megfelelő, vagy nem arra a talajra való. Mindezeket kivül még a legjobb termékek mellett sem tudjuk jól értékesíteni piaci burgonyáinkat, ha egy-egy község határában 10-15 fajta burgonyát termelnek s egy fajtából csak nehezen lehet összeszedni a kisgazdáktól egy vagonnyi egyöntetű árut.

Ezeknek a helyi bajoknak ismeretéhez csak a burgonyakataszter felállításával juthatunk. Ez lenne tehát az első teendőnk, amelyre nézve az előmunkálatokat a mezőgazdasági kamarák után azonnal meg is kellene kezdeni. A kamarák a burgonyatermelő gazdáktól körkérdeés alakjában szerezzék be az alábbi pontokra a feleleteket:

1. Milyen talajon termeli burgonyáját?
2. Milyen talajmunkákban részesíti azt?
3. Milyen elővetemény után termeli a burgonyát?
4. Használ-e istállótrágyát és mennyit?
5. Milyen műtrágyát és mennyit ad holdankint a burgonya alá?
6. Milyen burgonyafajtákat termel, melyiket hány holdon?
7. Honnan és mikor szerezte be utóljára a vetőgumóját?
8. Hány mázsa vetőgumót használ holdankint?
9. Milyenek az utolsó öt évben a kataszteri holdankinti átlagtermései?
10. Milyen sor- és növénytavolságra ülteti a burgonyát?
11. Mekkora a június, július, augusztus havi csapadék mennyisége?
12. Saját szükségietén kívül (vetőgumó, ipari feldolgozás, takarmányozás, konvenció stb.) mennyi burgonyát tud piaci áru gyanánt értékesíteni s milyen fajtát?
13. Milyen árakat ért el burgonyából az utóbbi években?
14. Hány kilométerre fekszik a legközelebbi vasútállomástól?

15. Melyik burgonyafajtából és melyik évben érték el ott az utóbbi időben a legnagyobb terméseket? Ezekből a feleletekből pontosan meg lehetne állapítani minden egyes gazdának a baját s meg is lehet adni nekik azokat a tanácsokat, amelyeknek segítségével a terméseiket fokozhatják. Ugyancsak tájékozódhatunk ebből a fajták országsszerte való eloszlásáról s ennek alapján törekedhetünk az egyes vidékek fajtakonformitásának az elérésére. Ezekből fogjuk látni, hogy hol és miben nyilvánulnak meg a legsürgősebb teendőink az egyes hibák kiküszöbölésére s ezek alapján kezdhetjük meg a legszükségesebb tennivalóinkat, amelyekről a következő cikkben fogok beszámolni. *Beke László.*

Törvények és rendeletek.

Rovatvezető: Mutschenbacher Emil dr.

(Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal Párisban. — Lengyelország megint elfihotta a lisztbevittelt. — Fuvardij kedvezmények gyümölcs és főzelék kivételünk számára).

Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal Párisban.

A folyó hó 9-én kihirdetett 1929. évi XIII. t.-c. becikelyezi törvényünkben a Nemzetközi Állategészségügyi Hivatal létesítése iránt Párisban 1924. évi január 25-én kötött nemzetközi megállapodást a hozzátartozó szervezeti szabályzattal együtt.

E megállapodás értelmében az egyezményhez csatlakozott államok, u. m. Argentína, Belgium, Brazília, Bulgária, Dánia, Egyiptom, Spanyolország, Finnország, Franciaország, Nagy-Britannia, Görögország, Guatemala, Magyarország, Olaszország, Luxemburg, Marokkó, Mexikó, Monako, Németalföld, Peru, Lengyelország, Portugália, Románia, Siam, Svédország, Svájc, Csehszlovákia és Tunisz kötelezik magukat, hogy Páris székhellyel Nemzetközi Állategészségügyi Hivaltat alapítsanak és tartanak fenn, amelynek működését a szerződő államok kiküldötteiből alakított bizottság ellenőrzi. A hivatal fenntartásával járó költségek fedezetére az egyes államok évente kihozárulást fizetnek, amelynek nagyságát a szervezeti szabályzat hat osztályban állapítja meg. Az egyezményhez nem csatlakozott államok utólag diplomáciai uton jelent-hetik be csatlakozásukat.

A szervezeti szabályzat értelmében az ujonnan létesített Nemzetközi Hivatal semmiféle tagállamának közigazgatásába be nem avatkozhat és viszont független annak az országnak a hatóságától is, amelynek területén van a székhelye. A hivatal közvetlenül levelez a különböző államokban az állategészségügyi rendszert gyakorlati magasabb hatóságokkal, vagy intézményekkel.

A Hivatal feladata a fertőző állatbetegségek körtanára, vagy megelőzésére vonatkozó tanulmányok, vagy kísérletek kezdeményezése és irányítása olyan esetekben, ahol a nemzetközi együttműködés kívánatos, továbbá a hivatal feladata a járványos állatbetegségekre vonatkozó általános érdekű tényeket és közléseket gyűjteni s az egyes államok hatóságához eljuttatni, végül pedig tanulmányozni fogja a hivatal az állategészségügyi rendszertre vonatkozó nemzetközi megállapodások tervezeteit és azok végrehajtását.

A Nemzetközi Hivatalhoz csatlakozott kormányok távirati uton tartoznak a Hivatalnak megküldeni a keleti marhavésznek, vagy a ragadós száj- és körömfájásnak addig nem fertőzött országban, vagy vidéken megállapított első eseteire vonatkozó hivatalos közléseket, továbbá szabályos időközönben tartoznak tájékoztatást nyújtani a következő állati betegségek fennforgásáról és elterjedéséről: keleti marhavész, ragadós száj- és körömfájás, ragadós tüdőb, lépene, juh-himlő, veszettség, takonykór, tenyészbenaság és sertéspestis. Az egyes államok tartoznak bejelenteni azokat az intézkedéseket is, amelyeket a járványos állatbetegségek leküzdésére belföldiükön, valamint a határokon fogatosítanak. A Hivatal működését egy nemzetközi bizottság ellenőrzi, amelyben minden csatlakozó államnak egy-egy képviselője foglal helyet. A bizottság évente legalább egyszer ül össze, elnökét három évre választja. A Hivatal működését fizeteli személyzet biztosítja, amely egy igazgatóból, a szükséges számú szak-tisztviselőkből és kezelő személyzetből áll. Az igazgatót a bizottság nevezi ki, a többi alkalmazottakat pedig az igazgató alkalmazza. Ugyancsak ő szerkeszti a Hivatal által kiadott értesítéseket és hivatalos jelentéseket, amelyek a résztvevő államok kormányainak és hatóságainak megküldetnek, valamint a Hivatal közlönyét, amely havonként legalább egyszer jelenik meg francia nyelven s a csatlakozó államokban a fertőző állati betegségekre vonatkozólag kiadott általános,

MÉSZNITRÓGÉN 19-20% nitrogén- és kb. 60% mész tartalommal a legolcsóbb és hazánkban legjobban bevált nitrogénműtrágya. **NITROGÉN** **MÜTRÁGYA ÉS VEGYIPAR R.-T. BUDAPEST, V., JOZSEF-TÉR 1. SZAM.** * Ingyenes műtrágyázási tanácsadóhely!!

kell! L porpác. csávázás. EST Fémmeve R.-T. elmi R.-T. Aut. 283-49

vagy helyi törvényeket és rendeleteket, továbbá az állategészségügyi viszonyokra vonatkozó kimutatásokat és statisztikai adatokat közli. A Hivatal költségeihez való hozzájárulást az egyes államok által szabadon választható hat osztálynak megfelelően kell fizetni. Az első osztályba tartozó államok 12,500 frank évi hozzájárulási díjat, a II. osztályba tartozók 10,000, a III. osztályba tartozók 7500, a IV. osztályba tartozók 5000, az V. osztályba tartozók 2500 és a VI. osztályba tartozók 1500 frankot fizetnek évenként. A bizottság tagjainak uti-költségét és jelenléti díjait a Hivatal fedezi.

Lengyelország megint eltöltötte a lisztbevitelt.

A lengyel hivatalos lap közlése értelmében Lengyelország folyó hó 6-tól július 31-ig bezárólag eltöltötte buza- és rozslisznek Lengyelországba való bevitelét, ami többek közt a nekünk is engedélyezett beviteli kontingens kijátszását jelenti a lengyel malmok érdekében.

Fuvardíjkedvezmények gyümölcs és főzések kivételünk számára.

A Vasuti és Közlekedési Közlöny f. hó 11-i számában jelent meg a MÁV 101038/CII. számú díjkedvezmény hirdetménye, amely a hirdetés napjától kezdődően a kiviteli forgalomban lényeges fuvardíj mérséklést léptet életbe gyümölcs és főzések legelőseinknek külföldi piacokon való elhelyezése érdekében.

Egyidejűen a gyümölcs- és főzések értékesítésének további megkönnyítése érdekében a hazai feldolgozó konzervgyárakba szállított gyümölcs- és főzések felé is jelentős fuvardíjkedvezményeket hirdet a MÁV. Még pedig valamennyi hazai vasuti állomásról Budapestre, Csepelre, Dunakeszi-Alagra, Kecelre, Kecskemétre, Nagyörökre, Olaszszkai-Tóleszvárra, Rákospalota-Ujpestre, Újdombóvárra és Zala-szentgrótra szállított mindennemű gyümölcsök zöldség- és főzések felé (zöld bab, zöld borsó, zöld paprika, ugorika) után, kocsiakománnyokban való feladás esetén csomagolva feladott árura a 12. díjszabási osztály, csomagolatlanul feladott árura a 13. díjszabási osztály díjtételeit engedélyezi, nyers paradicsomra pedig a 14. osztály díjtételeit adja meg. Mindezek a díjkedvezmények visszavonásig, de legkésőbb a folyó év végéig érvényesek és rovatolás után alkalmazhatók. Kiegészíti ezeket a konzervgyárakba szállított gyümölcsre, zöldségre és főzések felé engedélyezett díjkedvezményeket a gyümölcs- és főzések szállítására szolgáló új ládára engedélyezett díjkedvezmény, amely gyorsárúként való szállítás esetén a D. teher, vagy darabárúként való szállítás esetén pedig a IV. osztály díjtételeinek alkalmazását jelenti, 50%-os felemelés nélkül.

A kivitelre kerülő gyümölcsökre, még pedig almára és körtére meghatározott szabályos csomagolásban a 13. osztály díjtételeit, egyébként a 14. osztály díjtételeit, cseresznyére, köszmetétre, meggyre, ribizskére, nyári és őszi barackra, valamint szőlőre a 14. osztály díjtételeit (szabályos csomagolás esetén), dinnyére pedig ugyanilyen feltétellel a 15. osztály díjtételeit engedélyezi a MÁV., még pedig almára és körtére október hó 1-től december hó végéig, a nyári gyümölcsökre szeptember, a többiekre pedig október hó végéig.

A zöldség- és főzések közötti fejes salátára, zöld babra és zöld borsóra szeptember hó végéig a 14. osztály díjtételeit, nyers paradicsomra és ugorikára pedig ugyancsak szeptember hó végéig a 15/b osztály díjtételeit engedélyezte a MÁV.

Ezek a fentebb ismertetett szállítási díjkedvezmények a fennálló rendes vasuti díjtételekkel szemben az almánál 40, a zöld babnál és zöld borsónál 43, a fejes salátánál 22, a köszmeténél, ribizskénél és szilvánál 53, a paradicsomnál 50, a körténél, a cseresznyénél, a meggyénél, a sárga baracknál és a szőlőnél 57, a dinnyénél, őszi baracknál és ugorikánál 60%-os mérséklést jelentenek. Ezenkívül a MÁV. tárgyalásokat folytat a külföldi vasutakkal abban az irányban, hogy kivitelre kerülő gyümölcs és főzések szállítványainak gyors és kedvezményes továbbítása a külföldi vasutakon is biztosítható.

KÖNYVISMERTETÉS.

Élményeim és tapasztalataim a háború alatt. Mailáth József gróf könyve. A világháború talán minket magyarokat sújtott legjobban. A háborús emlékiratokból, naplópapokból ismerjük csak meg igazán a világháború borzalmaikat, ezekből kapunk képet azokról a nagy pusztításokról, amelyek mindannyiunk lelkében szomorú képeket idéznek fel. Ezek közé a háborús

feljegyzések közé tartozik Mailáth József gróf könyve is. Ez a könyv több egy naplónál, egyszerű feljegyzéseknél, mert a legtöbb ismertetett eseményt hivatalos úgyiratokkal, vagy levelekkel bizonyítja, ami értéket csak emeli. Mailáth József grófnak, mint a sátoraljaujhelyi harctéri megfigyelő állomás miniszteri biztosának, alkalma nyílt közelről figyelni az eseményeket s hivatali állásából folyóan, tapasztalatokat szerzett a háborús közegészségügyi viszonyokról és az ezekkel összefüggő egyéb kérdésekről.

Könyvének első kötete jórészt az ezekre vonatkozó feljegyzéseket foglalja össze. Az első fejezet a világháború előzményeit tárja az olvasó elé. 1914 július 31-én a monarchia elrendelte az általános mozgósítást. Az események gyorsan, váratlanul következtek, senki sem hitte még akkor, hogy a szerbiai megtorló expedícióból világháború lesz. 1914 augusztusában a felvidéki megyékben megjelentek az első menekültek s néhány hét múlva — sajnos — a galíciai menekültek az Ungból és Máramarosból menekülő magyarok is felváltották. Sokan talán nem is tudták miért, de menekültek. A rendet még a legnagyobb erőfeszítés arán sem lehetett fenntartani. A hatóságok igyekeztek megnyugtatót a lakosságot, mindhiába. Az orosz tulerő ellen eleinte nem tudtak felvenni a harcot. A világháborúban bizonyosodott be legjobban, hogy az otthonmaradtak bizakodó szellemében milyen nagyszerű hatással van a harcoló katonák kedvére, viszont a társadalom pesszimizmusa, kislelkűsége megbénítja még a győzelmes csapatok erejét is.

A háború borzalmas pusztításai mellett az a veszély is fenyegette az országot, hogy a háború nemcsak a katonákat fogja mozgósítani, hanem a járványos betegségeket is. Ezek ellen a járványos betegségek ellen való küzdelem nehéz feladat elé állította az országot. A kormány és a hadvezetés átterezte a környező nagy veszély súlyát s ezek elhárítására betegmegfigyelő állomásokat létesített. A sátoraljaujhelyi megfigyelő állomás miniszteri biztosává Mailáth József gróftól neveztek ki, aki teljes odaadással végezte ezt a nagy felelősséggel és gondnal járó hivatást. Könyvéből éleik képet kapunk ezeknek a megfigyelő állomásoknak áldásos munkájáról. Eleinte igen sok nehézséggel kellett megküzdeniök ezeknek az állomásoknak, mert szakképzett orvosok, bakteriológusok nem álltak rendelkezésükre, felszereléseiket és a vegyszereket pedig Németországból kellett hozatni, ami bizony sokszor hónapokig tartott. Ezek a körhazak, megfigyelő állomások csakhamar megteltek beteg katonákkal. Előszörrel emlékezik meg Mailáth József gróf könyvében arról az önfeláldozó szeretetről, amellyel a magyar nők a szegény beteg katonák ápolására siettek. Azonban hiába volt minden övintézkedés, a Galiciából visszavonuló katonaság között 1914 szeptember második felében felütötte fejét a kolera. De nemcsak ez, hanem a tifusz és vérhas is pusztította soraikat. Különösen a felvidéken dühöngött a járvány s nemcsak a katonákat hanem a lakosságot is tizedelte. Ezekben a nehéz időkben a megfigyelő állomások igen fontos funkciót végeztek és ezeknek köszönhető, hogy a járványok még nagyobb méreteket nem öltöttek. Az országban összesen 14 ilyen megfigyelő állomás fejtette ki áldásos működését.

Külön fejezet számol be a megfigyelő állomások havi és évi betegforgalmáról, a betegségek, sebesülések, járványok megoszlásáról stb. Különös részletességgel foglalkozik a könyv a sátoraljaujhelyi megfigyelő állomással. Mailáth József gróf a háborús közegészségügy és a megfigyelő állomások körül szerzett gazdag tapasztalatairól Grósz Emil dr. egyetemi tanár felkérésére 1915 július 16-án előadást is tartott „A harctéri megfigyelő állomások rendeltetése a háború tartama alatt és a háború befejeztékor” címen. Az első kötet befejezéséül adatokat találunk még a prebenyiki és királyhelmei 200 beteg részére felállított magán hadikórházakról is, amelyeket a Mailáth grófi család nagy önfeláldozással maga tartott fenn.

A könyv második kötetét a zemplénmegyei háborús pusztításokról szóló beszámoló foglalja el. 1914 szeptember közepén megkezdődött a galíciai visszavonulásunk. A katonák minden ételmet, takarmányt stb. elrekviráltak a visszavonulásuk útjába eső falvak lakosságától. Mindezeket tetőzte még az északi megyékhől menekülő lakosság meg szállása. A saját lakásaiból kizavart, fekvőhelyétől megfosztott és különben is zaklatott szegény lakosság, amelyet különben még a kolera és egyéb járványok réme is fenyegetett, az erdőbe vándorolt s ott bujdosott heteken át. Így folyt ez hónapokon keresztül, amint azt a kárpáti harcok változó hadi szerencséje magával hozta. Az 1914 november 22-i hivatalos harctéri jelentés szerint a Kárpátok egyes sorsosait ártotta az ellenség. Nagy volt a rémület, a hatóságok bizalma is megrendült — mindenki menekült. A falvakat felgyújtották; siralmas képet nyújtott a felgyújtott, elhagyott, füstölög romhalmoz. Az orosz gőzhenger veszedelmesen tört előre. November 23-án már bevonultak az oroszok Homonnára, nem maradt báz, üzlet, amit ki nem fosztottak volna. A hadiszerencse végre felénk fordult

s a december 31-i hivatalos jelentés közli már, hogy Zemplén megye az ellenségtől teljesen meg lett tisztítva. 1915 januárjában az oroszok ismét betörték Ungba és Máramarosba, sőt olykor a Zemplén feletti Kárpátokba is. Hofer január 31-i jelentése szerint a Kárpátokban minden hóga magaslatait visszavettük az ellenségtől. De február 1-én újabb ellenséges csapatok törtek be az országba és ezzel megkezdődött a zemplénmegyei orosz betörés második, minden tekintetben meg az elsőnél is borzalmasabb időszaka. Véres harcok színhelye lett ismét Zemplén megye. Annak ellenére, hogy katonáink páratlan vitézséggel védtek állásaikat, a nagy tulerővel nem bírtak.

A harcok váltakozó szerencsével folytak. A május 3-ai hivatalos jelentés adta hírel azt az örömdetes tenyt, hogy az országban nincs többé ellenség, de a kitakarodott ellenség helyébe a nyomor, az inség vonult be. A kormány is segítségére sietett az inséggel küzdő lakosságnak, lisztet, tenoridart, burgenyát, építőanyagot osztott ki közöttük. Így lassan megindult a rekonstruáló munka. Mailáth József gróf ebből a rekonstruációs munkából is kivette részét, sorra járta Zemplén megye háború suttogta falvait és kimerítő levelekben számolt be az ott tapasztaltakról. Tisza István gróf miniszterelnöknek és Ghillányi Imre báró akkori földművelésügyi miniszternek. A könyv további fejezetében Mailáth József gróf a világháború utáni utazások alkalmával szerzett tapasztalatokról ad ismertetést naplószerű feljegyzésekben.

Egy fejezet a háború alatti hadisegélyezések kiállításai előfordult visszasságokról ismertet, míg egy másik a rokkant-ügy megszervezésével foglalkozik. Több megfigyelő állomás, így a sátoraljaujhelyi is, 1916-ban rokkant intézetet alakított át és így szolgált tovább azt a nemes célt, amelyet alapítás óta végzett.

Foglalkozik még Mailáth József gróf könyvében a nálunk is erősen lábra kapott bürokratizmusról is, amelyet erősen ostoroz. A fejezet végén ő maga mondja: „Ulanoznunk kell a német és részben az osztrák bürokratizmust, mert bürokratizmus nélkül má már nem élhetünk. De a bürokratizmusnak először becsületetnek s így igazságosnak kell lennie, azután szakszerűnek, végül gyorsnak. Poroszországot ilyen bürokratizmus tette naggyá és a politikailag züllött Ausztriát jó bürokratizmus tartja fenn”. Igen megzavileendő és sokat hangzó gondolatot fejt ki Mailáth József gróf könyvének „Belpolitikai béke” című fejezetében, mert a sok ellenségtől körülvevő csak úgy tudunk megerősödni, ha mindannyian összetartunk és egymás építő munkáját támogatjuk.

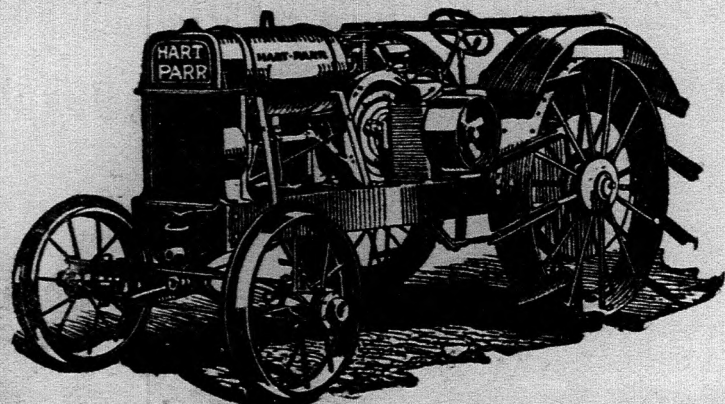
Az eleven közvetlenséggel megírt könyv éppen olyan érdekes olvasmány, mint értékes adattár az azok számára, akik a világháború történetének és tanulságainak feldolgozásával lesznek hivattak foglalkozni.

Magyar Szövetkezeti Kisté. Harmadik kiadás. Írta: Csepregi Horváth János dr. Kiadja a Patria R.-T. Budapest, IX., Üllői-ut 25., kapható minden könyvkereskedésben. Ára 5 pengő.

Aki tisztába kíván jönni a szövetkezeti eszme lényegével, a magyar szövetkezeti intézmény történeti vázlatával, a magyar szövetkezeti törvényeket és a magyar szövetkezeti rendszert, végül ha tudni akarja központi, országos és helyi szövetkezeteink szervezetét és működését, az mindezeket a tudnivalókat megszerelheti ebből a könyvből, amelyet Csepregi Horváth János dr. szövetkezeti irodalmunk egyik legjelesebb művelője most harmadik kiadásban bocsát a közönség rendelkezésére.

Földművelésügyi. (A közigazgatási törvények gyűjteményének Földművelésügyi című kötete.) Írták: a nem régen elhunyt Törffy Gyula dr. kir. kuriai tanácselnök, a közigazgatási törvénytar szerkesztője és Mailáth Imre dr. földművelésügyi miniszteri segédtitkár, egyetemi tanársegéd. Budapest, Grill Károly könyvkiadóvállalatának kiadása.

A közigazgatási törvények gyűjteményének nem régen megjelent kötete a földművelésügyi igazgatására vonatkozó és életben lévő mindazokat a törvényeket és rendeleteket foglalja magában, amelyek az 1921. évben néhai Bartók József szerkesztésében közreadott kötetnek megjelenése óta életbe léptek. A könyv a különböző vonatkozó jogszabályokat szakok szerint csoportosítva, az időközi változások figyelembevételével, átvezetésével és a kihágásokra vonatkozó új helyzet beillesztésével foglalja magában. Ez a könyv nagy hiányt pótol azok számára, akikre nézve a földművelésügyi igazgatással kapcsolatos és az utóbbi időben sokféle változáson keresztül

KÉRJE 54. SZÁMÚ ÁRJEGYZÉKÜNKET!

Használt traktorokat cserébe veszünk.

HART-PARR

a legerősebb, legjobb és legolcsóbb traktor,
mert: üzemköltsége minimális,
élettartama évtizedekre terjed,
kezelése bámulatosan egyszerű és
minden talajon nagyszerűen dolgozik.

Kivánságra — vételi kötelezettség nélkül — bárhol bemutatót tartunk.
Ahány HART-PARR traktor, annyi elismerő nyilatkozat.

Ajánlattal és ábrás prospektussal készséggel szolgál:

FEHÉR MIKLÓS GÉPGYÁR R.-T.

Budapest, V. kerület, Váci-ut 80. szám.

ment jogszabályok fontossággal bírnak. Az előbb említett 1911-ben megjelent törvénygyűjtemény óta ennek az igazgatási körnek majdnem minden ágazatában annyi új alapvető törvényt és rendeletet léptettek életbe, hogy hozzáértő szakembereknek is gyakran gondot okoz egyes felmerült esetekben a jogforrásoknak felkutatása. A könyv e hiányon óhajt segíteni. Öszinte örömmel üdvözljük a most megjelent művet, amelyben az összes vonatkozó törvények annyira szakszerűen vannak csoportosítva, hogy minden gazda és tisztviselő könnyen és eredményesen használhatja. (Bt.)

A gazdaközönség köréből.

A tejjátság megoldása az értékesítés centralizálásával.

Irtó: Glaser Géza.

A felsődunántúli Mezőgazdasági Kamara legutóbbi „Értesítője” bejelenti a dunántúli tehenészetek csődjét, amelynek oka a tejtermelési csökkenésben rejlik. Fokozott figyelmet érdemel ez a bejelentés már csak azért is, mert a szükségletet meghaladó túltermelés tévhit idején következett be és pedig egy takarmányszűk esztendő és magas ábrakárak (különösen tengeriarak) mellett. Aggódsággal kell néznünk a zöldtakarmány-ételek ideje elé, amikor tudvalevőleg megkészszerződik a tejtermelés. Valószínű, hogy az így előálló tomegekínálattal megbontja a tejértékesítés mostani rendjét, amelynek érdekében az OMGE tejjátsági bizottsága dícséretes munkát végzett a tejtermelőkkel és a nagykereskedőkkel karöltve.

Valószínű, hogy a várható tömegtermelés következményeképpen a le nem szerződött termelők — főleg kistermelők — el fogják özönlenni a fogyasztókat és derulni majd az árakat, ami előreláthatólag maga után fogja vonni a kereskedők által tartott árfront összeomlását.

Ilyen szomorú kilátások mellett nem szabad ölbe tett kezekkel várni az események bekövetkezését. Ne felejtjük el, hogy a tejjátság ma az egyetlen *posszibilis* mezőgazdasági üzem. Vannak tehenészetek — főleg a főváros közelében —, amelyek nyereséggel zárulnak. A legtöbb tehenészetnél a kiadások éppen csak fedezik a bevételeket, míg sokan vannak, amelyeknél bizony nem esekély a ráfizetés.

A tehenészetek e három kategóriája mindegyikénél fennforog a következő elvny:

a) Egy havonként vagy félhavonként ismétlődő folytatlagos készpénzbevétel.

b) A takarmánytermelés folytán jó termőerőben tartott szántók.

c) A mai viszonyok között az egyetlen trágya-alkalmazó állattartás, amelynek a trágya a legkisebb költségbe kerül.

Ne felejtjük el, hogy a hizlaló gazdaságok óriási veszteséget szenvedtek ezen az üzemen, olyannyira, hogy a melléktermék gyanánt nyert trágya termelésnövelő hatása ellenére is nagy volt a hizlalási veszteség. A hizlalás Ausztria — mint az egyetlen elhelyezési piac — mellátó törekvése és folytonos vám- és tarifaelemelése folytán, továbbra is kilátástalan eredménnyel bíztat. Hizlalni nem lehet és így elmarad a hizlalási trágya. Ha meg már most a tehenészetek sem lesznek fenntarthatók, vagy a trágyaalkalmazásuk szintén nem lesz gazdaságos, úgy ez a körülmény könnyen megadhatja a mezőgazdaságnak az utolsó bökést. Eddig egyéb állatállományunk értékét 50%-ra devalválták a külföldi piacok magatartása. Most azután a gazdaság egyetlen értékét tartott állatját — a tejelő tehenet — elértékteleníti majd a *belföldi* tejjátság. És ez az értékrombolás elsősorban a mi — immár világhírre szert tett — kitenyészett tejelő marhákat fogja érzékenyen sújtani. A gazdaságunk tehát ismét tovább fog szegényedni, eladósodni, ha ugyan máris nem érte el ezen a téren a legalacsonyabb, illetve a legmagasabb fokot. Ezt az értékrombolást meg kell akadályozni. Ha e cél

rendes eszközökkel nem érhető el, ám jöjjenek a *rendkívüli* eszközök. Ilyen lenne a *tejtértékesítés országos centralizálása*, még pedig — minthogy másképpen az nálunk meg nem valósítható — *törvényes kényszerítés alkalmazásával*.

A centralis értékesítés céljából életbehívandó Országos Tejtértékesítő Központ a következőképpen fejtené ki működését:

1. Olyan községekben, ahol eddig is voltak tejgyűjtő állomások, ezek fenntartandók mindaddig, amíg a begyűjtött tej mennyisége nem csökken olyan kis mennyiségre, amely az állomás költségeinek figyelembevételével nem biztosítaná annak rentabilitását.

2. Olyan községekben, amelyek eddig tejgyűjtő állomás közvetítésével nem szállítottak közfogyasztás céljaira tejet, azok tejgyűjtő állomás felállítását, illetve tejenek közfogyasztás céljaira való szállítását csak a tejközpont engedélyével eszközölhetnek. (Ilyen helyek kompenzációt nyerne majd azáltal, hogy borjunevelés révén értékesítik a tejet és az állatárak valószínűleg magasak lesznek a tervezett rendezés révén.)

3. Ugy a tejgyűjtőállomások, mint a nagyobb tejjátszások a friss tejet kötelesek a tejközpont rendelkezése szerint szállítani.

4. A régi — közfogyasztásra szállító — tehenészetek tehenállományukat csak a tejközpont engedélyével növelhetik. Új tehenészetek szintén csak a tejközpont engedélyével létesíthetők.

5. A tejközpontnak jogában áll esetről esetre a szükséghez képest a leszállításra kerülő tej mennyiségét aránylagosan mérsékelni.

6. A tejközpont vezetősége a tejtermelők megbízottjaiból rekrutálódik. A választás rendjét a törvény szabályozza.

7. A tejközpont feladata a friss tehéntejenek minél előnyösebb áron való értékesítése.

E célból: a) minden nagyobb községben és városban megszervezi a tej eladást vagy kiskereskedők közbejöttével, vagy külön tejelárusító helyiségek létesítésével, amikor is az eddigi telepek (sőt a nagykereskedők telepei is) lehetőleg átveendő, illetve megváltandók.

b) A tej értékesítése körül lehetőleg szociális árpolitika követendő olyanképpen, hogy négyféle árkatagória létesíthetnek. Így:

1. A tehetősebb szabadfoglalkozásúak számára literenkint pl. 60 fillér.

2. A kevésbé tehetősek számára pl. 44 fillér.

3. Államtisztviselők és magántisztviselők számára (ha utóbbiak a Ferenc József Betegsegélyező Pénztár tagjai) pl. 35 fillér.

4. Munkások részére (akik a Munkásbiztosító Pénztár tagjai) pl. 25 fillér.

Az alacsonyabb áron való vásárlás olyanképpen történhetné, hogy mindenki 60 fillérrel fizetné a tej literjét, de az alacsonyabb kategóriájába tartozóknak ingyen bélyegfüzet lenne kiszolgáltató, amellyel a 60 fillér és a számára megállapított ár közötti *különbséget* letérítik.

A 2. kategóriába tartozóknak az ezek kijelölésére delegált bizottság adna arcképes igazolványt. Az államtisztviselők a bélyegfüzetet a hivatal közbejöttével kapják. A Ferenc József és a Munkásbiztosító tagjai pedig pénztárkönyveik alapján. Mind a három olcsóbb kategóriájú tejfogyasztók számára a bélyegfüzet, illetve kedvezményes bélyegmennyiség a családtagok arányában lenne kiszolgáltató.

A tejtértékesítés költségeinek leszállítása céljából a pestkörnyéki tehenészetek egy része — vasúti — kocsin 15 hl-es erős fahordóban szállítaná a tejet (2 db 15 hl-es hordó egy 10 tonnás kocsin). E fahordók csiga segítségével — úgy mint ez Bécsben történik — teherautókra átrakhatnák. Az autózókat a hordókat csapra veri — és főleg a külvárosokban kijelölendő stációkon, előre meghatározott pontos időben kimérné a 4. kategóriába tartozó tejet. (Esetleg a 25 filléres tej csakis ilyen módon kerülne kimérésre). E mód alkalmazásával a tejenek költséges tárolása,

manipulálása és főleg a drága tejeskannák használata okozta költség megtakaríthatnák és így még a 25 filléres tej mellett is maradna nyereség. Maga az olcsó tej pedig növelné annak fogyasztását.

c) A tejközpont a rendelkezésre bocsátott tejenek azt a részét, amely friss állapotban nem értékesíthető és főleg amely az értékesítési centrumoktól távol fekszik, sajttá és vajjá dolgozza fel. Ezeknek a terményeknek az a része, amely a belföldön nem adható el, *külföldön értékesíthetnek, ha kell, dumping áron*.

d) A beszállított tej elszámolását a tejközpont a következő alapon eszközölné:

A friss tejből származó egy havi bevételből levonásba hozatnának az összes adminisztrációs költségek, valamint a berendezés amortizációjára szolgáló hányad. Az így fennmaradó összegből 20% vonatnék le a sajt- és vajgyártás, illetve értékesítéssel kapcsolatos veszteség-tartalék létesítésére. A nettó összeg azután a beszállított kifogástalan tej arányában fizettetnék ki a termelőknek, amikor is esetleg a pestkörnyéki eddig is nagyobb árat élvezett termelőknek megfelelően magasabb ár biztosíthatnák.

A sajtból és vajból származó bevétel a havi leszámoláskor visszatartott 20%-kal egyetemben három, esetleg négy havonként számoltatnék el a tejnél alkalmazott elvek alapján.

e) A tejközpont szervezete, illetve berendezése költségeire kölcsönt venne föl, amelynek törlesztésére lekötne az évi bevételek például 5%-át.

A vázolt értékesítési mód az egyetlen, amely a racionalizálás elvének megfelel. Jól járnának a termelők, mert tejenek minden körülmények között értékesíthetnék és emellett számukra a legmagasabb elérhető ár biztosíthatnák (legalább is a mai ár!). Jól járnának a fogyasztók, mert általában olcsóbban jutnának tejhez. Egyedül a tejnagykereskedők volnának az áldozatok. De kérdés, hogy az idők folyamán — ha a mai állapot fennmarad — nem követnék-e a borkereskedők, a marhakereskedők, majd a gabonakereskedők példáját, akik tudvalevően a rendszertelen termelés következtében beállott állandó olcsóbbodás miatt bizony jócskán letűntek a porondról.

A tejközpont átvenné a berendezésüket, emellett mint szakembereknek igénybe venné szolgálataikat. Talán így még jobban járnának, mintha a tejtértékesítés mai rendszerének szabad folyását engedünk.

Meg lehetne kísérelni esetleg a meglevő tejkereskedelmi vállalatok kényszerítését abban a formában, hogy a gazdák által létesített központi szervezet irányítása mellett a vállalatok végeznék továbbra is az értékesítés technikai lebonyolítását. Ezért a tevékenységükért a vállalatban fekvő tőkájük kanatján és amortizációján felül minden forgalmazott tej literje után például egy fillért kapnának. Mert jobb ma a biztos egy fillér nyereség, mint holnap az öt filléres veszteség.

Boronát a buzákra!

A hosszú és kemény tél egyéb káros következményei mellett még abban a kellemetlen meglepetésben is részesített, hogy a szántóföldek strukturáját alaposan elrontotta. Az elegendő csapadék és szibériai fagyok ellenére nem öröm, mint más tavaszon az őszi szántás omlós, morzsálékos felületén dolgozni, mert az az idén ott, ahol a hótakaró kiadás és tartás volt, mint a Dunántúlon általában, egy erősen összeiszapodott, keményre tömött a talajnál is rosszabb halmazállapotú tömeg. Talajsimító, borona munkájának alig van látszata és az ugyancsak sürgető munkahelyzet ellenére a földmunka kétszeres igahasznaletot igényel.

De nemcsak az őszi szántások rosszak. Nagyon nyomorognak buzavetéseink is. Nemcsak a tél közvetlen hatásait szenvedik, mint amilyen a fagy, jégpáncél, kifagyás, vízállás okozta kár, hanem a talaj felszine teljesen összetömörült, a legkisebb réseket is betömte az iszap. Halaszthatatlan és nélkülözhetetlen a buzavetések sürgős megboronálása. Nem kell tartani attól, hogy a fogas kárt tesz, mert ha néhány tövet ki is fordít, a tömött talajfel-

NINCS

BAJ!

Fagykárt szenvedett vetését ne szántsa ki

mészsalétrom

körülbelül 80 kg. holdankint

fejre

szórva rövidesen helyrehozza a károsodást

j ó t e r m é s t

biztosít, kipállott, gyenge vetését erőteljessé teszi.

Minden számottevő műtrágyakereskedőnél beszerezhető. Csakis eredeti ólomzárolt 100 kg.-os zsákban fogadja el.

Vezérképviselő:

KALMÁR VILMOS, Budapest, V., Lipót-körut 5. sz.

szim felszaggatásakor a megmaradtak annál szebben díszlenek majd. Mindenesetre a vetésirányra keresztbe járassuk a boronákat.

Ha a talaj felszínét lazítással légátjárhatóvá nem tesszük, a vetések csak selymődni fognak, sőt talajukat esetleg évekre elronthatjuk, mert levegő hiányával az edafon életkörülményét elrontjuk, ami nemcsak az idej aratásnak sikertelenségét eredményezné.

Emiatt a rozso boronálása is célszerű, mert ha a rozso kényesebb is a sérülésekkel szemben, a talaj javítása az esetleges kárt bőven kárpótolja.

Sok helyen a borona munkája nem is lesz elegendő, mert a kerges talajba alig hatol be 1-2 cm-re, ezért az egyes levelekre súlyokat kell kötni. Ahol van könnyű rugós foga extirpátor, ott esetleg azzal lehet végezni a talajlazítást. Természetesen ezt a munkát nem szabad túlságosan nedves talajon végezni, mert ha a föld kenődik, akkor még csak hatványozzuk a bajt.

Ahol fejtrágyázással kívánják a vetéseken javítani, ott is nélkülözhetetlen a boronálás a műtrágya

kiszórása után, mert az a kemény talajon semmiféle kedvező hatást ki nem fejt.

Feltétlenül mellőzendő az idén — a más esztendőben is csak kétes értékű — és főleg kisgazdáink által nagyon kedvelt buza- és rozsvetés hengerezés (kivéve a teljesen bizonyos felfagyás esetében, amikor igenis van jelentősége), mert a hengerezés a talaj tömörítését eredményezi, az pedig ezáltal ugyancsak megvan termésmézes kivételben. Talán még a répatételeknél is nélkülözhetni lehet a más évben használatos különböző súlyú hengereket. De az ősziak mostani hengerezése kerülendő és az esetleges rögök is csak a boronák segítségével apritek el.

Nagyon meghálálják az erős fogasolást a lucernáink és lóheréseink is, mert a talaj fizikai javításán kívül a nitrogéngyűjtő baktériumok levegővel való ellátása is függ a talajfelszín lazításától s ezáltal ez a munka nemcsak a herefélék idej jobb növekedését segíti elő, hanem sok évre terjedő jó hatással halálja meg a gondos gazda szorgalmát.

Giergl Andor.

Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár ismertetése. *)

II.

A mezőgazdasági kamarák, gazdasági és állattenyésztő egyesületek, szövetkezetek és a Falu Szövetség kiállítása.

Az országos tenyészállatkiállításnak általános mezőgazdasági kiállításá bővülésével kapcsolatban örömmel láttuk az ez évben először nyilvánosan szereplő mezőgazdasági kamarák, továbbá gazdasági és állattenyésztő egyesületek és szövetkezetek két külön pavillont megtöltő anyagát. Nehéz feladat az ezekben látott igen gazdag és érdekes anyag még csak rövid leírása is, e beszámoló inkább csak a látottak megemlézésére szorítkozhatik, azoknak beható ismertetésére, méltatására és bírálatára azonban sajnos, ki nem térhetünk a rendelkezésre álló mérsékelt keretek között.

A mezőgazdasági kamarák pavillonjában közel 1000 négyzetméter területen olyan hatalmas anyag került bemutatásra, amely nem órákra, hanem szinte hetekre terjedő tanulmányozási anyagot szolgáltatott az érdeklődőknek. A kedvező kiállítási terület, amelyet a nagyméretű pavillon nyújtott, továbbá az ügyes és izléses rendezés kétségtelenül előnyösen szolgálta a célt: az oktatást és a mezőgazdasági kamarai szervezet propagandáját. De szabad legyen talán e helyen annak a véleménynek is helyet adni, hogy az anyag gazdagsága szinte már az áttekinthetőség rovására ment. A felosztás egyrészt a kamarai kerület jellegzésére, másrészt a kamara tevékenységének ismertetésére, feltétlenül helyes volt, a részletes csoportosításban azonban már olyan anyagot is láttunk, amely például inkább a szakoktatási, vagy termény- és vetőmagcsoportba tartozott volna. Így egyes kamarák kiállításuk tulajdonképeni céljától eltérően önálló gazdaságok terményeit is bemutatták. Ettől eltekintve azonban örömmel kell megállapítani, hogy ezek az újonnan létesített intézmények a kezdeti évek

*) Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár folytatódó szakaszeri ismertetését adjuk mai számunkban. Technikai okokból a kiállítás szakoktatási és kísérleti csoportjainak ismertetését a „Köztelek” I. hó 21-i számában fogjuk közölni, amellyel egyidejűen a kiállítás állategészségügyi szolgálatáról is adunk ismertetést. Ugyanakkor még több, jól sikerült fényképet is közlünk a kiállításról.

(Szerk.)

nehézségei ellenére sokoldalú működésről számoltak be teljes elismeréssel érdemlő formák közt. Az anyag, amely megismertetett bennünket egyrészt az összes mezőgazdasági kamarák eddigi fejlődésével, szervezettel, intézményeivel és munkájukkal, másrészt az egyes kamarai kerületek mezőgazdasági kulturájával, amelyre immár ezek a szervezetek is befolyást gyakorolnak, erről kétségtelenül meggyőzte a szemlélőt. Ugyancsak őszinte örömmel kell megállapítanunk e helyen, hogy olyan részletes feldolgozásban és kiválóan sikerült oktató módon szemléltető térképekben, grafikonokban és ábrákban az ország mezőgazdasági viszonyainak megismertetésével a külföldön, még a híres angolai „Royal Show“-n sem találkoztunk és tudtunkkal ehhez hasonló tudományos értékű kiállítási anyag a D. L. G. kiállításain sem szerepelt eddig, mint amelyet e téren az összes mezőgazdasági kamarák nyújtottak.

Ami már most az egyes kamarák kiállítását illeti, a fő helyet elfoglaló Országos Mezőgazdasági Kamara anyaga elsősorban az egész ország mezőgazdasági termelésére és az ezzel kapcsolatos tényezők alakulására, elterjedésére, megoszlására, illetve egymáshoz való viszonyukra vonatkozott. Anyaga tehát nem annyira a kamara munkásságát, mint inkább az ország általános mezőgazdasági viszonyait ismertetette. Rendkívül gazdag és értékes grafikon gyűjteményben, képekben és ábrákban szemléltette a mezőgazdasági termelésre befolyást gyakoroló tényezők földrajzi megoszlását, ugyancsak Magyarország talajviszonyait térképezve, valamint talajszelvényekben ábrázolva, az ország csapadék- és éghajlati viszonyainak megoszlását, ami közvetlen befolyást gyakorolt például az egyes hazai buza típusok kialakulására is, az ország területének művelési ágak szerinti megoszlását, amely térképen érdekesen öltött szembe a buza- és tengeri terület folytonos gyarapodása a többi gabonaféleség rovására; az elemi csapások által sújtott területek nagyságát és az anyagi kár összegét, továbbá az ugarterület alakulását, egyes főbb terményeknek a háboru előtti és utáni termés eredményeit stb.

Igen sikerült ábrázolásban ismerkedhettünk meg a kiállításon olyan szép, válogatott anyaggal szereplő magyar állattenyésztés jelenlétéről is. Egyik grafikon az 1928. évi állatösszeírás adatait mutatta be darabszám és számos állatokban kifejezve, míg az állatállományunk a háboru utáni években való alakulását szemléltető ábrán azt láthattuk, hogy

a hidegvérű lovak és a magyar fajta szarvasmarha jelentősége évről-évre csökken, továbbá, hogy a juh- és sertésállomány alakulása szinte szabályszerűen követi a gyapju-, illetve a sertésárak alakulását. Képek és térképek számoltak be Magyarország és az egyes fontosabb nyugati államok műtrágya fogyasztásáról. A mezőgazdasági kivitel adatai arról adtak számot, hogy az az 1928. évben az ország kivitelének 75%-a volt. Színes képek a legutóbbi években feleslegesen behozott mezőgazdasági cikkeket mutatják be, másik kép a főbb mezőgazdasági exportcikk kiviteli irányait. A buzagyűjtemény az ország egyes vidékeire jellegzetes, eredeti gazdasági buza típusokat mutatja be, valamint gyűjteményben bemutatásra kerültek a külföld által keresett magyar termelésű magvak, mindegyiknél természetesen bemutatva az exportképes, prima minőségű áruból és mutatva az exportra nem alkalmas, rossz minőségű áruból egy-egy mintát. Ezeket kívül még több, igen érdekes ábra és a kamara közlönyének bemutatása egészítették ki az anyagban rendkívül gazdag, szakszerűen összeállított kiállítást.

Az egyes kamarák csoportjai elsősorban saját működési körzetük termelési viszonyait ismertették, amelyek között hazánk szélsőséges éghajlati viszonyai, továbbá etnográfiai stb. okok miatt lényeges eltérések vannak. Az egyes kamarák anyagának tervszerű elrendezése és bemutatása azonban bizonyos mértékig közös béléget is nyomot az egyes csoportokra. Így mindegyik kamara bemutatta kerületének talajviszonyait, a művelési ágak megoszlását, jellegzetes növényi termelésének elterjedését, az állatlétszámot és az állatfajta megoszlását, trágyázási, közlekedési viszonyait, a szövetkezeti hálózat fejlettségét stb.

Külön szemlélve az egyes csoportokat, a sorban első Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, amely ez alkalommal már harmadszor szerepelt a budapesti kiállításon, a fentiekben kívül igen mutatós és szemléltető képekben számolt be különféle kezdeményezéseiről, így többek között a kukoricamoly irtása és a trágyatűzés elleni akciójáról, tengeri- és dobánytermelési, valamint legszebb kalász és házi virágos kert, gyapjuhozam és tejelési versenyekről. Ugyancsak bemutatta az általa létesített Faültetők Társaságának eddigi működési eredményeit, a szikes területek jellegzetes növényeit, fűtenyésztési kísérleteit, állategészségvédelmi és gyümölcssterilizációs akcióit stb.

A Duna-Tiszaközi Mezőgazdasági Kamara különösen egyes intézményeinek alapos és sokat ígérő munkásságát mutatta be, mint mintagyümölcsösét, bakteriológiai és diagnosztikai intézetét, amely különösen a májmetelykór ellen és a mezőgazdasági talajtani intézetét, amely elsősorban a homoktalajok megjavításáért küzd, valamint különféle szakoktatási szerveit is. Különösen érdekesek voltak itt az elmúlt év barack- és paprikakivitelét szemléltető grafikonok.

A Felsődnántúli Mezőgazdasági Kamara igen gazdag anyagát egy külön kiadott kiállítási naplóban reprodukálta, hogy így azt a jövő számára is megőrökítse. Bő anyagtar ez a könyv a Felsődnántúli magas gazdasági színvonaláról. Ez a munka mintegy felold bennünket az alól, hogy a tartalmas kiállításról beszámoljunk, amit helyszűke miatt kellően meg sem cselekedhetnénk. Mégis kiemeljük a szemléltető anyagból azokat az egészen eredeti grafikonokat, amelyek az időjárás és a termésvizonyok összefüggését ábrázolták. Érdekes csoport volt a vas megyei kisgazdák terménykiállítás is.

Az Alsódnántúli Mezőgazdasági Kamara a tejjáadáság jelentőségét domborította ki, e mellett bemutatta körzetének néhány jellegzetes gazdaságát és azok kiválóbb terménytipusait, továbbá egyes, a mezőgazdasági termeléssel kapcsolatos iparágakat, valamint a Balaton környéki tőzegláptalajokon végzett termelési kísérleteket is. Ezen kívül közel 60 grafi-

1910 óta **Ford** KÉPVISELŐ
HAHN ARTHUR ÉS TARSAI
Telefon: **BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS-UTCA 12.** Hűtőszekrény: HANCO Budapest
Automata 898-86
FORDSON-traktorokban és hozzávaló alkatrészekben megfelelő nagy rak-tárral rendelkezünk. — Tudunk azonnal szállítani.

Fiók: Székesfehérvár, Magyar Király szálló épület.

Kérje 4. sz. prospektusunkat!

Új, javított, szabadalmazott Graepel-féle lemeztörökrosta!

Az összes létező lemeztörökrostákat messze felülmúlja, az eddigi világhírű Graepel-féle lemeztörökrostáknál 20%-kal nagyobb teljesítőképességgel. A legrövidebb törökasztalnál is tökéletes munkát végez és minden magvesztést kizár. Pénzt, időt, fáradságot takarít meg szabadalmazott lemeztörökrostánk alkalmazásával.

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG, malomépítéset, gép- és rostalemezgyár
Telefon: Józsa. 91-27 Budapest, X., Szlávy-u. 20-30. Gergely-u. sarok. Hűtőszekrény: Graepelék Budapest
Gyárt és szállít még teljes malomberendezéseket, egyes malomgépeket, trileurókat és lyukasztott lemezeket bármilyen célra.

kon ismertette bő részletezésben a kerület mezőgazdasági jellegét, szövetkezeti hálózatát és a kamara munkásságának eredményeit.

A Tiszajobbparti Mezőgazdasági Kamara kiállítása változatos és szemléltető térképsorozataiban mutatta be azt az alapvető munkát, amit egyes gazdasági ágak felépítése és a mezőgazdasági kultúra emelése terén végzett. Különösen értékelendő ez a munkásság, ha figyelembe vesszük, hogy az erdőterületek nagy kiterjedése miatt ez a kamara van viszonylag a legkedvezőtlenebb anyagi helyzetben. Kiemelkedő ebből a munkásságból a juhtenyésztés fejlesztésére és az állatbiztosítás elterjesztésére irányuló törekvés és a fejlett tejszövetkezeti hálózat. Bemutatta ezen kívül a kamara körzetének jellegzetes bortípusait (Eger, Tokaj-Hegyalja, Miskolc-Abauj), valamint az általa létesített tejszövetkezetek termékeit és jól sikerült állatfényképeket. A kiállítási anyag igen izlősen volt díszítve a kamara körzetébe tartozó Mezőkövesdről származó, muzeális értékű háziipari készítményekkel.

A mezőgazdasági kamarák kiállítási anyagának hatalmas méreteihez képest a gazdasági egyesületek bemutatott anyaga futólagos rátekintésre sokkal szerényebbnek tűnt fel. Könnyen érthetővé válik azonban ez, ha rámutatunk arra, hogy ezek kiállítása nem is az egyesületek működésének ismertetését kívánta szolgálni, hanem azt a célt akarta megvalósítani, hogy azok a törekvő kisebb gazdák, akik viszonyaikhoz mérten kiváló termelési eredményeket értek el, mintegy egymás között versenyezve, mutassák be szép eredményeiket a nyilvánosságnak egyesületük támogatásával, annak keretében. Így vélte megoldhatónak a kiállítás rendezőbizottsága azt, hogy ezek a kis kiállító csoportok, amelyek tulajdonképpen szervesen a vetőmag- és terménykiállítás keretébe tartoznának, azonban az ott szereplő nagy gazdaságok és vetőmag-nemesítő telepek anyagához mérve tevékenységükhöz méltóan nem szerepelhettek, mégis utat találjanak a közszerepléshez.

Az említett szempontoknak megfelelően a kiállítás megjelent gazdasági egyesületek nagyrészt a működési területükön főleg kisbirtokosok és telkes vitézek által természetesen különböző gazdasági növényeket, terményeket, vetőmagvakat, háziipari készítményeket mutattak be, továbbá statisztikai táblákon, grafikonokon, fényképekben és képekben ábrázolták működésüknek a kisbirtokokon elért gazdasági és kulturális eredményeit. A termelési technika irányítására kiterjedő e nagyjelentőségű munkát újabban a földművelésügyi kormány is nagy megértéssel támogatja, sajnálatos körülmény tehát, hogy éppen egyes anyagilag kedvezőbb helyzetben levő vármegyei gazdasági egyesületek távolmaradása folytán arról az egész országra vonatkozóan nem nyertünk teljes képet.

A Bácsbodrogmegyei Gazdasági Egyesület a megye kiscgazdájának terményeiből állított ki igen izlősen elrendezésű csoportot: utántermelt nemesített kukorica- és gabonamagvakat, saját termelésű és háziilag palackozott borokat. A Békésvármegyei Gazdasági Egyesület terménykiállításából gazdagságánál és sokoldalúságánál fogva kiemelkedett Zsiros András békéscsabai kisbirtokos vetőmag-, nemesített gabonamag- és kalászkollekciója. A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület kiscgazda terménykiállításában igen szépek voltak a fejlett csövestengerik, továbbá a nagy gondval összeállított különféle nemesített vetőmagvak utántermése, ugymint buza, árpa, zab, tengeri, továbbá egyes hüvelyesek és kalászos buza. Ehhez a csoporthoz kapcsolódott a MANSZ

szentesi csoportjának kézimunka-, házi szőttes- és mintakonzerv (levestésza) kiállítása. Tilolt kender, fehér fűzvesző, továbbá gazdasági gépek és kiállításokon nyert oklevelek díszítették és egészítették még ki az egyesület kiállítását.

A Mosonvármegyei Gazdasági Egyesület kiállítási anyagában a magyarvári gazdasági akadémia munkásságának egyes eredményeit is szemléltette és ennélfogva anyaga gazdagságával kétségtelenül az első helyet foglalta el. Szuperfoszfát és mézszitrogén műtrágya kísérleteket, a szudáni fű termelési kísérleteit, a zabnematóda kártételét szemléltette, ezenkívül talajgyűjteményt mutatott be a Szigetközben, egy kiscgazda mintatrágyatelep jól sikerült fényképét, kiscgazdák kalász, tengericső és vetőmag mintáit, a szigetközi rózsaburgonyát, továbbá egyes gazdasági tanfolyamok háziipari készítményeit. A Sopronvármegyei Gazdasági Egyesület kiscgazda terményki-

export minőségű vöröshagymát és saját termelésű szója babot és kanadai magyar tengerit mutatott be.

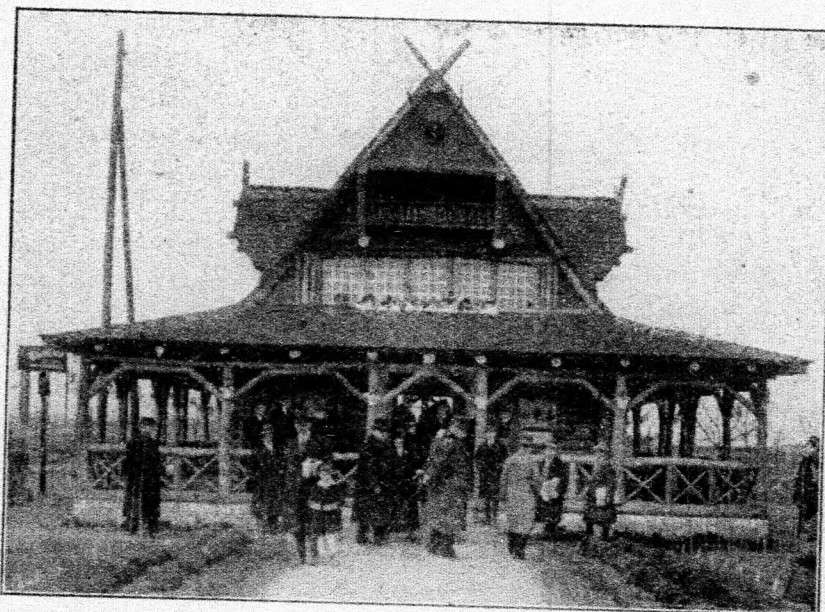
Széles körű elismerést aratott Noll Bélának, egy fiatal okleveles gazdának szakszerűen és nagy elmélyedéssel saját kezűleg készített gyűjteménye, amelyben gazdasági kultur- és gyömnövény, továbbá gazdasági maggyűjteményét mutatta be. Preparátumokban szemléltette a gyümölcsbetegségeket és a gyümölcs rovári kártevőit. Igen tanulságos volt a Magyarország gyümölcs családjait magban és terményben szemléltető kollektió, valamint a selyemtenyésztést bemutató gyűjteménye is.

A kiállítás állatcsoportjainál kellemes feltűnést keltett a szervezetbe tömörült tenyésztők magas minőségű állatanyaga. Az ott látott eredmények önkéntelenül nagy érdeklődést keltettek fel az állattenyésztő és törzskönyvelő szervezetek és azok működése iránt. Ennek az érdeklődésnek kielégülését igen előnyösen szolgálta a magyarországi állattenyésztő és törzskönyvelő szervezetek kiállítása, amely a gazdasági egyesületekkel és a szövetkezetekkel közös pavillonban nyert elhelyezést.

Első helyet foglalta el jelentőségénél fogva az Országos Törzskönyvelő Bizottság kiállítása. Ennek anyagából kiemelkedő volt a magyar tejtermelési ellenőrző intézményeket az 1927/28. évben szemléltető, igen gazdag adathalmazt tartalmazó térkép, amelynek nehéz és fáradtságos összeállítását Kövy József m. kir. gazdasági felügyelő végezte. Ugyancsak értékes munka volt a Szentandrassy György gazdasági tanár által a barcelonai kiállítás részére készített két grafikon, amelyek közül egyik a magyarországi tejtermelést ellenőrző intézmények által ellenőrzött tehén- és a körzetek számát, míg a másik a magyarországi tejtermelést ellenőrző intézménynek 1920-1928-ig elért fejlődését és eredményeit mutatta. A fejlődés különösen az utolsó három évben volt örvendétesen nagy. Az állattenyésztés fejlesztésének szolgálatában álló törzskönyvelő szervezetek jegyzéke, az országos szarvasmarha elit törzskönyvbe folyó

évi január hó 1-ig felvett elit tehének fajtak és törzskönyvelő szervezetek szerinti megoszlását mutató táblázat, továbbá a kiváló teljesítményű, országos törzskönyvbe felvett tehén fényképei és törzskönyvi nyomtatványok egészítették még ki a gyűjteményt. Az adatokból megtudtuk, hogy az 1927/28. üzemi évben 18,000 darab hazai pirostarka és 1272 darab szimmentáli tehén állott ellenőrzés alatt.

A Győrvidéki Szarvasmarhatenyésztő Egyesület az ellenőrzött tehének összes tejtermeléséről és a tehénkénti átlagtermelésről mutatott be grafikonokat, valamint kiváló bikákról és tehénkről fényképeket. A Sopronmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület sokoldalú feldolgozásban számolt be eddigi munkásságáról. Így ismertette az elmúlt három üzemi évre vonatkozóan az ellenőrzése alatt álló tehénlétszámat, továbbá az arra vonatkozó tenyésztési és termelési adatokat. Grafikonjai az egyesület fejlődéséről, az éves tehén tej és tejszir termeléséről, a borjazási hónapokról és a borjazások számánál a tejtermelésre gyakorolt befolyásáról, továbbá az ellenőrzés alatt álló tehénzetek, istállók fejési átlagairól közöltek értékes eredményeket. A Felsődunántúli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetsége térképen mutatta be a közelében tömörült tejelést ellenőrző szervezetek eloszlását. Számot adott a tejelés ellenőrzésének a Felsődunántúlon elért időrendi fejlődéséről, a tejtermelés terén elért eredményekről, a fontosabb szarvasmarha testméreteknek fajtak és egyesületek szerinti megoszlásáról, egy rajz pedig az átlagos külemű felsődunántúli törzskönyvelt szim-

169. sz. kép. A m. kir. Államerdészet pavillonja.

állítás gazdagságával és nagyobb kereteivel volt szembeötlő. A közismerten intenzív sopronmegyei kiscgazdasági terményeit és vetőmagvait mutatta be, továbbá egyes kiscgazda udvarok pontos méretű helyszínrajzait. A Tolnavármegyei Gazdasági Egyesület a Szekszárdi Kiscgazda Egyesület terménykiállításával szerepelt, azonkívül bemutatta Barkóczy József kiscgazda sikerült háziipari készítményeit is. A Jász-nagykunszolnokvármegyei Gazdasági Egyesület kiállítás helyes érzékre valló elrendezésben igen ügyesen csoportosította 42 telkes vitéz munkásságának eredményeit szemléltető anyagot, amely eredeti terményekben, továbbá a gazdaságról és állatokról felvett fényképekben mutatta a felsőbb irányítás mellett működő kisemberek buzgólkodásának gyümölcsét. Különösen kiemelkedők voltak a kifogástalan szemsorokkal rendelkező kukoricaacsók.

Önálló kiállítóként szerepelt még e pavillonban Rajki Tóth Lajos ujalomsoki mintagazda különböző vetőmagvaival, kalászkokkal és gazdasági terményekkel. Izlősen elrendezésű csoportját nagyszámu, gazdagságára vonatkozó fénykép és oklevél díszítette. Kiállítását tulajdonképpen szintén a gazdasági egyesületek révén bemutatott kiscgazdacsoportokhoz tartozott, azonban általános érdeklődést keltett gazdagságával ezeknek kereteiből kikiváncsolt.

Ugyancsak külön kiállítóként szerepelt Schönmald Lipót burgonyaközvetítő irodája, amely a különböző burgonyagyümölcsbetegségeket, a burgonya iparilag feldolgozott termékeit, továbbá előcsirázott vetőmagot mutatott be. Soltz Gyula terménykiállításában

A NAGYIGÉNYŰ, de KISPÉNZŰ ember

a DORCO CIPŐ hive

Ő vigyáz a védjegyre, mert tudja, hogy Különben utánzat!

Vetőmagszükséglete

beszerzése előtt saját érdekében kérjen tőlünk legolcsóbb mintázott ajánlatot!

Fekete Testvérek Magkereskedelmi R.-T. (Schwartz Testvérek)

Alapítva: 1870. Sörgöncim: „Gebrüder”
Iroda: Budapest, V., Sas-utca 1. — Vetőmagszítótételep:
Budapest, IX., Soroksári-ut 44. sz. (Királymalom)
Lévélcím: Bpest 4., 196. Telefonok: 808-20 sorozat

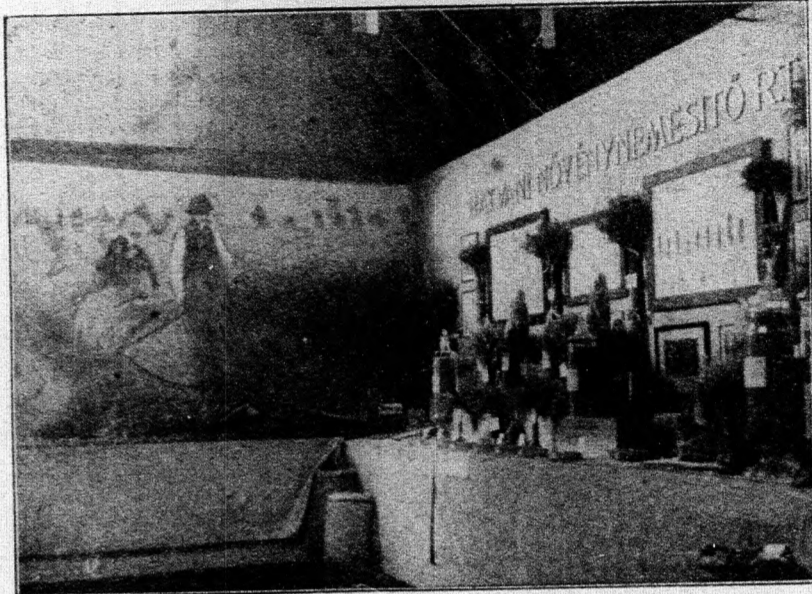
mentáli tehén testméreteit ábrázolta. A Veszprémi Szarvasmarhatenyésztő Egyesület az ellenőrzött tehén létszám fejlődéséről, azok tej- és tejszírtelmesítéséről közölt fényképeket, továbbá bemutatta az utolsó két ellenőrzött üzemi évben 6000 kg-ot meghaladó termelésű teheneit, továbbá az egyesületi és járási vándordijak jól sikerült fényképeit. A Vas megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület grafikonjai az ellenőrzött tehénlétszám emelkedéséről, a tehének tej- és tejszírtelmesítéséről számoltak be. A hosszú ideje eredményesen működő Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület grafikonjai az 1896 óta eladott egyesületi bikák számáról, továbbá a tejelési eredményekről közöltek adatokat. Községi bikaistál-

eredmények pedig az egyesület helyzetéről adtak tájékoztatást. Törzskönyvi nyomtatványok és egy jónevű nagytenyésztő törzskönyve egészítették még ki a bemutatott kollekciót.

Az Országos Juhtörzskönyv kiállítása nagyjelentőségű, új kezdeményezésű munkának alapjait szemlélte. Ha a különben is jó magyar juhanyagot, illetve a gyapjút az egész országban nagy tételekben sikerül egyneműsíteni, úgy remény van rá, hogy a már most meglévő kiváló minőség rövidesen nagy szerepet fog játszani a világgiacon. Az e célt szolgáló munkásság kezdeti állapotát mutatta az a térkép, amely Magyarország országosan törzskönyvelt juhászait tüntette fel. Országos törzskönyvi nyomtatványok

A fejlett magyar agrárszövetkezeti hálózat szinte teljesen átszötte a kiállítást. Tejszövetkezetek tejtermékekkel szerepeltek az élelmiszer-, vagy a kamarai kiállításon, tagjaik pedig teheneikkel a tenyésztőállatok csoportjában jelentek meg. Ugyancsak a kamarák térképeken és grafikonokban mutatták be kerületük hitel, fogyasztási stb. szövetkezeti szervezetét. Ezen a szétágazó hálózaton túl azonban mintegy a kiállítás általános mezőgazdasági jellegének teljessé tétele céljából az egyes agrárszövetkezeti központok is igen értékes anyaggal jelentek meg.

A „Hangya” termelő, értékesítő és fogyasztási szövetkezet, amelynek fiókjai száz meg száz kis faluban feltalálhatók, tanulságos, méreterben is hatalmas ter-

70. sz. A Hatvani Növénynemesítő R.-T. vetőmagkiállítása.

71. sz. kép. Részlet a m. kir. kísérletügyi intézmények kiállítási pavillonjából.

lők fényképei és elismerő oklevelek élénkítették még az ügyes kiállítást. A Fejérmegyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület grafikonjaiból kiemelkedett érdekességül fogva az, amely az éves tehének borjazási százalékát a tejhozam emelkedésével hasonlította össze. A fényképek között a világhírű Augusztán kívül még több ismert nevéű fejérmegyei gazdaság rekord tehenei szerepeltek. A Somogy megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület táblázatai az uradalmi tehénésztetek tejtermelési adatait, az utolsó években legjobb husz tehenet, továbbá a népies ellenőrzés fejlődését és a népies tehénésztetek tejelési eredményeit ismertették. Az adatok szerint a kistenyésztők anyaga az utóbbi években rohamosan javult. Grafikonok számoltak még be az uradalmi éves tehének tej és tejszír hozamáról, valamint tejszír százalékról. Törzskönyvek, bírálati lapok és fényképek kerültek még itt bemutatásra. A Tolna megyei Gazdasági Egyesület állattenyésztési szakosztálya, amely egyben a megyei szarvasmarhatenyésztő egyesületként is működik, az ellenőrzött tehének termelési eredményeiről és a népies tejelés ellenőrzés adatairól számolt be grafikonokban, fényképei pedig a jellegzetes bonyhádi teheneit és Dóry Frigyes hírneves tenyésztetének kiváló egyedét mutatták be. A Baranya megyei Szarvasmarhatenyésztő Egyesület ugyancsak a tejelés ellenőrzés fejlődéséről és az elért termelési eredményekről készített grafikonokat mutatott be, továbbá a megyében nagyszámban található kiváló tejhozamú és jó küllemű tehének fényképeit.

A Tolna megyei és Vidéke Félvér Lótenyésztők Egyesülete kiállítása bebizonyította azt, hogy a kistenyésztők is tudnak kifogástalan lovakat produkálni. A fényképek igen jó küllemű állatokat mutattak, táblázatos

és különböző merinó juhtípusok művészi modelljei egészítették még ki ezt a kiállítást.

A Hussertényésztők Országos Egyesülete ugyancsak térképen mutatta be az ország törzskönyvelt huszertényészteteinek helyeit. Egy nagy gonddal összeállított táblázat a magyarországi yorkshire sertések testméreteire vonatkozóan közölt adatokat, ezenkívül eredeti angol sertésekről is láttunk méretereket és rajzokat, ugyancsak egy híres angolországi tenyésztő sertésoltjának tervrajzát. A rajzhoz hasonló ideális ólak feltétlenül szükségesek ahhoz, hogy az Angliában látottakhoz hasonló óriási méretű huszertéseket tudjunk produkálni. Ezt a célt szolgálja a gondos takarmányozás is, amelynek kedvező eredményeiről takarmányozási és hizlalási grafikonok számoltak be. Törzskönyvi nyomtatványok és két sikerült huszertés modell volt még a csoportban látható.

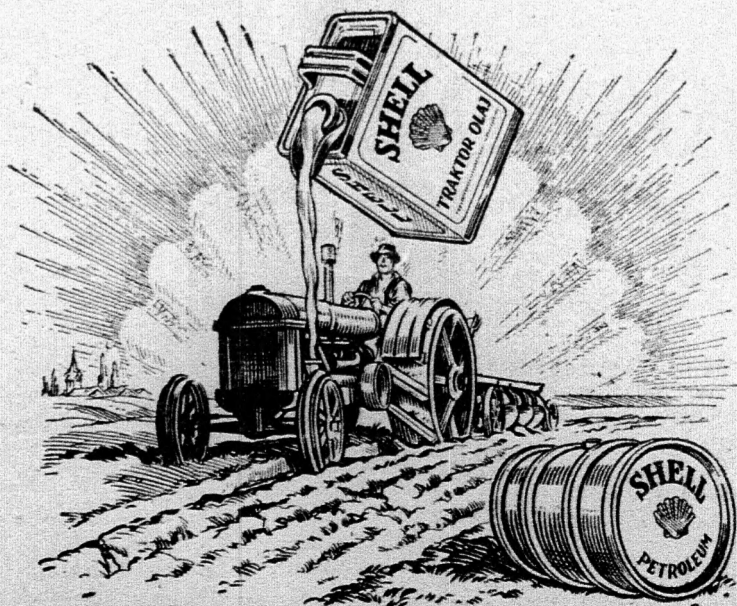
A Mangalicatenyésztők Országos Egyesülete rövid multu, de már eddig is szép eredményekkel dicsekedő munkásságát Rácz Mihály dr. gazdasági akadémiai tanár szakszerű összeállításában szemlélte. Igen nagy munkának eredményei azok az adatok, amelyek a különböző kóru és ivaru mangalica sertések egyes testméreteinek változásaira vonatkoztak. Nagyon értékesek voltak a malac- és alomsúlyokra, továbbá a mangalica kocák szaporaságára és malacnevelő képességére vonatkozó adatok és az utóbbiakat ugyancsak szemlélte rajzok. A különböző típusokat jellegzetes példányokban bemutató igen nagy számú fénykép, továbbá a gyakorlatban jól bevált Rácz-féle füljelző készülék volt még itt megtekinthető.

képen mutatta be ennek a szervezetnek minden egyes tagját. Szemléltető táblázatai megismertették a központ elmúlt évi árforgalmával, központi tárházai-val stb. Ugyancsak itt szerepelt egy szövetkezeti könyvszekrény is, tele népszerű gazdasági és szépírói munkákkal, amelyhez hasonló több könyvszekrényt a szövetkezet értékes tiszteletdíjként a kiállításon sikeresen szerepelt kistenyésztők jutalmazására ajánlott fel. A „Hangya” Ipar R.-T. gyártmányai az üzemek sokoldalúságát szemléltették, jelölve annak, hogy a központ fiókjait a kisgazdaságokban használatos legkülönbözőbb cikkekkel kellően el tudja látni. Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület vezérképviselése üveges mézet és méhészeti eszközöket állított ki.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet ugyancsak bemutatta térképen kiterjedt szövetkezeti hálózatát, grafikonjai a központ és a körzeti hitelszövetkezetek fejlődéséről és munkásságáról számoltak be. Ezen kívül egy pár, üzleti szempontból érdekes okiratot mutatott be, amelyek élénken vonzották a figyelmet.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének kiállítása egészítette még ki szervesen a szövetkezeti központok csoportját, amely a magyar gazdák részéről nagy elismeréssel méltányolt munkásságáról és üzletkörünek fejlettségéről ügyesen összeállított táblakon, grafikonokon és tájékoztató nyomtatványok útján számolt be.

A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete az előző évekhez hasonlóan saját állandó jellegű, izlésesen épített kiállítási csarnokában számolt be a széles látókörű vezetés eredményeként a gazdasági szükségletek minden ágára kiterjedő működési köréről.

Télen-nyáron
olcsón és biztosan szánt
SHELL

traktorolajjal és petróleummal
ingyenes műszaki segédkezés!

Lerakatok az országban mindenütt.

Shell Kőolaj R.-T.
Budapest, V., Alkotmány-utca 18. sz.

Levélcím: Budapest 62. Postafiók 146.

Sürgőny-cím: Angolpetrol Budapest

5273

Telefon: 214-87, 214-88 és 214-89

Áru-, gab
mint szé
legkülön
szemlélt
gazdag
tatta be.

Végül
Országos
grafikon
turaját
érdeklő
amelyek
nagy szá
adó irodá

Fentiek
állítási
anyagát.
számoló
kívül nag
mezőgazd
amelynek
szemlélt
hetett. A
elméleti
jénél fogv
a kiállítás
naris ism
mezőgazd
pont, am
országos
gazdatárs
sági és k
nek. Az
nagy érd
ami a legj
szereplés

Vető

Az OM
nyészáll
szagos M
névre val
sének fo
a kiállítá
már azt le
és ebben
is, méltó
Ez helye
tenyészt
szántóföld
csoportját
terjedelem
felülmuta
nem volt

A termé
terménye
ték fel, h
a mezőga
letek kiáll
társról sz
nálóatos
nem jelen
dezőbizott
mentette.
változás
ményesarr
jában teki
láthatuk,
található.
a növény
amit az a
követnek.

Gyomo
részér

Arny, gabona-, mag-, szőlészeti és borászati, valamint szénosztályos a szövetkezetben beszerezhető legkülönbözőbb áruk minőségéről és áráról adtak szemléltető ismertetést. A géposztály rendkívül gazdag anyagát a kiállítás gépcsoportjában mutatta be.

Végül ugyancsak a csarnokban szerepelt a „Falu“ Országos Földműves Szövetség, amely térképekben, grafikonokban és fényképekben ismertette a falu kultúráját emelő széles irányú tevékenységét. Különös érdeklődéssel találkoztak a szövetség kiadványai, amelyekből a szomszédos államok látogatói is igen nagy számban vásároltak. A szövetség jogügyi tanácsadó irodát is állított fel a kiállításon.

Fentiekben csak röviden érintettük az egyes kiállítási csoportokat, pár szóval jellemezve azok anyagát. Az így is hosszúra nyúlt beszámoló magában mutatja azt a rendkívül nagy munkásságot, amely a magyar mezőgazdaság előbbrevitelét szolgálja és amelynek egyben sokoldalúságáról is a szemlélő e két pavillonban meggyőződhetett. Az ezekben bemutatott, inkább elméleti értékű anyag nagy oktató erejénél fogva igen alkalmas volt arra, hogy a kiállítás látogatóinak mintegy lexikonaris ismereteket nyújtson a magyar mezőgazdaság helyzetéről. Ez az a szempont, amely kívánatosá tette, hogy az országos mezőgazdasági kiállításon a gazdasági és kulturális szervek is megjelenjenek. Az eredmény pedig az általános nagy érdeklődés és a szép siker volt, ami a legjobb buzdítás a jövőbeni hasonló szereplésre.

Herodek Sándor dr.

Vetőmag-, termény- és dohánykiállítás.

Az OMGE által eddig rendezett Tenyészállatiállítás és Vásár nevének Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár névre való módosítása a kiállítás fejlődésének folyamata, mert míg korábban a kiállításokon a tenyészállatianyag volt túlsúlyban, ma már azt lehet mondani, hogy a kiállítás egyéb anyaga és ebben a csoportban a mezőgazdasági termények is, méltó versenytársai lettek a tenyészállatianyagoknak. Ez helyes is, mert mezőgazdaságunknak az állattenyésztés csak egyik pillére, másik kétségtelenül a szántóföldi termelés. A mezőgazdasági termények csoportját tekintve, meg kell állapítani, hogy az terjedelemben a múlt évi kiállítás anyagát tetemesen felülmulat, bár a terménykiállítási csarnok területe nem volt a múlt évinél nagyobb.

A terménykiállítás anyagát azonban nemcsak a terménycsarnokban elhelyezett kiállítási tárgyak ölelték fel, hanem abból tekintélyes mennyiség került a mezőgazdasági kamarák és a gazdasági egyesületek kiállítási csoportjába. Már a múlt évi kiállításról szóló beszámolóban szóvá tettem, hogy sajnálatos jelenség, hogy a kisebb gazdák kiállítókként nem jelentkeznek a terménykiállításra, holott a rendezőbizottság nevezettéket a térdijfzetés alól is felmentette. E tekintetben a folyó évben örömdetes változás volt tapasztalható, mert ha nem is a terménycsarnokban, de a gazdasági egyesületek csoportjában tekintélyes számú kisgazda kiállító anyagát láthatunk, amelyek ismertetése ennek megfelelően is látható. Mégis itt is kiemelem, hogy kisgazdáink a növénytermesztésben is azt az irányt követték, amit az állattenyésztésnél már huzamosabb idő óta követnek, azaz céltudatos munkával iparkodnak

hasonló eredményt elérni, miként azt az állattenyésztésnél teszik.

A terménykiállítás csarnoka ugyanaz volt, mint a múlt évi. A kiállítási anyag elrendezésénél az összbemutató még kedvezőbb és tetszesebb képet nyújtott, mint a múlt esztendőben. A kiállítók átértették, hogy az a közmondás, hogy „ruha teszi az embert“, bizonyos mértékig a terménykiállításra is illik, mert legyen annak a terménynek belső értéke bármily kiváló is, az érdeklődést nem keltheti fel, ha csak a környezet nem megfelelő. Az általában használt két alapszín kellőképpen domborította ki a kiállítók bemutatott anyagát.

A kiállítási csarnok látogatottsága a kívánalmaknak teljesen megfelelt és nem egyszer állott be torlódás, annak ellenére, hogy a csarnokban való mozgás csak egy irányban történhetett. Sajnálatos, hogy növénynevelőinknek csak egy része vett részt a

Fleischmann-tengerik. Általános érdeklődés tárgya volt a Székács-féle 17-es számú buza törzsfája, mely 1906-tól 1928-ig terjed. A sikérvizsgálatok eredménye itt is fel volt tüntetve igen helyesen, miután a jelszó most a siker körül mozog. Külföldi kiállítási oklevelek bizonyították a Székács buza kozmopolita voltát.

Az OMGE kezelésében levő Szelényi-féle alapítványi tangazdaság, Tápiószéle, céljának megfelelően mutatta be, hogy milyen irányú kísérletekkel foglalkozik és hivatásának megfelelően milyen sokoldalú termelést kell folytatnia. Az egyes kultúrnövényekből egész fajtagyűjtemények vannak évről-évre beállítva, amelyek nemcsak a környékbeli, de távolabbi gazdáknak is értékes adatokat szolgáltathatnak.

Az Alcsuti Főhercegi Uradalom (Fejér m.) az ország-szerte ismert alcsuti tengerit mutatta be, ezenkívül a nemesített alcsuti őszi buzák közül a 24, 30 és 52 sz. családokat.

A Naacsenki Cukorgyár R.-T. Növénynevelő Üzeme, Bük (Sopron m.), amely 1924-ben kezdte meg működését és kitevőanyagát még nem bocsátotta forgalomba, saját nemesítésű buza, árpa és zabfajtáit mutatta be, továbbá képeket anyatelepét és laboratóriumát. Grafikonban mutatta be 1920-1928-ig terjedőleg a gazdaság árpatermésének hozamát, amely ez idő alatt 10 q-ról 16 q-ra emelkedett.

Esterházy Pál gróf növénynevelő telepe, Lovászpudona, Veszprém m., az újabb nemesítőtelepek közé tartozik. A telep vezetősége a külső csínra is áldozott és a kiállítást nagy gonddal rendezte el. Itt is láthattuk a nemesítő üzem képeit, a laboratóriumot, a keresztezés végrehajtását, a szétbontást, mind sikerült fényképnagyításokban, melyek mind a telep szakszerű munkásságáról tanuskodnak. Háromfajta nemesített tengeri, új burgonyafajták, kalászminták kerültek bemutatásra.

M. kir. Állami Ménesbirtok, Mezőhegyes ismét kiállította a szakszerűen kezelt uradalom terményeit, vetőmagvait, kender félélyártmányait, sikerült grafikonokat, fényképeket, amelyek a múlt évi kiállítás is a kiállított anyag tartalmasságát növelték.

A Bánkuti Főhercegi Uradalom (Arad m.) kiállítása a múlt évi magas színvonalon mozgott. A „bánkuti nemesített buza“, „bánkuti tengeri“ stb. szem, kalász és csomintái különféle változatban tarták fel a nemesített anyag értékét. Igen érdekes volt itt is a sikérvizsgálati eredmény összehasonlítása, amely szerint a Manitoba I. szárazsíkértartalma 18-46%, a Manitoba II-é 18-85%, a Manitoba III-é 15-19%, a Manitoba IV-é 14-38, a Manitoba V-é 15-93% és ezzel szemben a „bánkuti buza“ sikkértartalma 18-27, 17-53, 13-68, 15-68, 16-40%-ot mutatott, vagyis a Manitoba buzákat átlagos sikkértartalma 16-56%, a bánkuti buzáké pedig 18-31% volt.

M. kir. Földművelésügyi Minisztérium Legelőjavítási Akciója. Ez az értékes kiállítás tulajdonképpen nem is ebben a csarnokban lett volna elhelyezendő, hanem inkább az állami kísérletiügyi intézmények csoportjában, vagy az erdészeti pavillonban. Szemléltetőben mutatta be két modellen a legelőjavítást, egyik modell precíz kivitelben egy elhanyagolt legelőt, hegyoldalt, mocsarat mutatott, a másik modell ugyanezt a legelőt megjavítva. Ez a két modell minden szónál többet beszélt és érdemes lenne ezeket vidéki körutra küldeni, hogy minél többen okuljanak abból. A két modell között mintafüveskert modelljét helyezték el ugyancsak teljesen hű kivitelben. A földművelésügyi minisztérium legelőjavítási akciót lebonyolító osztályát elismerés illeti meg.

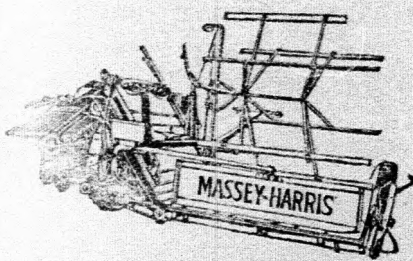
72. sz. kép. Részlet a mezőgazdasági kamarák pavillonjából (A Tiszajobpparti Mezőgazdasági Kamara kiállítása).

kiállításán, még pedig az ismertebbek, míg a kisebbek, vagy azok, amelyek még nem bocsátják forgalomba nemesített vetőmagjaikat, távolmaradtak, pedig éppen ez a kiállítás nyújtott volna alkalmat arra, hogy ezek a nemesítő üzemek is ismertebbekké tegyék magukat. Az ingyen osztogatott röplapoknak és füzeteknek nagy keletjük volt.

A kiállítási anyag ismertetése röviden a következőkben foglalható össze, a bejáratától való elhelyezésük sorrendjében:

A Hatvani Növénynevelő R.-T. Nagytelek p. Hatvan, kiállítása méltó folytatása volt a múlt évben bemutatott kiállítási anyagnak és elrendezésének. Hátterül ügyesen alkalmaztatott a hatvani uradalom buzaaratása diorámaszerű kivitelben. Grafikonok mutatták be a „hatvani nemesített buza“ 1927/28. évi terméseredményeit, ami átlag 18-58 q volt az országos 8-76 q-s átlaggal szemben. Fényképnagyításokban láthatunk a növénynevelő munkát a laboratóriumtól az anyatelepig. Sikérvizsgálati eredmények feltüntetése szerint a hatvani nemesített buza nedves sikkértartalma 36-48%, egy esetben 75% volt. Iztéses csoportosításban látható volt továbbá a hatvani nemesített árpa, zab, rozs, mák stb.

A Vetőmagnevelő és Értékesítő R.-T. (Budapest, V., Tisza István-u. 2.) kiállítása izléses egyszerűséggel tünt föl, úgy gondolkozva talán, hogy „a jó bornak nem kell cégér“. Bemutatásra kerültek itt a nemesített Székács-buzák, Mesterházy-sörárpák,

1929 es típusu Massey-Harris kévekötoőaratógép

lővontatásra vagy traktorüzemre.

Tökéletes munkabiztosság mellett nagyarányú idő- és pénzmegetakarítást eredményez.

Szállítjuk 5, 6, 7 és 8 láb szélességben, kedvező fizetési feltételek mellett.

Árajánlattal szívesen szolgálunk:

Nemzetközi Gépkereskedelmi R.-T., Budapest, V. ker., Vilmos császár-út 32.

Gyomorbeteg, cukor- és vesebajosok, szivbeteg részére a legtökéletesebb gyógyintézet a

Ligetszanatórium

Budapest, VI., Benczur-utca 47. szám.
VI., Aréna-út 84. Telefon: { Teréz 106-00
Lipót 964-60

Külön idegbetegosztály, vizgyógyintézet, diétás étkezések bejáró betegek számára is

Eszényi Jenő gazdasága és növénynevelő telepe, Tornyospálya (Szabolcs m.), mint a nyírségi burgonyafajták speciális üzeme elsősorban burgonyanevelését mutatta be és látható fajtagyűjteményét, amelyben Európa valamennyi burgonyafajtája megvan. Külön kerültek bemutatásra a keresztezési célokra szolgáló fajták, a magoncok, a nemesítő telepen folytatott 3 évi anyatókiválasztás, értékmegállapító összehasonlítás öszi és őszi ismétlésben, grafikonban az 1928-as hozam és keményítőtartalom, amely utóbbira nagy súlyt helyez a nemesítő telep. Kifiburgonyái rákmentesek. A burgonyanevelés mellett a gazdaság burgonyaműtrágyázási kísérleteket is folytat, amelynek eredménye grafikonban szintén bemutatásra került. Hajtatásra alkalmas burgonyafélék, nemesített nyíri rozs, bő maghozamu,

konokban. Példát állított a gazdaság ezzel, hogy a gazdaságok az irodában miként mutathatják be az egész gazdaságot.

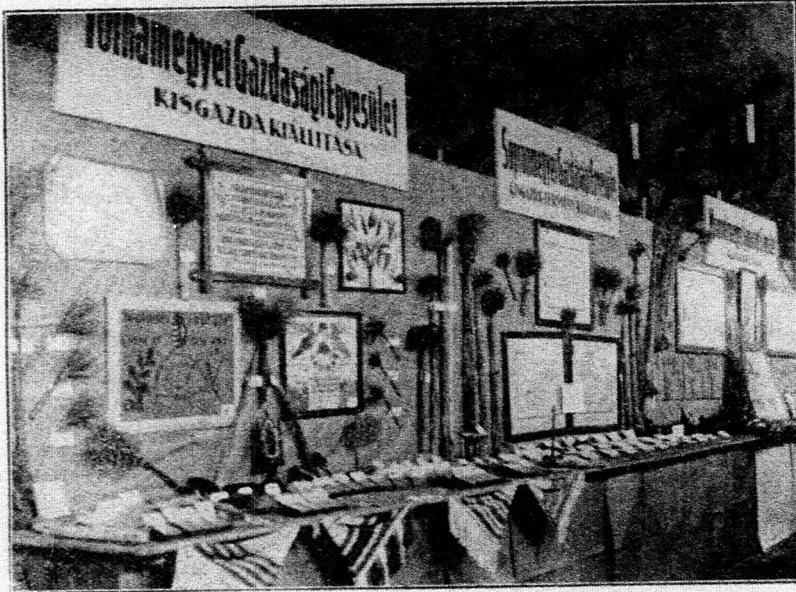
A Magyar Magtermelési R-T. Budapest, IV., Szép-u. 1., a **Magyar Rabbethge és Giesecke Magtermelési R-T.** Budapest, V., Nádor-u. 12., végül a **Mauthner Ödön Magtermelő és Magkereskedelmi R-T.** Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33. jelentőségükhöz mért köntösben és anyaggal jelentek meg a kiállításon.

A terménykiállítást szervesen egészítette ki a m. kir. dohányjövődéki központ igazgatósága áldozatkészségéből létesült és külön e célra épült pavillonban elhelyezett **dohánykiállítás**, amely kettős célt szolgált. Egyik feladata volt a hazai dohányféléseket kifogástalan mintákban bemutatni, hogy dohányterme-

tassanak s új erdők telepíttessenek. Különösen fontos ez utóbbi a szélsőséges éghajlattal bíró Alföldön. Nem ok nélkül karolta fel tehát földművelésügyi kormányunk olyan energiával, minden áldozatra készen az Alföld fásítási problémáját. De nem véletlen az sem, hogy az államerdészet az idén bemutatott kiállításnak anyagát főként a zászlójára írta „Alföld fásítás” jelszó jegyében válogatta össze és rendezte el.

Ezt igazolta mindjárt a vadászlat előtt létesített erdészeti mintacsemetekert, amely az Alföld befásítására alkalmas csemeteket természetben mutatta be.

A tornácra lépve, a vadászlat külső falain látható volt a gödöllői m. kir. József főherceg kísérleti telep homoktalaján telepített és nevelt 40-féle külföldi tülevelű fának pompás lombgyűjteménye.

573. sz. kép. A gazdasági egyesületek kisgazda terménykiállítása.

574. sz. kép. A „Hangya” szövetségi központ és a Hangya Ipar R-T. kiállítása.

nagy lombosú csillagfűt egészítette ki az értékes kiállítás anyagát.

Selecta Magtermelő R-T. növénynevelő üzeme. Tápiószecszele, szelektált és nemesített konyhakerti növények magvait és preparált növényeket állított ki. A borsónevelés és keresztezés munkálatai, tisztító üzemeinek eredményei, különféle borsófajtái kerültek bemutatásra képekben, preparátumokban.

Papp Endre gazdasága Pusztaszarazbó p. Besenyőtelek, Heves megye, egy a szárazsággal küzdő gazdaság munkásságát tüntette fel. Az 540 kat. holdas gazdaság a szaktudás minden fegyverével iparkodik a természet mostohaságán urrá lenni. A legjobb nemesített magfélékkel folytatott kísérlet anyaga került bemutatásra, melynek célja megállapítani, hogy közülük melyik a szárazság bíró, ami azért fontos, mert a száraz vidéken a tavaszi munka bizonytalansága miatt az ősziakra kell a fősúlyt helyezni. Pannonbükköny kísérlete igazolta, hogy az a sziken jól bevált. A gazdaság 1923 óta folytat sziken való termelési kísérletet, hogy a köz érdekében ennek eredményét közzé tegye. A gazdaság törekvései és áldozata minden esetre elismerésre méltó.

Molnár Imre gazdasága Hódmezővásárhely, már az 1914. évi első gazdaságos kukorica kiállításon is részt vett, ahol oklevéllel tüntették ki, gazdasága terményeit állította ki.

Skubics András gazdasága Tormáspuszta, u. p. Csepreg, Sopron m. saját nemesítési Bauer-féle sörárpákat mutatta be, amelyek jó hírnévnek örvendenek.

Schiller Béla gazdasága, Nick, Vas m. külön készült izléses szekrényben az 582 kat. holdas gazdaságát mutatta be muzeálisan, a talajszehénytől kezdve a terméseredményekig, terményekben, képekben, grafikonokban.

lőnk ebből tanulságot szerezzenek, másik, hogy a nagyközönség tájékozottassék a külföldi dohányfélésegekről, továbbá a hazai dohánykészítményekről, mely célból a szívarkagyártás bemutatására került. Meg kell állapítani, hogy a kiállítás egyik legvonzóbb pontja, a dohánypavillon, ez állandóan zsúfolott volt. Ugy a fővárosi, mint a vidéki látogató érdeklődéssel nézte, mint készül a „Levente” cigaretta. A jövődék szempontjából is meg volt a dohánykiállításnak a maga előnye, mert a nagyközönség közvetlenül győződhetett meg a hazai dohánykészítmények kiválóságáról. Ennek a pavillonnak a jövő évi kiállításról sem szabad hiányoznia.

Fabricius Endre.

Az erdészeti kiállítás.

Az idei kiállítás keretében mutatkozott be először az **államerdészetünk** is.

Zöldfedeles, tornácok, muskátliával és tulipánnal ékes, igazi magyar erdészszízzel megépített vadászlatban talált otthont az erdészeti kiállítás.

Erdőgazdaságunkat, amely Magyarország közgazdasági életének olyan jelentős tényezője, egyik fő éltető ereje volt, az összes gazdasági ágak közül a legérzékenyebben, mondhatni létalapjában sujtotta a békeszerződés. Erdőterületeinek csak 14,5%-a maradt meg, amely új feladatok, a változott viszonyok által diktált új célkitűzések elé állította a magyar erdészetet.

Tudvalévő, hogy az erdő a közvetlen termelés mellett az éghajlati és vízrajzi viszonyokra gyakorolt kedvező hatásával közvetve a mezőgazdaságra is jótékony befolyást gyakorol. Ezért nemzetgazdasági érdek, hogy az erdők fenntartassanak, feljutt-

Ugyanitt voltak kiállítva az erdei félgyártmányok, mint szerszámnyelvek, dongák, jármók, szőlőkarók, valamint különféle fészkekodvak és madáretetők is. Figyelemre méltó volt az ugyanitt elhelyezett elsőrangú butorfát adó amerikai díófa szelvényekre vágott törzse, amely fanemnek, a kísérletek szerint, a Duna-Tiszaí érterületek befásításánál lehet jelentősége.

A vadászlatban kitűnő fényképek, grafikonok és térképek szemléltették az államerdészet egykori és mai helyzetét, működési eredményeit, valamint az Alföld fásítás terén már eddig elért eredményeket, a még folyamatban lévő munkásságot és a jövő terveit.

Három grafikon ragadta meg főképpen a szemlélő figyelmét. Az egyik szembeszökően érzékeltette a régi erdőterületek nagyságát s azt, hogy azokból az egyes utódállamoknak egyenként mennyi jutott. A másik a háboru előtti fakivitelünket, valamint a mai fabehozatalunkat állította szembe. Ez a grafikon azt mutatta, hogy amíg a háboru előtt 27×2000 vagon fát exportáltunk a 14×2000 vagon behozattal szemben, addig most a kivitelünk mértékétől csekély, de ezzel szemben egyedül Romániából 65×2000 vagon a fabehozatal. A harmadik grafikon az erdőnek az évi csapadékmennyiség eloszlására gyakorolt hatását tüntette fel s az első rápillantásra magyarázatát adta Nagyalföldünk kedvezőtlen csapadékvizszojainak.

Nagy gonddal készült miniatűr modelleken volt bemutatva a mezőgazdasági üzemek helyes fásításának módja a kis-, közép- és nagyüzemekben.

Ugyancsak modellen volt látható a szél kártétele egy fátlan alföldi tanya területén, szembeállítva a fásítás védő hatásával. Modell tüntetett fel egy fátlan,

A TENGERTŐBBTERMELÉS

alapfeltétele: bőtermő, megbízható, tökéletes vetőmag!

A „**FUNK BROSERS**” világos sárga, dus olajtartalmu, lófogú nemesített eredeti vetőmag 100% csiraképes és utolérhetően biztos nagyarányú többtermés.

A „**FUNK BROSERS**” nemesített lófogú tengerivetőmagvak az Egyesült Államok Földművelési Vetőmag-ellenőrző osztályai által felülvizsgálva és bizonylattel ellátva, eredeti amerikai csomagolásban szállítatnak.

Legjobb eredményeket érhet el úgy szemes-, mint csalánadétermelésnél a „**FUNK YELLOW**” 90 és 100 napos (Days) tengerivetőmaggal.

Megrendelhető kizárólag:

SZÜCS ZSIGMOND

CÉGNÉL 5711

Budapest, VI., Teréz-körút 26. sz.

kisült legelővel bíró tanyát s azt, hogy mivé varázsolható az a fásítás révén. Nagyon érdekes volt egy állami erdészeti csemetekert teljes üzemét szemléltető modell is.

Országos érdekű fontossággal bír a szikes területek befásításának problémája is. Az államerdészet ezen a téren is kitartó és eredményes kísérleteket végez. Ezt igazolja a püspökföldi és karcagi erdészeti szikkísérleti állomás bemutatott kiállítási anyaga: a különféle talajminták, a sziket jellemző növényzet, a helyes művelési módokat feltüntető modellek, grafikonok, térképek stb.

Tudományos értékkel bírt a Pestmegye területéről gyűjtött talajminta-sorozat s a bemutatott minden egyes kiállított talajnemre jellemző fóra préselt kollekciója. Az ezek közötti összefüggést ismerve,

A tejgazdasági kiállítás.

Az „Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár” ezidei tejgazdasági csoportja méltóan sorakozik az előző évekhez és az idén is egyik leglátogatottabb és legnépszerűbb része volt a kiállításnak. A tejgazdasági szakoktatás ügyét szolgáló intézmények kiállítását ezidén is a m. kir. földművelésügyi minisztérium gazdasági szakoktatási és a m. kir. kísérletügyi intézetek külön épületeiben helyezték el, ami által jelentékeny terület szabadult fel a tejgazdasági kiállítás csarnokában. Hozzájárult a zsufoltság csökkentéséhez az is, hogy a tejgazdasági gépek és berendezési tárgyak ugyanzólván mind a gépkiállítás területén, a szabadban nyertek elhelyezést. Ez a már az elmúlt évben megkezdett újítás, bár a kiállítás egységességének rová-

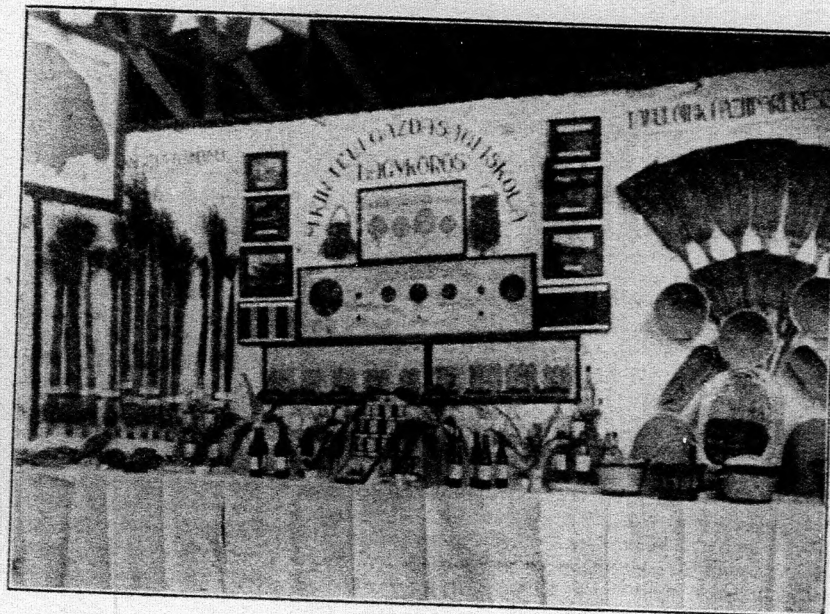
említést. Igen szemléltetőek voltak a tejsavbaktériumok szintenyészetének a sajtra gyakorolt hatását, a sajt-hibák okait és a sajtlégy életét feltüntető ábrák és képek. Mikrografikákban mutatták be a tejgazdaságra hasznos, továbbá a tej- és tejtermékhibákat okozó baktériumokat.

A tejgazdasági csoport kiállítási csarnokába lépve feltűnt, hogy a tavalyi kiállítók közül az idén többen elmaradtak. Így sajnálattal nélkülöztük Montenouvo Nándor herceg németbolyi uradalmának az előző évekből annyira megszokott gyönyörű kiállítását, amely roquefort módra készült és általános elismert sajtjával az előző kiállításokon az érdeklődés középpontjában állott.

A főbejáratnál jobbra és balra az Országos Tejszövetkezeti Központ izléses kiállítási helyiségei tűn-

75. sz. kép. Papp Endre szárazbeő pusztai gazdaságának terménykiállítása.

76. sz. kép. A nagykovácsi m. kir. téli gazdasági iskola kiállítása.

a szakavatott erdész széme mélyrehatóbb talajvizsgálat nélkül is, az illető talajon diszjól növényzetből megközelítően következtetni tud arra, melyik talajba milyen fanem való.

A terem egyik sarkában az erdő rovarellenségeinek és azok kártételének gyűjteményével ismerkedhetett meg a szemlélő. Ezzel a gyűjteménnyel szemben a másik sarokban az államerdészet kezelésében lévő lillafüredi kincstári palabánya termékei s az üzemről készült fényképfelvételek voltak kiállítva. Modell mutatta az egyes palafedési módokat is.

Az Alföld fásítás irodalmi termékei, az ezt propagáló felhívások, diagrammok, mag-, tuskó- és fakoronggyűjtemények tették még változatosabbá és érdekessé ezt a kiállítást.

Az „Alföldi fásítás” vezető gondolata körül csoportosított erdészeti kiállításon látottakból megállapítható, hogy a magyar államerdészet mai igen szűkre szabott keretei között is, ősi hagyományaihoz híven tölti be hivatását.

Az erdészeti kiállítás jövő programja tekintetében talán az lehet az egyetlen kívánságunk, hogy az erdészet egyéb ágazatainak (erdőművelés, erdővédelem, erdőhasználat, vadtenyésztés, vadászat stb.), valamint az erdészeti szakoktatás felső-, közép- és alsófokú intézményeinek kiállításával kiegészített általános erdészeti kiállításban gyönyörködhesünk.

Most szerzett benyomásaink alapján örvendetes megerősítést nyertünk végül arról, hogy a magyar erdőmérnöki kar a szaktudás és munkaenergia terén teljes felkészültséggel rendelkezik.

Suhayda Tibor.

sára ment, mégis előnyösnek mondható, mert csökkentette a tuizsufoltságot, ami az előző években olyan hátrányosan befolyásolta a kiállított anyag tanulmányozását.

A gazdasági szakoktatás csarnokában, tejgazdasági vonatkozásánál fogva, a magyaróvári M. Kir. Gazdasági Akadémia kiállítása birt rank nézve jelentőséggel. Az akadémiának az előző évekből előnyösen ismert tejgazdasági termékei, nevezetesen óvári sajtja, óvári csemege-sajtja és a Romadour-sajt-féleségek az idén is elismerést érdemeltek ki. A kísérletügyi intézetek csarnokában a M. Kir. Tejgazdasági Kísérleti Állomás nagyszabású, rendkívül szemléltető és tanulságos kiállítása tűnt fel. Képekben, grafikonokban és mikrografikákban, az állomás épületeit, azok belső berendezését és kísérleti tejjüzemének egyes részeit, ügyforgalmát és a tej-, vaj- és sajt-baktérium flóráját mutatta be. Különösen érdekesek voltak a grafikonok közül azok, amelyek Magyarország tej- és tejtermékkivitelét, a tejelő szarvasmarhafajták előtérbenyomulását a magyar fajttal szemben, a tejtermelés helyét egyéb mezőgazdasági ágazatok között és a világ állatállományának a szarvasmarhafaj kivételével való csökkenését tüntették fel szemléltető módon. A tejtermelés körébe tartozó anyagból a helyes és helytelen fejest, a tőgy masszálásának jelentőségét a fejés előtt, a tökéletlen fejes hátrányait és a tiszta fejes előnyeit feltüntető képeket emeljük ki, mint igen tanulságosakat. A vajgyártás körébe tartozó ábrák közül a főlőzési szabálytalanságok, mint a zsírvesztesség okai, a tartós és zamatos vajkészítés feltételei, a hazai vajak gyors avasodásának okai érdemelnek

tek fel. Ezekben sokszor életveszélyes volt a tolongás. Különösen a felhalmozott óriási méretű magyar emmentáli sajtok, valamint a nyírség gyöngye, a szabolcsi sajt és a hortobágyi juhturó különlegességek vonzottak sok kóstolót. Az utóbbi már egészen kiszóritotta a felvidéki juhturót és egyike a legismertebb és legmegbecsültebb márkáknak a téren. A falakon a központ kebelébe tartozó tejszövetkezetek, valamint a hortobágyi törzsjuhászat termelését feltüntető táblák vontak magukra az érdeklődők figyelmét.

Ferenc bajor kir. herceg sárvári uradalma romadour-, csemege-, kereksajt különlegességeket és mesterségesen savanyított pastórizált tejszínből készült vaját állított ki.

Molnár Imre (Hódmezővásárhely), saját gyártmányú kitünő vaját állította ki.

Toblier Károly sajtgyára (Felsőseged), előnyösen ismert groji-, óvári-, trappista-sajt és vajkülönlegességeit mutatta be.

A Dörnypusztai csemege-sajtgyár (Dörnypusztán, u. p. Zomba, Tolna megye), közismert elsőrendű készítményeit magyarruhás leányok kínálták kóstolóra.

A Stauffer és Fiai nyugatmagyarországi sajtgyárak kiviteli vállalata (Sopron), elsőrendű termékeivel az idén is az érdeklődés gócpontjában állott. Különösen I. rendű óriási emmentáli sajtjai, amelyekkel mindig a nagy állami díjat viszik el, vonzották a látogatókat. Vajuk, tömsajtjuk és doboz emmentáli sajtjuk is első helyre került a bíráló alkalmával.

A kishéri állami ménésbirtok romadour sajtjait, valamint elismert, jómínőségű vajkülönlegességeit

Használt CSÉPLŐGÉPEK korszerű MEGUJÍTÁSA csak a szab. Zaymus-féle szerkezetekkel érhető el.

Új szerkezetű dobkosár, etetés-szerkezet, új szemfogókosár, 2-4% megtakarítás, gyorsabb cséplés. Kedvező fizetési feltételek.

8 HP és 10 HP használt, újított és Zaymus-féle szerkezetekkel felszerelt cséplőszerkezetek eladóak.

„GABONAMENTŐ” MEZŐGAZDASÁGI MŰSZAKI R.-T.

Telefon: József 362—97

Budapest, I., Bertalan-utca 10. szám.

Telefon: József 362—97

állította ki, amelyekkel ismételt a földművelésügyi miniszter díját nyerte el.

A „Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesület” szövetkezeteinek jó hírű készítményeivel és üzemi viszonyait feltűntető grafikokkal szerepelt. Résztettek a kiállításon a lébenyi, a mosonszentjánosi, a mosonszentpéteri és a mosonszolnoki tejszövetkezetek óvári- és ilmtzi-sajtokkal és vajjal.

A Sopron-Győr-Vasmegei Tejgazdasági R.-T. nagyvárosi tejellátó üzem, izléses külön csarnokban mutatta be ezüst éremmel kitüntetett vaj- és sajt-különlegességeit, valamint yoghurt készítményét.

A Pécsvárad Tejgazdasági Vállalat R.-T. saját gyártmányú elsőrendű vaj- és sajt-készítményeivel szerepelt a kiállításon.

Neumann Sándor tejgazdasági vállalata (Pécs), elsőnyösen ismert vaj- és sajt-különlegességeit állította ki.

A karmacsi tejszövetkezet saját gyártmányú vaját mutatta be.

A öbői bér gazdaság „Viktoria” sajtgyára gróji, Viktoria-kövér-sajt és magnásajt különlegességeivel szerepelt a kiállításon.

A kiállítási csarnoknak a főbejáratnál szemközti levő egész területét a Budapesti Központi Általános Tejcsarnok R.-T., a főváros legnagyobb tejüzemének izlésesen és egyúttal a higiéné szabályainak szem előtt tartásával berendezett tejárúsító fiókja foglalta el. A falakon elhelyezett grafikok és képek a vállalat forgalmát, tejbészertő vidékét, vidéki gyűjtőtelepeit és a vállalat üzemi helyiségeit szemléltették. Az állványokon a vállalat által forgalomba hozott és általánosan ismert különféle dietetikus tejkészítmények, gyógytejek, gyermektejek sorakoztak fel.

A Tejtermékek M. Kir. Ellenőrző Állomása (Budapest IX., Bakáts-tér 8.) bemutatott anyagával a tejtermékeknek állami ellenőrzőjeggel való ellátásáról szóló 1925. X. törvényeket, valamint az ennek életbeléptetésével és végrehajtásával kapcsolatos 83.700/1928 F. M. számú rendeletet, fogantatásának módját, valamint annak előnyeit ismertette. Nagy hordóban levő vajon az ellenőrzőjegy gyakorlati alkalmazási módját is bemutatta. Külön nyomtatványon ismerteti azokat a szigorú feltételeket, amelyeket az állami ellenőrzőjegy használata esetén a törvény előír. Így szükséges, hogy a vajkészítő üzem higiénikus és a vajkészítéshez szükséges modern gépekkel legyen felszerelve. A vajkészítőnek megfelelő szakértelemmel kell bírnia. A vaj csak pasztörözött edes tejből vagy tejszínből, mesterséges szintenyésztet (kultúra) hozzáadásával készíthet, semmiféle idegen anyagot nem szabad tartalmaznia és víztartalma a 15%-ot nem haladhatja meg.

Ezek a feltételek biztosítják, hogy az állami ellenőrzőjeggel forgalomba hozott vaj feltétlen elsőrendű minőségű, mert higiénés üzemben, megfelelő szakértelemmel készül. A pasztörözés biztosítja a vaj tartósságát. A pasztörözés által a tejből levő káros baktériumok elpusztulnak, míg a mesterséges szintenyésztet (kultúra) hozzáadásával a vaj kellemes ízűvé válik és kiváló minőségét hosszabb időn át megőrzi. A vaj víztartalma igen fontos minőségének megítélésénél. A sok vizet tartalmazó vaj hamarabb avasodik és egyébként is hamarabb romlik, mert nincsen kellően kidolgozva és emellett még értékben is kevesebbet ér a kevesebb vizet tartalmazó vajnál, mert itt a víz helyett tejszint kap a fogyasztóközönség.

Mindezekből kitűnik, hogy az állami ellenőrzőjeggel forgalomba hozott vaj első sorban a fogyasztóközönség érdekeit védi azért, hogy biztosítja a vaj kiváló minőségét. A fogyasztóközönség érdeke tehát, hogy csak állami ellenőrzőjeggel ellátott

vajat vásároljon, mert az minőségi igazolójegy is egyúttal.

Az Országos Tejpropaganda Bizottságnak (Budapest V., Nádor-utca 16.) a fővárosi iskolákban rendszeresített tejtáplálási kísérletekről készült fényképfelvételei és röpirata szemléltető módon tüntetik fel a tejjel való táplálkozás előnyeit. A tejfogyasztás propagálása és emelése céljaira szolgáló érdekes és művészi képek, plakátok egész gyűjteménye egészítette ki a nagyon tanulságos kiállítást. Külön nyomtatványok ismertették a tej és tejtermékek tápláló- és pénzértékét, azok tápláló anyagait, vitamintartalmukat és emészthetőségüket. Utasítást tartalmaztak még arra nézve is, hogy milyen formában és hogyan fogyasszuk a tejet és tejtermékeket és hogyan kezeljük, illetve tartjuk el azokat a háztartásban.

A kiállítás szabad területén külön pavilonban állította ki az Alfa-Szeparátor R.-T. (Budapest I., Csurgói-ut 15.), mint minden évben, az idén is tanulságos kiállítását. Tejfelőző gépei, eszközei és cikkei a gyár régi jó hírnevét hirdették. A Fleischmann-féle Tejgazdasági Berendezési Vállalat (Budapest VII., Sip-utca 27.) tejgazdasági gépeket, eszközöket és felszereléseket, Hahn Arthur és Társai (Budapest IV., Kossuth Lajos-utca 12.) tejgazdasági berendezést, Chr. Hansen's Laboratorium A. G. magyarországi telepe (Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 12.) tejgazdasági gépeket és anyagokat, Stange József (Budapest IX., Ráday-utca 26.) tejgazdasági gépeket, szeparátorokat, fejőgépeket és tejhűtőket, Surányi Viktor (Budapest VIII., Balassa-utca 11.) tejhűtőket és tejgazdasági gépeket állított ki. Mindnyájan elsőrendű gyártmányokkal emelték a kiállítás színvonalát.

Ezzel nagy vonásokban beszámoltam az OMGE által rendezett országos mezőgazdasági kiállítás és vásár tejgazdasági csoportjáról, amelynek sikere elégtelül szolgálhat a kiállítóknak és a kiállítást rendezőknek egyaránt. Az osztatlan elismerés a kiállítás sikeréről szolgáljon buzdításul azoknak, akik az idén nem vettek részt a kiállításon, hogy jövőre minél gazdagabb anyaggal emeljék a kiállítás sikerét.

Fettick Ottó dr.

Az élelmiszer- és borkiállítás.

Az idei mezőgazdasági kiállítás egyik legnagyobb érdeklődésnek és látogatottságnak örvendő csoportja volt az élelmiszer- és borkiállítás, amely egy külön erre a célra létesített új pavilonban nyert elhelyezést. A kiállítás egész tartama alatt, a kora reggeli óráktól estig állandóan zsúfolásig megtöltötte a pavilont az érdeklődők tömege s különösen a késő délelőtti és déli órákban a látogatottság olyan mérvet ért, hogy időnkint elkerülhetlenné vált a csarnokba belépni igyekvők számának korlátozása.

E nagymértékű örvendés érdeklődés előidézésében kétségkívül szerepet játszott az a körülmény, hogy az élelmiszer- és borkiállítás kóstoló minták árusításával volt egybekötve s így nemcsak azt nyújtotta, ami a szemnek, hanem ami „a szem s szájnak ingere” egyaránt. Mindenkinek, aki a kiállítás sok egyéb hasznos és tanulságos anyagának végig szemlélésében eltöltött esetleg több óras korszata után ide elérkezett, bizony jól esett nemcsak megtekinteni az élelmiszerkiállítás izléses, szemet gyönyörködtető kollekción, hanem megízlelni is a kitűnő hentesipari gyártmányokat, edes csemegéket és felüdülni a borkóstoló pompás, zamatos boraitól. Tévedés volna azonban a nagyfokú látogatottságot főként csak ennek tulajdonítani, s hogy ez az élelmiszer kiállítás tanulmányi szempontjainak rovására ment volna. Sőt az e révén érvényesült fokozott vonzóerő

is csak fokozottan és előnyösen szolgálta azt a célt, hogy minél többen és minél behatóbban tekintsek meg az élelmiszer és borkiállítást. A látogatók, akik egy-egy sonkaszemélyt, virsli, csemegét fogyasztottak el. Közben, hosszabban is időztek a csarnokban és önkéntelenül is behatóbban vették szemügyre az izlésesen összeállított kollekción hasznos és oktató látványait, mint egyébként, amikor könnyebben átsiklanak, elkerülik figyelmüket olyan dolgok, amelyek megismerése pedig közelről érdekelné. E meggondolásnak a gyakorlat igazat is adott, a kóstoló minták árusításának engedélyezése szintén jó eszköznek bizonyult az érdeklődés felkeltésében és ezen keresztül az élelmiszerkiállítás tulajdonképpeni céljának szolgálatában.

A nagy fokú érdeklődés azonban egyúttal élénk bizonyosság amellet is, hogy a rendezőbizottság nagyon gyakorlati hasznú és érdekű gondolatot valósított meg a külön élelmiszeripari kiállítási csoport megszervezésével.

Az élelmiszerkiállításnak ugyanis a kiállító cégek közvetlen üzleti szempontjain túlmenő fontos hivatása és célja van, amely nem merül ki abban a közvetlen hatásban, hogy megismerteti a termelőt a nyersproduktaikat vásárló és feldolgozó cégekkel, valamint a cégeket és azok gyártmányait a fogyasztóközönséggel. Az értékesítési lehetőségek előmozdítása és könnyítése szempontjából ugyan már maga az a körülmény, hogy itt alkalom nyílik a termelő, a kereskedelem és feldolgozó ipar közötti közvetlen kapcsolatok és összeköttetések felvételére, nagy fontossággal bír, főként ha tekintetbe vesszük, hogy a kiállítást évenként megtekintő 100.000-nyi belöldi látogató közönségen felül, sok ezer külföldi is megfordul minden esztendőben és így a magyar élelmiszeripar s a magyar mezőgazdaság produktumainak külföldi relációjában is hathatós propagandát biztosít és a külföldi összeköttetések és értékesítési lehetőségek útjait egyengeli.

Ezen felül azonban tájékoztató és nevelő hatásban van a kiállítás egyik legfontosabb hivatása. Nálunk ugyanis a helyzet az, hogy a mégoly ügyes és tapasztalt gazda az értékesítés körül nehézségekre ütközik, nemcsak azért, mert az üzleti vonatkozásokat kellőképp nem ismeri, hanem mert termelése irányát nem igazítja a kereslet, a piac igényeihez. Már pedig a jó értékesítésnek alapfeltétele, hogy azokat a terményeket és olyan minőségben állítsuk elő és hozzuk piacra, amelyeket és a milyenneket a piac keres. Sok esetben igazán csekélységek (csomagolás) mulik a dolog, hogy a gazda nem tudja termelvényét megfelelően értékesíteni. Ebből a szempontból van nagy jelentőségű tájékoztató és oktató hatása az élelmiszeripari kiállításnak, amely bemutatva a különböző gyártmányokat és azok legmegfelelőbb nyersanyagtypusait, tájékoztatja a termelőt arról, hogy milyen és mely áruk felelnek meg legjobban a piac igényeinek, melyek azok a termények, nyersanyagok, amelyek az ilyen cikkeik előállítására a legjobban alkalmasak s így legbiztosabban és legmegfelelőbb áron értékesíthetők. Az ilyen irányú utbaigazítások a gazdára nézve nagyon fontosak, mert nemcsak a termelés irányára nézve adnak tájékoztatást, hanem egy-egy terménynek a piac igényeihez alkalmazkodó minősége és a piacrakozatal módja stb. tekintetében is. E szempontok mindenféle terménynél (állati, növényi) nagy figyelmet érdemelnek, mert nagyrészt ezeken fordul meg az értékesítés kérdése. Tehát az élelmiszerkiállítás az értékesítés elvi és gyakorlati vonatkozásait tekintetében hasznos tanulságok és tapasztalatok szerzését teszi lehetővé a gazdák részére.

TEJJET veszünk

2048

KORONA TEJCSARNOK R.-T.

 FŐTELEP ÉS KÖZPONTI IRODÁK:
BUDAPEST, IX., DRÉGELY-UTCA 15. SZÁM
 Bürgyölcsm: Koronabj Budapest. Telefon: J. 331-54 és J. 390-04

RÉTI ZOLTÁN állatbizományos

BUDAPEST, IX. kerület, Sertésvásártér.
 Levélcím: Réti Zoltán, Budapest, IX., Sertésvásártér. — Táviratcím: Réti Budapest Sertésvásártér.
 Telefon: József 344-36, József 343-08. Lakótelefon: József 313-11

Foglalkozik: a ferencvárosi vásárokon sertés, bizományi eladásával. Hízott és sovány sertések, zsír, szalonna és hus adás-vételének közvetítésével. — Kívánatra vásári jelentéseimet díjmentesen küldöm és szakértői felvilágosítással szolgálok. 1928

25%-al több tojást tojnak

 tyukjai, ha tojátó poromat használja. Kilogrammjá 3 pengő.
 Kérjen ismerttetést!

WIRKER Vadászpátika
 Rákosszentmihály. Telefon: 12. 5763

Russia „ZOW” nemes traktorolaj

az olajfinomítás remeke.

 234 TISZTÁB, GAZDASÁGOSABB MINDEN ISMERT OLAJNÁL ÉS EMELLETT NEM DRÁGÁBB. KÉRJEN AJÁNLATOT
 Főlerakat: Tolnai Béla és Társa, Budapest, VI., Horn Ede-u. 20. Tel.: T. 213-62

Éppen ez hogy az éle kiállításnak is megfelelő és különböző azokból kés szemléltető állapíthatjuk letezés mell is a lehető ren ugyan jövőben em kell töreked

Ami már a mult évi lehet megáll tulajdonképp kozott, épic kapcsolatos ágat felölelt hogy bennü gett, mert h is még több nagyon sze viselve. Eme értésben, kö ban kell me cégek egy r anyagi kére élelmiszerki tosságu célo tozottságnak sitó munká hogy az éle sük, amely n szeripar mi előtt is.

A kiállító mőnyeket ér gazdasági T ékezésé bu mezőgazdas rendezésben. Kesítő Szöve zöldséget, g forgalmazás e szakcsoport standard tipj demonstrálónak ki.

Nagyon t zervgyárosok amelynek k gyár, a Fab Weiss Manf Winterstein bemutatva le gyümölcs, f pastétomokat osköt, zölds mustárt stb., Külön kiállit nek ugyancs specialitásait rozott gyüm Kostoló min gyártmányok natos csemeg

A konzerv izben szerep felelő mérete is előnyösen teljesítőképe

A László mult évi ki sikerral szer zansabb kiáll saí a prágai sonka, finom mik pazar t hanem mélt e kitűnő gy

A kiállítás részét Buda mének való kiállításai cs mintaszerű ez idén is első nak látványo Mulasztást k

Gon

ME

Ahár

Eppen ezért a rendezőbizottság arra törekedett, hogy az élelmiszeripari csoportban kiállító cégek a kiállításnak ezt az oktató és utmutató jellegét is megfelelően kidomborítsák, a különböző fajta és különböző ipari értékű nyersanyagokból készült eltérő minőségű gyártmányoknak szemléltető és összehasonlító bemutatásával. Megállapíthatjuk, hogy a kiállító a külső csín és díszítés mellett igyekeztek ezt az oktató szempontot is a lehetőséghez mérten kifejezésre juttatni. E téren ugyan még további teendőkre van szükség s a jövőben ennek a szempontnak további kifejlesztésére kell törekedni.

Ami már most a kiállítás anyagát és kereteit illeti, a múlt évi szerény kezdethez képest nagy haladást lehet megállapítani. A múlt évi élelmiszerkiállítás tulajdonképpen csak a hentesipari cikkekre szorított, ezidén azonban már a mezőgazdasággal kapcsolatos élelmiszer-ipar és kereskedelem több ágát felölelte. Ezzel korántsem akarjuk azt mondani, hogy bennünket a kiállításnak ez a fejlődése kielégített, mert hiszen, sajnos, az élelmiszeriparnak ezidén is még több fontos ága hiányzott, mások pedig csak nagyon szerényen egy-két kiállítóval voltak képviselve. Ennek okát abban a sajnálatos meg nem értésben, közönyben és kezdeményezési kedv hiányában kell megjelölnünk, amelyet az élelmiszeripari cégek egy részénél tapasztalhatunk, akik kicsinyes anyagi kérdéseken nem tudnak felülemelkedni az élelmiszerkiállítás által szolgálta hivatott nagyfontosságú célok érdekében. Ezt a helyzetet a rendezőbizottságnak további kitérő és céltudatos felvilágosító munkájával okvetlenül meg kell változtatnia, hogy az élelmiszerkiállítás olyan fokra fejleszthesse, amely méltóképpen reprezentálja a magyar élelmiszeripar minden ágát a kiállítás külföldi látogatói előtt is.

A kiállító sorozatát a mezőgazdasági nyersanyagokat értékesítő cégek nyitották meg. A *Mezőgazdasági Termelői Egyesült Szövetkezete* különböző étkezési burgonyákat, paprikát, hagymát s egyéb mezőgazdasági terményeket állított ki izléses elrendezésben. Mellette a *Budapesti Vásársarnoki Értékesítő Szövetkezet* mutatta be mindama cikkeket, zöldséget, gyümölcsöt és egyéb élelmiszert, amely forgalmazásával foglalkozik. Kívánatos volna, ha az e szakcsoportba tartozó cégek az egyes termények standard típusait és különösen a csomagolás módjait demonstráló anyagot nagyobb mértékben állítanának ki.

Nagyon tetszetős és izléses volt a *Magyar Konzervgyárak Országos Szövetségének* kollektív-kiállítása, amelynek keretében az Első Kecskeméti Konzervgyár, a Fabriczy Lipót, Geschwindt-féle, Hungaria, Weiss Manfréd és Oceán Konzervgyárak, továbbá Winterstein P. és fiai gyümölcskonzervgyárak részt, bemutatva legkülönfélébb gyártmányaikat, különféle gyümölcs-, főzelék-, hal-, hús konzerveket és csemegepástomokat, befőtteket, zseléket, cukrozott gyümölcsöket, zöldségkonzerveket, eltett uborkát, paprikát, mustárt stb., valamint különféle félgyártmányokat. Külön kiállítást rendezett a *Dóry Konzervgyár*, amelynek ugyancsak csinos összeállítású kollektívja a cég specialitásait: gyümölcs- és főzelék konzerveket, cukrozott gyümölcsöket és finom zseléket mutatott be. Kóstoló mintái meggyőzték a szemlélőt, hogy a gyártmányok nemcsak szemre szépek, hanem kívánatos csemegék, amelyek mindenkinek izlettek.

A konzervgyárak csoportja, amely ezidén első ízben szerepelt, ha nem is a jelentőségének megfelelő méretekkel, szépen demonstrálta a külföldön is előnyösen ismert magyar konzervipar sokoldalú teljesítőképességét.

A *László Lajos és Gyula Hentesárugyár*, amely a múlt évi kiállítás alkalmával is már olyan szép sikerrel szerepelt, ezidén még tetszetősebb és impozánsabb kiállítási anyagot hozott. A cég specialitásai a prágai módra magyar nyersanyagból készült sonka, finom hentesárú, virstlik, felvágottak, szalámik pazar tömege nemcsak szép látványt nyújtott, hanem méltán csábította a látogatók nagy tömegeit e kitűnő gyártmányok megízlelésére is.

A kiállítási pavilonnak a bejáratnál szembe eső részét *Budapest Székesfőváros Községi Élelmiszerüzemének* valóban grandiózus és megkapóan ötletes kiállítási csoportja töltötte be. A fővárosnak ez a mintaszerű gazdasági üzeme miként a múlt évben, úgy ez idén is elsőrendű produkált s az élelmiszerpavilonnak látványosság-számba menő legszebb csoportja volt. Mulasztást követnénk el, ha nem mondanánk e he-

lyütt is hálás köszönetet *Vajna Ede* székesfővárosi tanácsnoknak, a főváros közéleti-üzemeltetési igazgatójának a kiállítás közérdekű törekvéseinek azért a szíves támogatásáért, amellyel az üzem részvételét lehetővé tette, ezzel is kifejezésre juttatván a termelő gazdák és a székesfőváros fogyasztó tömegeinek egymásra utaltságát és megértő együttműködésük szükségességét. Ugyancsak elismerés illeti *Reich Samu* vezérigazgatót, az üzem vezetőjét, amiért költséget és fáradságot nem kímélve, olyan kiállítási anyagot vonultatott fel, amely az élelmiszerkiállítás díszére vált és méltóképpen reprezentálta a főváros e mintaszerű intézményét. A finom izléssel és nagy avatottságra valló csinnal összeállított kiállítási csoport különféle finom hentesárúkból készült házat jelképezett, szalonna falakkal, kolbász- és virstlik tetővel, oszlopokkal és kerítéssel, amelynek belsejében a sonkák, finom felvágottak, kolbász- és hentesárú készítmények, izléses csomagolások, hatalmas tojásos ládák, vágott baromfi, sajtok, vajak stb. pazar tömege tárult a szemlélő elé. Mondanunk sem kell, hogy a látogató közönségnek érdeklődése olyan nagy volt, hogy az üzem leggyakorlottabb, megerősített személyzete is alig győzte kiszolgálni az üzem kiváló készítményeit megízlelni kívánókat s a vékony kolbász kerítést nem egyszer a kidöntés veszélye fenyegette az érdeklődők nagy tömege miatt.

A m. kir. *Allami Méhészeti Gazdaság* Gődöllő, mézet, méhészeti eszközöket és preparátumokat állított ki szakszerű, izléses összeállításban. *Nagy Miklósné* pedig saját készítményű mézessüteményeket, tortákat, likőröket és édességeket mutatott be.

A pótkávéipart az *Orient Pótkávégyár R-T.* képviselte. E fontos mezőgazdasági iparágunk nyersanyagát, a cikoriát, nyers, szárított és pörkölt állapotban, valamint a kész pótkávét bemutató kiállítás is szép érdeklődéssel találkozott.

A magyar malomipar jelentőségét és teljesítőképességét a *Magyar Fővárosi Malomgyesület* kollektív kiállítása szemléltette, tanulságos összeállításban mutatva be az őrlés és hántolás különféle nyersanyag típusait, valamint az ezekből készült liszt, korpa és egyéb hántolási termékek mintáit.

Ugyancsak az élelmiszerpavilonban nyert elhelyezést a *Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének* *Borkóstolóval* egybekötött csoportos *borkiállítása*, amelyet ezuttal még a kezdet nehézségei folytán meglehetősen szerény keretek között sikerült csak megvalósítani. A borkiállítás és kóstoló előkészítésének és megrendezésének munkájáért a *Szőlősgazdák egyesületének* agilis igazgatóját *Baross Endre dr.-t* és *Szege Bálint* titkárát illeti elismerés. Mindenesetre örvedetes, hogy a kezdeményező lépés most már megtörtént s az a nagy érdeklődés, amely egyrészt a kiállítást látogató közönség, másrészt a borkóstoló szőlősgazdák részéről megnyilvánult, a borkiállítás és borkóstoló nagy arányokban való kiépítésére utal. Biztosra vehető, hogy az ideai szerény kezdet már a jövő esztendőre nézve is az egész magyar bor- és szőlőgazdaságot átfogó olyan méretű szőlészeti és borászati kiállításnak az alapjait rakta le, amely e fontos mezőgazdasági termelési ágazat nagy jelentőségének és gazdasági súlyának megfelelő méretekkel fog szerepelni a jövő évi mezőgazdasági kiállításon.

Az ideai borkiállításon és borkóstolón is az ország majd valamennyi borvidéke képviselve volt. Mintegy 200 borfajta, a könnyű homoki boroktól a nehéz aszúkig, különféle pálinkák és ribizkelé, eredeti palackozásban, szakszerűen, borvidékenként csoportosítva sorakoztak az állványokon, izléses elrendezésben s olyan bő választékban, hogy a legkényesebb izlésű „gurmán” és borszakértő is kielégíthette igényét egy-egy kóstoló pohárkával a kedvenc borából. Az érdeklődők tájékoztatására az árakat és a termelési adatokat is feltűntető borjegyzékek szolgálták. A kóstolási kedv olyan nagy volt, hogy a kiállított bormennyiség sokszorosa is könnyen elfogyott volna. Ezek sorában nagy számban szerepeltek a „komoly kóstolók”, akikre a termelő mint vásárlókra is számíthat. Ugy, hogy a borkiállítás és kóstoló minden bizonnyal egyik legolcsóbb s egyben leghathatóbb propagandája a magyar bornak ugy belföldi, mint külföldi viszonylatban. A borkiállítást megelőzően bírálat volt, amelynek eredményeként a borbíráló bizottság több termelőt arany, ezüst és elismerő oklevelekkel, ezenkívül értékes tiszteletdíjjal tüntetett ki.

Amint e vázlatos beszámolóból is kitűnik, az élelmiszerkiállítási csoport, amely az elmúlt évben egyé-

kiállításokkal közösen, egész szerény méretekben szerepelt, egy év leforgása alatt is már nagy fejlődést mutat ugy annak méretei, mint pedig keretei tekintetében. Biztosra vehetjük, hogy a következő kiállítás alkalmából újabb szakcsoportokkal kiegészítve, a meglévők pedig kibővítve ismét megnövekedett terjedelemben fog szerepelni s rövidesen sikerül elérnünk azt, hogy e kiállítási csoport a mezőgazdasággal kapcsolatos élelmiszeripar és kereskedelem minden színtjébe jövő ágát felölelő kiállításá kiépítve, a mezőgazdasági kiállításaink fontos és közhasznú tényezőjévé váljon.

Rédly Gyula.

A háziipari kiállítás.

Ideai részvételével immár másodízben kapcsolódott be a háziipar az „Országos Mezőgazdasági Kiállítás és Vásár” szervezetébe.

Az egyes kiállító olyan nagy számban vettek részt és olyan gazdag anyagot mutattak be, hogy a háziipari kiállítás egy ujonnan épült, teljes csarnokot töltött be.

Már magában véve ez a tény is döntő bizonyítéka annak, hogy a háziipari termelésnek milyen jelentős és fontos szerep jut napjainkban a mindennapi kenyér megkeresésében, a családfenntartás gondjaiban s így végeredményében nemzetgazdasági vonatkozásokban is.

Elárulta ez a kiállítás, hogy a háziipar messze kinőtt a mellékfoglalkozás fogalomköréből s hogy az ma sok családnak elsőrendű foglalkozása. Mert amíg régebben főképpen a mezőgazdasági háziiparnak, mint a teljes munkaképességgel nem bíró családtagoknak foglalkozást nyújtó s télvíz idején hasznos munkát biztosító, de egyúttal tisztességes mellékjövédelmet hozó mellékfoglalkozásnak jutott fontos szerep, addig napjainkban a kereseti lehetőségek általánosan érezhető csökkenése mellett a háziipar gyakran a művelt középosztály tagjai részére is a fő kereseti források sorába emelkedett.

De különös jelentőséget ad a háziiparnak az a körülmény is, hogy lehetőséget nyújt a nőknek, az anyáknak arra, hogy otthonuk keretében, családi kötelemek elhanyagolása nélkül, keresetükkel igazi segítőtársai lehessenek férjüknek az életszükségletek kielégítéséért vívott küzdelemben.

A háziiparnak ez a speciális jellegű fontossága teszi megérthetővé és megokolta a földművelésügyi kormányzat a törekvését és támogatását, amellyel a háziipari ténykedést elterjeszteni, megkedveltetni és megerősíteni igyekszik.

A földművelésügyi kormány a háziipari felügyelet útján mindent elkövet a háziipar fellendítése érdekében, hiszen évente nem kevesebb, mint 140-150 háziipari tanfolyamot rendeztet az ország minden részében, a háziipar minden ágazatában.

Az ideai kiállításnak is az volt az egyik célja, hogy bemutassa azt, hogy a háziipar hányféle ágát öleli fel a földművelésügyi minisztérium akciója. Célja volt továbbá annak bemutatása, hogy mi minden s milyen minőségben tud a hazai háziipar előállítani s végül az, hogy a háziipari termékek értékesítése megkönnyíttessék.

A csarnokba lépve, azonnal megállapítható volt az, hogy a háziiparban a női munka az uralkodó. Az első tekintetre alig-alig láttunk mást, mint csipkéket, szőtteket, szőnyegeket és kézimunkákat.

Mindenekelőtt feltűnt a *Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségébe* tömörült nőknek, lakóhelyük szerint csoportosított gazdag kollektívja. A MANSZ budapesti központi, a MÁV gépgyári, kecskeméti, karagi, diósgyőri, szerencsi és hajduböszörményi csoportjai állítottak ki művészi izléssel, szinte tündérjüggel készült kézimunkákat, pompás szőtteket, csinos női ruhákat és diszes papucsokat és a MÁV. gépgyár asszonyai által készített olcsó és tartós kézi munkáruhákat, különleges levente nadrágokat és ingeket. E csoportokban láthattuk még az inycsiklandozó befőttek és tésztafélék kollektívját.

A *Keresztes Nővérek leánynevelő intézete* is gazdag anyagot állított ki. Szébbnél szebb filék, függönyök, diványpárnák, remekbe készült szőnyegek, magyar perzsák, elsőrendű szőttek, finom kézimunkák dícsérték a növendékek képességeit.

Feltűnést keltettek *Bobai Györfy Zoltánné* nak az általa feltalált és szabadalmazott „Pannonia” csipkéi. Ezek a tiszta magyar motívumú, leheletszerű csipkemunkák értékükben megközelítik az ékszerket s

Gondosabb munka! Ha idejekorán beszerzi a Fordson-traktort!

Jobb termés! Több haszon!

Ford személy- és teherautók, Fordson-traktorek autorizált képviselői

MELIS és PINTÉR, Szombathely. Alapították 1898.

Képviseleteink: Vas, Zala, Sopron, Veszprém és Tolna megyékben

különösen a külföldi látogatók részéről nyilatkozott meg élénk érdeklődés irányukban.

A *Károlyi Lászlóné grófnő* által szervezett *Főtáplási foglalkoztató műhely* tulipános, festett magyar butort, erős, tartós fonott kerti butort, jó kosarakat, valamint kitűnő szötteket mutatott be. A nemes grófnő révén a „Suum cuique” telepen hajlékhoz juttatott főtáplás megélhetését biztosítja ez a műhely.

Nagyon szép és értékes volt a *monostorpályi református egyház leányai* által készített finom vert csipkék gyűjteménye, valamint a *gyöngyösi irgalmas nővérek* által kiállított mutatós kézimunka is.

Eredetiek *Varga Józsefné* minden színben pompázó, magyarosan himzett „Juliana” selyem fejkendői, amelyeket készítjük a magyar gyermekek nagy jótevőjéről, a holland királykisasszonyról nevezett el.

Dicsőretet és elismerést érdemel még a *csanakfalusi háziipari tanfolyam* sorozata, a *györkajári háziipari tanfolyam* gyékény és raffia tárgyaival, de főképpen vert csipkéivel, a *tolnatamási háziipari tanfolyam* szötteivel és az azokból készült csinos gyermekruhácskákkal, a *Zichy Rafaelné grófné szentmihályi szövőtelepe* és *Hunyadiné Seherer Ilona* szötteivel, *Lehotzky Margit* buzsáki kézimunkáival, *Méri Sándorné* szalanci szötteivel, *Antal Dánielné* tökéletes magyar babáival, *Szász Imréné* dr.-né vert csipkéivel, *Viznek* község asszonyai keresztöltéses kézimunkáikkal, de a felsoroltakon kívül ugy mondhatjuk, minden egyes női kiállító.

Meg kell emlékeznünk a *kunszentmiklósi papucs-készítők* szép fonott árúiról, kosarairól, de főképpen fürdőcipőiről és papucsairól. Ezzel a háziipari ággal mintegy 90 család foglalkozik s a heti termelés körülbelül 1 vagon papucs, ami nagyrészt az olasz fürdőhelyeken talál vevőre.

Nagyon tökéletesek a *beledi és gödöllői 3-4 hónapos téli fajaragó tanfolyamnak* (szekérrész, targonca, kerék, jarom, szerszámnyelek) kézimunkái. Igen csinosak voltak, s az utolsó darabig elkelték *Belényi Bálint* szentesi mester nevesvonala, művészies agyagedényei. Szép munkákat állítottak még ki: *Balassagyemesi háziipari tanfolyam*, *Kepkápoly Bodor* szereztház, *Cigánd község*, *Győrössy István* (magyar perzsa-szőnyegek), *Bodó Antal* és *Miklós Sándor* (gyékényfonás) és még sokan mások.

Szép számban vettek részt a kiállításon az *iparművészek* is, akik apró, izléses dísz tárgyaikkal tündek fel. Kívánatos volna, ha ezek a hazai dísz tárgyak különösen fürdőhelyeinken kiszorítanák a bazarokban árult sok idegen gyártmányu lim-lomot. Ezek csoportjában felemlítendő különösen öv. *Petrovics Miklósné*, *Vezér Emiáné*, *Vladár Sándor*, *Holló Márton* és *Grabovicsky Leon*.

Ha a kiállítás e részének eredményeit összegeznünk kívánjuk, nyugodt lelkiismerettel állapíthatjuk meg, hogy a bemutatott anyag fényes mezőgazdasági mutatást tesz arról, hogy a földművelésügyi kormány által elvetett mag mindenütt termékeny talajra talált s háziiparunk terebélyes, életerős fáva növekedett. Örömmel állapítható meg az is, hogy a háziipari kiállítás anyaga a tavalyihoz képest mennyiségben és minőségben is fejlődést mutat, a kiállítók száma is szaporodott, kedvezőbben alakultak az értékesítési viszonyok is.

Az idei kiállítás sem tükrözte meg vissza a hazai háziipar elterjedésének és fejlettségének hü képét, mert az azzal foglalkozók nagy része még részben bizalmatlanságból, részben az anyagi eszközökben szűkölködve idegenkedik a kiállításon való részvételtől.

A jövő feladata az volna, hogy a háziipar további terjesztése s színvonalának fokozatos fejlesztése mellett, a kiállításon részvételre különösen a mezőgazdasági háziipart üzök még nagyobb számban megnyeressenek.

Ebben a csarnokban nyert még elhelyezést a *Len-termelő és Értékesítő Szövetkezetnek* a len termelését és feldolgozását szemléltető sikerült kollektívja, továbbá a *m. kir. országos selyemtenyésztési felügyelőségnek* s selyemhernyótenyésztés egyes fázisai felőlel, a selyemgubók féleségeit és minőségeit, a felügyelőség gyarait és raktárait és a kész selymeket bemutató kiállítási anyaga és fényképsorozata, valamint a *m. kir. földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és gyöngyösforgalmi irodájának* ügyesen összeállított, tanulságos gyűjteménye is.

Suhayda Tibor.

A gépkiallítás.

Az OMGE tavaszi tenyészállatvásárával kapcsolatos névtizedek óta mindig gépkiallítást is rendez. A tenyészállatvásárokhoz országos mezőgazdasági kiállításra történt kiépítésével párhuzamosan a vele kapcsolatos gépkiallítás is nagyarányú fejlődést mutat. A gépkiallításoknak jelentősége a háborút követő nehéz esztendőkhöz rohamosan emelkedett, mert a gazdák figyelme a körülmények kényszerítő hatása következtében egyre nagyobb arányokban fordult a gépmunka felé. A gépmunkának nagyobb arányokban való alkalmazása következtében beállott változás nálunk is erősen érezteti hatását s közelebb hozza a gazdát a gépekhez és azoknak alkalmazásához.

Az országos mezőgazdasági kiállítás időpontja a gépkiallítás szempontjából is a legszerencsésebben van megválasztva, mert ez mindig kora tavasszal van — s tavasz lévén a gépbeszerzés ideje —, a gazda ezen a kiállításon összes gépészükségletét is beszerezheti. A gazdátársadalomnak egy része az ujonnan forgalomba került, de a külföldön és nálunk már jól bevált különböző mezőgazdasági gépek iránt is bizonyos idegenkedéssel viseltetik. Ennek az idegenkedésnek a megszüntetését segíti elő a gépkiallítás. A gép a mezőgazdasági termelés jövőbeni eszköze, ezért ez a gépkiallítás ma már hazánk mezőgazdasági életének egyik fontos eseménye. Az országos tenyészállatvásárnak országos mezőgazdasági kiállításá válni kiépítése nemcsak különböző csoportoknál, hanem a gépkiallításnál is teljes mértékben sikerült, mert az ezidei méreteiben, óriási anyagával és különböző újdonságaival nemcsak a magyar gazdák község látogató körében keltett nagy feltűnést, hanem a külföldi látogatók is elismeréssel nyilatkoztak a gépkiallításról.

A kiállítás rendezőbizottsága minden évben mérlegeli az előző évi tapasztalatait és ezeknek figyelembevételével rendezi mindig újabb kiállításait. A rendezőbizottság célja az volt, hogy nemcsak más csoportoknál, hanem a gépkiallításnál is bizonyos szakszempon-tok érvényesüljenek és a gépek elhelyezése a különböző gépek csoportosításának figyelembevételével történjen. A teljes szakszerűség a rendelkezésre álló körvén terület következtében nem érvényesülhetett úgy, mint az pl. a DLG vándorkiállításain történik, azonban ezen a téren is öröndetes fejlődés tapasztalható.

Ezekből a gépkiallításokból nemcsak a gazdák községnek van haszna, hanem az ipari és kereskedelmi érdekeltségnek is. A gazdák községgel való összeköttetés közvelel felvételének, a gépek szemléltető megismertetésének és általában a jó reklámnak nincsen még egy olyan gyakorlati eszköze, mint az OMGE országos mezőgazdasági kiállításával kapcsolatos gépkiallítás való részvétel. Ennek tudatában vannak a gépgyárosok és kereskedelmi érdekeltségek s és egyre nagyobb számban és újabb gépekkel vesznek részt a kiállításokon. Az idei kiállítás a hazai géppiacon beszerezhető legkülönbözőbb gépeket és eszközöket mind megtalálta a gazda és a legkülönbözőbb gyártmányok és típusok összehasonlítása után választhatja ki a neki leginkább megfelelő gépet. A különböző újdonságoknak bemutatása jelentős mértékben emelte a kiállítás érdekességét. A gépgyárak nagyrésze — saját bevallásuk szerint — az ezévi kiállításán elért üzletkötésekkel is teljes mértékben meg voltak elégedve és a kiállítás a jövőben még nagyobb mértékben kívánnak részt venni.

A mezőgazdasági géppiac helyzete szoros viszonyban van az illető ország mezőgazdasági kultúrájával is ha a mezőgazdaság magas fokon van, akkor a gépek alkalmazása is nagymérvű. Az ideai országos kiállítás teljes és hü képet adott nemcsak hazánk állattenyésztéséről, hanem hazai mezőgazdasági gépi-parunk fejlettségéről és arról is, hogy a külföldön jól bevált gépeknek a hazai mezőgazdaság jó értékesítő helye, ezt bizonyítja legalább az is, hogy a külföldön a gyakorlatban jól bevált gépeket a magyar gazda is alkalmazza és használja.

Igen nehéz volna a gépkiallítás bemutatott összes mezőgazdasági gépeket és eszközöket részletesen ismertetni, mert az igen nagy helyet venne igénybe, így kénytelen vagyok beszámolómban főleg csak a hazai piacon megjelent új gépekről és eszközökről megemlékezni, valamint azokról a gépekről, amelyek iránt a gazdátársadalom a legnagyobb érdeklődést tanúsította.

Részletezve az ezévi gépkiallítás anyagát, elsősorban a traktorokról számolok be. Az ideai gépkiallítás az összes hazai traktorgyárak és külföldi képviseltek résztvettek úgy, hogy az ideai kiállítás a traktorok vezettek és a gazdák község figyelmét is leginkább ezek költötték le. A hazánkban már bevált és jól ismert traktorokkal nem foglalkozom, azokat a gazdák község már ismeri, csak az újakkal és kevésbé ismert traktorokkal fogok röviden foglalkozni. Először szerepelt a kiállítás az új H. S. C. S. kis traktor, amelynek jelzése K. 26, ez egy a régi típusból, mint a nagyobb 32 lóerős géptől kü önbizik. A motora nyersolaj üzemű, izzófej és fekvő elrendezései, a traktor elrendezése pedig fordítottja az eddigieknek, a hengere az első tengely fölött van. Megadott súlya 2100 kg, ebből 1000 az első tengelyre, 1100 pedig a hátsóra esik. Bemutatásra került a *MÁVAG* 32 lóerős petróleum-motora is, amelyet tavaly óta tökéletesítettek. Magyar gyártmány volt még a tavaly már bemutatott *Gém traktor* is.

Nemrégiben kerültek forgalomba az amerikai *Caterpillar*, *John Deere* és *Twin-City* traktorok. Az új *Caterpillarok* lényegesen eltérnek a régiéktől. A mostani *Caterpillar* ötféle nagyságban készül, a legnagyobb 60-as, a legkisebb 10 lóerős. A *John Deere* traktornak kéthengeres motora úgy van elhelyezve, hogy vízszintes hengerei az első tengely fölé esnek. A *Twin-City* traktor súlya teljesen felszerelve, kapaszkodókkal együtt 2575 kg. Petróleumüzem-

nél a szíjvárcsán állandóan 28 lóerőt képes kifejteni. A nagytípusú *Twin-City* súlya 4600 kg. Mindkét típusnak *Schebler*-karburátora van és *Bosch* gyújtása. Újdonság volt és első ízben volt látható a *Skoda* és a német *Lanz-féle* egyhengeres, izzófejű traktor, amely igen hasonlít a magyar H. S. C. S. traktorhoz.

A kiállításán bemutatott új típusú traktoroknak részletes ismertetését és a Műegyetem Mezőgazdasági Géptani Tanszékével kapcsolatos Gépkiallító Állomás által végzett mérések adatait a „Köztelek” hasábjain ismertetni fogjuk.

A gépkiallításán az összes beszerezhető traktorok is bemutatásra kerültek, így a *Cormick*, kéthengeres *Stock*, *Linke-Hofmann*, *Pöhl*, *Deering Farmall*, *Clectrac*, *Hart-Parr*, *Case*, *Centaur*, *Steel Mule*, *Munktells*, *Hanomag*, *Renault* és *Fordson* traktorok.

Igen nagy volt az érdeklődés a különböző *magtisztító gépek* iránt. A figyelem megosztott a H. S. C. S. gyártmányu *Selector* és *Puritor*, a MÁV. gépgyár *Nova* és az Első Magyar Gazdasági Gépgyár *Superior* I. hazai, a *Fetkus* és a *Wijha* külföldi gyártmányok között.

A Kühne gépgyár acélkeretes cséplőgépeket az *Universal Drill* alumíniumból készült vető- és műtrágyaszóró szerkezettel ellátott merítő kerekű sorvelőgépet, négy lóerős kis egyhengeres benzinnemű és egy igen ügyes gyorscsavázó gépet állított ki különböző más mezőgazdasági gépek és eszközök mellett. Ez a gyorscsavázó gép faalapzatra erősített állványon lejtősen elhelyezett és munka közben forgó hengerből áll és a csavázó anyagot egy légszivattyúval kifejtett nyomás segítségével permetezi a magvakra. A *Hofherr* és *Schranz* gyár *Universal* traktorekére cserélhető gerendelyekkel lehetővé teszi, hogy az ekét tetszés szerint kevesebb, vagy több vasura alakíthatjuk át és azt mély szántásra és tarlóhántásra is használhatjuk. A magyar gyártmányokon kívül német, amerikai traktoreké is bemutatásra kerültek.

A traktormunka fokozódó elterjedése következtében a gazdák mindinkább érdeklődnek a traktoros vetés iránt is. Ugy 32, mint 36 soros traktor után alkalmazható bel- és külföldi vetőgépek voltak a kiállításán bemutatva, ezek között feltűnt a H. S. C. S. féle 36 soros vetőgép, amely egy kerékkel közepén is alá van támasztva úgy, hogy a széles gépnek tulajdonképpen 3 kereke van és tetszés szerint egy pótkerékkel 2 vetőgéppé is alakítható.

Nagy számban kerültek bemutatásra különböző *cséplőgépek*, amelyeket ma már acélkerettel készítenek. Ezek között is feltűnt az Első Magyar Gazdasági Gépgyár által kiállított golyóscsapgyas és acélkeretes cséplőgép, amelyen új rendszerű dobosár van. Ezen a lélek és élék egy fordítható, hogy a még nem használt ép felületek jöjjenek működésbe. Külföldi cséplőgép csak két német gyártmány volt. Az egyik egyszerű típus és szalmarázóját körülbelül 45° ferdeséggel elhelyezett, rugókon nyugvó, rácsos rázóasztal helyettesíti. A másiknak nincsen dobja, helyett 600 fordulattal járó tengelyre szerelt, nagyszámú ütőkar veri, illetve cséplé ki az adagolt kérékből a gabonát.

Sok gazda kereste fel a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének a gépkiallítását, ahol az érdeklődés leginkább az esigatírt és a működésben lévő Zuhstag kut között oszlott meg a többiféle különböző mezőgazdasági gép és eszköz mellett.

Sokoldalú volt a *Weiss Manfréd R.-T.* csoportos kiállítás, ahol a legkülönbözőbb mezőgazdasági gépek és eszközök kerültek bemutatásra. Itt igen tetszetek a gyár által kiállított 6/28 lóerős személy- és 14/50 lóerős 1 1/2 tonnas gyorsteher automobilok, amelyek szíjleptű motornal vannak felszerelve. Nagyszámú nezője volt a *Dénes B. R.-T.* négyzetbe ültető kukorica vetőgépe, ugyaníkt traktoros vetőgép és más mezőgazdasági gépmunkához alkalmas eszköz, valamint egy motornal egybeépített szalgfűrés is látható volt.

A *Ganz* és *Társ* *Danubius* Gépgyár ma már mezőgazdasági gépeket is gyárt. Itt került bemutatásra a kis villamos akkumulátoros szállító kocsi, a *Ganz* cséplő- és az *Ásványi-féle* tengerezártpő gép.

Az *Átlami* Gépgyárak egyik kiállítási csoportjában volt látható a *Benz-Mercedes* típusú 2 tonnas teherautó és a barna szén tüzelésre szabadalmazott *Jobbágy-féle* kályha.

Lacay György magyarbányai gépezés szanadalmazott forgatható és cséplődob kosarának, valamint *Máthé László* uradalmi ispán új fogatos kapálógépének is sok nezője volt. Ez utóbbi rövidesen bemutatásra kerül *Nedeczky-Griebsch* *Viktor* szolgálgyázai gazdaságában is.

Igen nagy volt a választék egy a belföldi, mint a külföldi legkülönbözőbb egyszerű és kombinált vetőgépek között is.

Külön pavilonban kerültek bemutatásra a különböző hazai és külföldi automobílok, valamint motor-kerékpárok. Nemcsak az összes hazai gyártmányok, hanem a külföldi és nálunk képvisellett bíró automobílgépek is teljes számmal vettek részt a kiállításán.

Egy cikk és hatalmas mint cikk ket emlitet kevésbbé is község r gépeknek közölni. A rendezőbiz képviseltele illeti meg

Cimadom földművelési Sándor erd mezőgazdas elismeréséi címlet adom

Házasság (Sárospatak i. hó 16 án

A tejtéri az OMGE hó 10-én lékébe tartó nak mutat pedig a köz ezekkel kap lépéseket é kezlet meg a külföldön a piaci és husvéti ün pontban a nem vette amely a té kezében a nehézségek kifogásolta vitelének n anélkül, ho közönséggel volna, holó termelői ár nak is felté az értekez budapesti p miatt, amel senye a na árusítókat hogy ebből előnye szám szerint az piac rendez a jövőre r nak és enn térium ille tételére ként pesti piac s érdekében hogy a jövő szerződésel ennek, vala ban való n kedést ind Géza rész után, amel művelésüg miniszteri Ernő aleln Soós Géza, Géza, Hab mások, az sorban erd vonásával folytatni fo

A Balat Egyesület eszeti és totta Kesz min. tan, nőki megn és érdeké kedéseket állandóan egyesület kertészeti f beosztásba gató érdem meg. A v elhatározta pén, később kertészeti vezető igaz kertészeti i tanszékene

Egy cikk keretében igen nehéz az ideai nagyméretű és hatalmas arányú gépkiallításról beszámolni, ezért, mint cikkem elején jeleztem, csak azokat a gépeket említettem meg, amelyek újdonságok voltak, kevésbé ismertek, vagy pedig amelyek iránt a gazdaközönség nagyobb érdeklődést tanúsított. Egyes új gépeknek részletes technikai leírását később fogjuk közölni. A gépkiallítás szép sikeréért nemcsak a rendezőbizottságot, hanem az összes gépgyárakat, képviselőket és résztvevőket is őszinte elismeréssel illeti meg.

Rothmeyer Imre.

VEGYESEK.

Cimadományozás. A kormányzó a magyar királyi földművelésügyi miniszter előterjesztésére Kossuth Sándor erdőgazdálkodó, jószágfelügyelőnek a hazai mezőgazdaság fejlesztése körül szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi gazdasági tanácsosi címet adományozta.

Házasság. Nagymadi és várbogyai Bogyay Elemér (Sárospatak) és nagymadi és várbogyai Bogyay Maria 1. hó 16-án tartják esküvőjüket Budapesten.

A tejtermelő gazdák értekezlete. Inkey Pál báró, az OMGE gazdasági bizottságának elnöke április hó 10-én értekezletre hívta össze a bizottság kötelekbe tartozó tejtermelő gazdákat, hogy a válságosnak mutatkozó tejértékesítési helyzetet, különösen pedig a közelmúltban történt tejárleszállítást és mindezekkel kapcsolatban a tejtermelő gazdák által teendő lépéseket és intézkedéseket megbeszéljék. Az értekezlet megállapította, hogy bár úgy a belföldön, mint a külföldön a tej és tejtermékek értékesítésére nézve a piaci és gazdasági viszonyok kedvezőtlenek, a húsvéti ünnepek alkalmából, ebben a szokásos időpontban a tejáraknak leszállítása erőltetett volt és nem vette figyelembe a mezőgazdasági helyzetet, amely a téli fagyok és a kedvezőtlen tavasz következtében a közel jövőben még súlyos takarmányozási nehézségekkel kénytelen megküzdeni. Különösen kifogásolta az értekezlet az árleszállítás keresztülvételének módját, amely március-holnapra történt meg anélkül, hogy erre vonatkozólag az érdekeltektől előzetesen megfelelő tárgyalások folyt volna, holott ma a budapesti fogyasztói tejárak a tejtermelői árat is megszabják és így ezekbe a gazdáknak is feltétlenül beleszólási joguk van. Ezen kívül az értekezleten súlyos észrevételek hangzottak el a budapesti piacon tapasztalható rendezetlen állapotok miatt, amelyek mellett a sok tejjárlalattól féltelen versenye a nagybani árakat letöri és így a viszontelárusítókat jogosulatlan nyereséghez juttatja anélkül, hogy ebből akár a termelőknek, akár a fogyasztóknak előnye származzék. Az értekezleten kialakult nézet szerint az árleszállítás előtt elsősorban a budapesti piac rendezését kellett volna megkísérlni, valamint a jövőre nézve is ezt tartja a legfontosabb feladatnak és ennek érdekében a földművelésügyi minisztérium illetékes osztályát megfelelő lépések megtételére kérte fel. A tejtermelés helyzetének a budapesti piac szeszélyes alakulásától való függetlenítése érdekében az értekezlet kívánatosnak mondotta ki, hogy a jövőre nézve a gazdák egyidőben lejáráó éves szerződésekké fix árakon adják el a tejet és úgy ennek, valamint a termelői érdekeknek minden irányban való megvédése érdekében céltudatos szervezkedést indítsanak meg, amire vonatkozólag Glaser Géza részletes javaslatot terjesztett elő. Beható vita után, amelyben Inkey Pál báró elnökön és a földművelésügyi minisztériumot képviselő Tolnay Pál miniszteri tanácsoson kívül résztvettek még Elek Ernő alelnök, Hatványi Endre báró, Szigeti Pál dr., Sós Géza, Ébner Jenő dr., Baranyovics Dezső, Glaser Géza, Halmy József, Konkoly Thege Sándor dr. és mások, az értekezlet úgy határozott, hogy az első sorban érdekelteket többi nagy tejszállító gazdaság bevonásával ezt a megbeszélést április 25-én délelőtt folytatni fogja.

A Balatonmelléki Gyümölcsészeti és Méhészeti Egyesület közgyűlése. A Balatonmelléki Gyümölcsészeti és Méhészeti Egyesület április 7-én tartotta Keszthelyen közgyűlését Sztankovits János, min. tan. akad. igazgató elnöke alatt, aki előző megnyitójában felsorolta a gyümölcsstermesztés érdekében történt és tervbe vett kormányintézkedéseket és örömmel közölte, hogy a taglétszám állandóan emelkedik. Sajnálattal jelentette, hogy az egyesület eddigi ügyvezető igazgatóját, Horn János kertészeti felügyelőt fellettes hatósága más szolgálati beosztásba rendelte és javasolta, hogy a távozó igazgató érdemeit a közgyűlés jegyzőkönyvében örökítse meg. A választmány előterjesztésére a közgyűlés elhatározta, hogy az egyesület augusztus közepén, később meghatározandó napokon nagyszabású kertészeti kiállítást rendez. A megüresedett ügyvezető igazgatói állásra egyhangulag Hajós Gyula kertészeti intézőt, a gazdasági akadémia kertészeti tanszékének vezetőjét választották meg.

Allatorvosi szakülés. A Magyar Országos Állatorvosok Egyesület 1929. évi április hó 23-án, kedden d. u. 6 órakor a m. kir. állatorvosi főiskola körbontani intézetének tantermében szakülést tart. Tárgysorozat: Barabás Imre dr.: A lovak levégőnyelése és nyári kehesége állatszavattossági szempontból. Rohonyi Miklós dr.: A szopós malacok sertéspestis elleni védettségéről. Az egyesület gyűlésein szívesen látja az OMGE tagjait és az érdeklődő gazdákat.

A Gazdák Biztosító Szövetkezetének kedvezménye a jégbiztosításnál. A múlt esztendőben az ország egyes vidékein igen súlyos, sőt katasztrofális jégek voltak, amit ezeknek a vidékeknek lakossága még ma is súlyosan érez. Gazdaközönségünk jelentékeny része még mindig nem biztosít jégek ellen és nem látja be azt, hogy a jégek elleni biztosítás mindenkinek érdeke. A biztosító intézetek azt a tapasztalatot szerezték, hogy azok a vidékek, ahol az előző évben a jégverés nagyobb károkat okozott, a gazdák a csapást követő években inkább hajlandók a jégbiztosításra, de ha egy-két esztendő jégverés nélkül mulik el, újra elbizásk magukat és rosszul alkalmazzák takarékoskodik nem veszik igénybe azt az előnyt és biztonságot, amelyet a jégbiztosítás nyújt. Pedig ebben igazán nem lehet és nem szabad „takarékoskodni”. Ma az a helyzet, hogy a gazda még abban az esetben is éppen csak hogy tengődik, ha különösebb csapás nem éri, ha azonban elemi csapás sújtja, nem bír megfizetni a jégbiztosítási díjat, magas kamatozású adósságot adósságra halmoz, beruházásokra, gazdaságának fejlesztésére pedig még csak nem is gondolhat. Ebből a szempontból tehát a biztosítás nemcsak egyéni, hanem nemzetgazdasági érdek is. Statisztikailag igazolt tény, hogy minél fejlettebb valamely ország kulturális és gazdasági színvonala, lakossága annál inkább méltányolja az állandó felkészültségnek, biztonságnak értékét, amelyet egyedül a biztosítás nyújthat. Ez a helyzet a jégbiztosítás tekintetében is. Németországban a gazdák az egész mezőgazdasági termelésnek 60%-át, nálunk csak 17% át biztosítják. Pedig a német gazda aránylag kedvezőbb helyzetben van és tapasztalat szerint a jégekvesztés hazánkban igen nagy. Ennek ellenére olyan óriási érték, mint amekkorát Magyarország az egész mezőgazdasági termelésének 83%-a képvisel, biztosítatlanul marad! Az 1928. évi jégbiztosítás adatai ugyan javulást mutatnak a korábbi évek adataival szemben, de még mindig igen messze vagyunk attól, hogy a jelenlegi állapotot megnyugtatónak mondhatnók. Abban, hogy legutóbb a gazdák már biztosítják terményeiket jégek ellen, kétségkívül nagy része van annak a körülménynek, hogy a Gazdák Biztosító Szövetkezet az összes gazdasági érdekképviseletekkel és intézményekkel társulva, állandó felvilágosító munkát végez és a jégbiztosításnál olyan előnyöket és kedvezményeket nyújt, amelyek minden gazda részére lehetővé teszik a jégbiztosítást. Ez a magyarizata annak, hogy a szövetkezet az elmúlt évben a jégbiztosítással foglalkozó összes intézetek között az első helyre került. A gazdák nagyobb része ugyanis felismerte a kártelen kívül álló biztosítási intézmény jelentőségét, amely díjszabályozó hivatást tölt be és így nemcsak utját állja a jégbiztosítási díjak felemelésének, hanem a biztosítási költségeket elviselhetőbbé is teszi. Értesülésünk szerint a Gazdák Biztosító Szövetkezet a gazdaközönség megértésére és ragaszkodására számítva, a folyó évben is megadja a biztosító feleknek mindazokat a kedvezményeket, amelyeket már a múlt évben is nyújtott. Így fenntartja a múlt évben leszállított díjarifát, a kármentességi és tartamengedményt, az OMGE tagjainak külön engedményét, továbbá az u. n. kisgazdaengedményt, ezenkívül megtéríti az 5%-on aluli jégekvesztéseket is. Azoknak pedig, akik ez utóbbi kedvezményre igényt nem tartanak, még külön 10% engedményt nyújt. Meg kell még említeni, hogy azok a termények, amelyeket a biztosítás felajánlása előtt már jégverés ért, általában az elvett termésből a biztosításból és az ilyen jégvert termények biztosítását a szövetkezet csak abban az esetben fogadhatja el, ha a már elszüvedett kár százalékos mértékét illetően a fél és a szövetkezet között külön megállapodás jön létre. Ezért minden gazdának elsőrendű érdeke a jégbiztosítás haladéktalan feladása, mert a díj ugyanaz akár áprilisban, akár később köti meg biztosítását, viszont érdekei a korábban feladott biztosítás esetében jobban meg vannak védve és nincs kitéve annak, hogy esetleg biztosítás nélkül marad. Az OMGE biztosításügyi tanácsadó irodája minden jégbiztosítási kérdésben szívesen szolgál részletes felvilágosítással.

A Fejérvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 8-án igazgatóválasztmányi gyűlést tartott Székesfehérvárott Károlyi József gróf elnöke alatt. Az igazgatóválasztmány részvételével tudomásul Szily Tamásnak, a Baranyavármegyei Gazdasági Egyesület elnökének, a magyar gazdasági társadalom egyik lelkes vezetőjének elhunytát. Elnök javaslatára az elhunyt emlékének jegyzőkönyvileg örökítették meg. Tudomásul vette az egyesület a március 14-én Székesfehé-

várott rendezett bikavásár lefolyásáról beterjesztett eredményt, két mezőgazdasági munkást és négy gazdasági cselédet, akik 36-57 év óta teljesítenek ugyanabban a gazdaságban egyfolytában, munkaadójuk teljes megelégedésére szolgálatot, a földművelési miniszterhez kitüntetés végett felterjesztési javaslatot. Tudomásul vette, hogy az elnök az egyesület munkásságának biztosítása érdekében a Budapestet az OMGE-ben január hó 31-én tartott gazdasági egyesületi elnöki értekezleten bizonyos intézkedések megtételét javasolta, továbbá, hogy az egyesület hivatalos lapjának a „Fejérvármegyei Gazdának” megjelenését a belügyminiszter engedélyezte. Tárgyalta a leérkezett miniszteri leiratokat és társ-egyesületi megkereséseket és azokat érdemben elintézte. Tudomásul vette a földművelésügyi miniszter leiratát, amelyben az állatbiztosítás felkarolására hívta fel a gazdák figyelmét azzal, hogy az állatbiztosítást legelőnyösebb a Gazdák Biztosító Szövetkezet és a Magyar Kőcsönös Állatbiztosító Társaság, mint Szövetkezet útján eszközölni, amely intézmények állami támogatást is élveznek. Örömmel vette tudomásul, hogy a földművelésügyi miniszter azoknak a 100 holdon aluli kisgazdáknak segélyezésére, akiknek burgonya vetőgumójuk elfogyott, 20,000 pengő kamatmentes hitelt helyezett kiállításba Fejérvármegye területére, ugyonban, hogyha a 100 holdon aluliak azt teljes egészében igénybe nem vennék, abban a 100 holdon felüli, de 500 holdnál nem nagyobb területen gazdálkodó gazdák is részesíthetők. Végül hozzájárult az elnökségnek ahhoz az előterjesztéséhez, hogy a megye cukoripatermesztő gazdáit megkísérli újból megyei szövetségbe tömöríteni, az erre vonatkozó felhívásokat és belépési nyilatkozatokat már szét is küldték. Az egyesület még több, kisebb jelentőségű mezőgazdasági és tagfői ügyet is letergyalt.

A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület szakosztályi gyűlése. Az egyesület villamosítási szakosztálya Egerben e hó 10-én gyűlést tartott, amelyen Gosztony Andor elnöke alatt foglalkozott a szakosztály a vármegye villamosításának kérdésével. A Szent-Ivány Farkas indítványát fogadta el Keglevich Gyula gróf kiengesztelésével, mely szerint a vármegye összes gazdaságainak kérdőívét küld ki, amelyben nyilatkozatot kér a szakosztály azokról a berendezési tárgyakról, amelyeket a gazdaság elektrifikálni akar. Ugyancsak gyűlést tartott az állattenyésztési és tejgazdasági szakosztály Gosztony Andor elnöke alatt, s elhatározta, hogy a jövő évi gyöngyösi tenyészállatdíjazáson a díjazásnál a tejelési eredményeket is figyelembe veszi, sőt a kisgazdák kiállításra kerülő teheneinél egy 6 napos tejelési versenyt is rendez. Foglalkozott a választmány a tejpiac nyomott helyzetével s a tejárleszállításokkal, ezzel kapcsolatban elhatározta, hogy a további szövetkezetek létrehozása iránt folytatott propagandát beszünteti. Elhatározta továbbá a szakosztály, hogy az ellenőrzött tehenszettekben ezentúl minden év novemberében állítja össze az ellenőrzés alá kerülő tehének létszámát s tagjaira nézve kötelezővé teszi az állomány legalább 75%-ának ellenőrzését. Tárgyalta a szakosztály a földművelésügyi minisztérium mint szabályrendeletének tervezetét, amelynek alapján a törvényhatóságok és a városok a tejtermelésre, kezelésre forgalomba hozatalára, ellenőrzésére alkotandó szabályrendeleteiket alkotni fogják. A tervezet irányát a szakosztály magáévá tette, az a vélemény alakult azonban ki, hogy a gyakorlati végrehajtás során a tervbe vett intézkedések olyan sok kiadásos járnak, az ellenőrzés olyan foku bürokratikus módokat tartalmaz, amelyek a tejtermelését és forgalombá hozatalát megdrágítják. Elhatározta a szakosztály, hogy felír az OMGE-hez, s közli a tervezettel szemben elfoglalt álláspontját. Gyűlést tartott a vadászati szakosztály is, Szent-Ivány Farkas elnöke alatt, amelyen egyfelől a vármegye vadállományának ügyével, másrészt a vadászat gyakorlásának szabályozásával és egy esetleg bevezetendő vadászvizsgának a módoszataival foglalkozott. A szakosztály a kidolgozott terveket részleteiben is megbeszélve elhatározta, hogy a tervezetet az egyesület igazgatóválasztmánya elé terjeszti.

Az Alsódunántuli Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetségének megalakulása. Az Alsódunántuli Mezőgazdasági Kamara folyó évi április 6-ára hívta össze Kaposvárra Baranya-, Somogy-, Tolna- és Zala vármegyék szarvasmarhatenyésztő egyesületeit, hogy a közös cél és egységes irányítás érdekében szövetségbe tömörítse azokat. A gyűlést nagyszámú gazda és hivatalos kiküldött jelenlétében Hoyos Miksa gróf, a kamara elnöke nyitotta meg s beszédében e nagyarányú feladat jelentőségét vázolta. Utána Mesterovich Iván m. kir. gazdasági főfelügyelő, orsz. tejjgazd. miniszteri biztos részletesen ismertette a szövetségi munka jelentőségét, majd a törzskönyvelés és az okszerű takarmányozás előnyeit vázolta. A szövetség felhívta az egyes vármegyéket a csatlakozásra, ami Somogy és Zala vármegye részéről már meg is történt, míg Baranya és Tolna vármegyék csatlakozásukat csak később kívánják bejelenteni. A közgyűlés az Alsódunántuli

Szarvasmarhatenyésztő Egyesületek Szövetségének megalakulását határozatilag kimondotta és elnöké **Montenuovo** Nándor herceg nagybirtokost, társelnöké a mezőgazdasági kamara mindenkor elnökét, ügyvezető alelnöké pedig **Brokess** Rezső somogyvármegyei m. kir. gazd. főfelügyelőt választotta meg és tudomásul vette **Pilez** Iván m. kir. gazdasági felügyelőnek, a földművelésügyi miniszter megbízásaként, a szövetség igazgatójává történt kinevezését. A közgyűlés köszönettel adózott **Pavlicsek** Adorján m. kir. gazd. felügyelőnek, a szövetség eddigi igazgatójának nagy újszerűtettel végzett munkájáért, amit jegyzőkönyvében is megörökített.

Tenyészállatvásárok Veszprém vármegyében. Járásai tenyészállatvásárok lesznek: Enyingen április 28-án, Pápán május 5-én, Veszprémben május 9-én, Réden május 12-én és Devecseren május 26-án. Felhajtható minden fajú és fajtájú tenyészállat és baromfi. Bővebb felvilágítást készséggel ad a vármegyei gazdasági egyesület Veszprémben.

Felhívás. A debreceni gazdasági akadémiát végzett gazdászok az Országos Mezőgazdasági Kiállítás alkalmával tartották 20 éves találkozójukat a Pannónia szálloda éttermében. A találkozón szép számmal megjelentek elhatározták, hogy megalakítják a szorosabb összetartás és egymás támogatása céljából a „Debreceni M. Kir. Gazdasági Akadémiát Végzett Gazdászok Szövetségét”. Ennek megszervezésével a jelen volt **Ormándy** János dr. mezőgazdasági kamarai igazgató, gazdasági főtanácsos, volt tanárkat, **Havas** Gyula földbirtokos, felügyelő, a „Debreceni Gazdasági Akadémia Segítő Egyesületének” volt alelnökét (Budapest. IV., Károly-körút 26) és **Halász** Béla földbirtokos, igazgatót (Budapest, V., Széchenyi-ú. 1. sz.) bízták meg, akik ezután kéri a debreceni gazdasági akadémiát végzett gazdákat, hogy a fenti cél érdekében tudassák mielőbb saját, valamint a velük együttjárt gazdasági társaságuknak pontos címét és állását.

Kérelem. **Udvary** Gyula előregedett és rokkant gazdatiszt kéri a magyar földbirtokosokat és gazdasítzket, hogy súlyos nélkülözését enyhítendő, némi adományt juttassanak címére: Budapest, III., Külső Bécsi-ut 4580. hrsz.

Helyreigazítás. A „Köztelek” f. évi 27-28. számában a 640. oldalon a 23. sz. kép szövege helytelen. Csáki **Geist** Gyula 95. k. sz., „Márvány” nevű angol félvér ménje ugyanis az I/a. díjat és a honvédelmi miniszter tiszteletdíját nyerte.

Ujgyapjura kamatmentes előleg folyósítatik: **Párczer** Mezőgazdasági Áruforgalmi Iroda Budapest, V., Honvédtér 38. szám. Telefon: Lipót 968-24.

IDŐJÁRÁS.

Rovatvezető: **Sávoly** Ferenc dr.

1929 március.

Rége volt olyan hideg márciusban részünk, mint az idén. A magyar gazdaközönség szinte megszokta és normális dolognak tartja, hogy a márciusnak olyan enyhének kell lennie, mint 1907, 1915, 1917 és 1928 kivételével ennek a századnak minden esztendejében volt. Ez súlyos tévedés. Századunk 28 márciusa csupán kivételes enyhéséget tanúsított, már az ideje is még a fent felsorolt négy hűvös márciusnál is igen sokkal hidegebb volt. Az idejéhez hasonló hőmérsékletű március legutóbb 1886-ban tapasztaltunk, az azóta felesepereedett gazdaközönségnek tehát egyszerűen alkalmunk sem nyílt még szélsőségesen hideg márciusokat megismerni. 1886 előtt azonban nem voltak az ilyes esetek olyan ritkák, sőt nem egy március az ideinél is még tetemesen hidegebb. A legutóbbi másfél évszázad abszolút leghidegebbje 1785-re esett, amikor a hónap átlagos hőmérséklete -3,4 C fokot tett, szemben az 5 fok meleg normális értékkel. Ugyancsak minusz előjelt a havi átlag 1800, 1845 és 1875-ben is. Fagyponthoz utána ugyan a márciusi átlag, de az ideinél mégis hidegebb volt 1839, 1840, 1865 és 1883-ban. Ha már most ezeket a szertelen hideg eseteket egyenletesen szétosztjuk a másfél századon, átlagban 15 évet kapunk valószínűségi, hogy a nagyon hideg márciusi hőmérséklet visszatér, a mérsékelt hidegeket nem is számítva.

Az ideje márciusnak első öt napja az országnak legnagyobb részén még abszolút téli jellegű, -14, -18 fok hideggel éjjel és -2, -6 fokos hideggel a déli órákban. A javulás csak ezután, de csigalassúsággal jött. Elsőnek természetesen a nappali fagy maradt el, ám azért 10 fokot csak 19-én ért el általában a meleg, mely magasságát e hónap utolsó harmadában csak kivételesen fokozta 15-18 fokra. Általában 13-15 fokon nem ment túl. Hiszen enyhe meleg már ez is, de semmi hasznát se látták az ébredésüket váró növények, amikor az éjjeli lehűlés 29-ig kevés kivétellel országosan és minden éjjel a fagyponthoz alá ment. Különösen visszaesésszerűen hidegek voltak az éjszakák 16. és 20-a között. Országos enyhülés éjjel csak 30. és 31-én állott be.

Ezt a csodálatosan makacs kiltartású éjjeli hideget nem bírta ellensúlyozni a természetesen még gyenge nappali hőbesugárzás s így az amúgyis nagyon hideg földből a tavasznak nem is fakadhatott. Ilyenkor nem is annyira a napsütés, mint inkább egy-két kiadós langyos esőt hozza meg sebezsebb ütemben a tavaszt, az esőt azonban jóformán teljesen megtagadta a március. Nedvességben azért nem volt hiány a talajban, jutott elegendő a februári hó olvadásából, csak éppen a kellő meleg hiányzott a tavalyi növénytenyésztés megindításához.

A szélsőségesen kevés márciusi csapadékról itt számolunk le részletesen.

I. Dunántúli dombos vidék:

Csapadék	Ellérés a normális mennyiségtől
Baranya	3 mm — 94%
Fejér	5 " — 88%
Győr, Moson	4 " — 91%
Komárom, Esztergom	3 " — 93%
Somogy	5 " — 90%
Sopron	6 " — 86%
Tolna	1 " — 98%
Vas	2 " — 95%
Veszprém	5 " — 89%
Zala	2 " — 96%

II. Északi dombos vidék:

Abauj-Torna	4 mm — 88%
Borsod, Gömör	7 " — 82%
Heves	6 " — 84%
Nógrád, Hont	9 " — 79%
Zemplén	5 " — 87%

III. Alföld:

Bács	2 mm — 95%
Békés	12 " — 66%
Bihar	4 " — 89%
Csanád, Arad, Torontál	5 " — 88%
Csongrád	3 " — 92%
Hajdu	1 " — 97%
Szolnok	4 " — 88%
Pest	4 " — 90%
Szabolcs, Ung	3 " — 92%
Szatmár, Ugocsa, Bereg	3 " — 92%

+ = többlet, — = hiány.

Ha proteindus abrakakarmány- és mindenféle olajpogácsa-, valamint szárított répaszelet- és melasse-szükségletét ugyanazon, mint egész évi szállításra, a beltartalom kezességével fedezni óhajtja, egy forduljon **Zwebner Jacques** céghez, Budapest, V., Nádor-utca 28. Telefon: Automata 140-72 206

NYILTÉR.

(E rovatban foglalkoztunk nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

A Magyar Földhitelintézet

Budapest, V., Bálvány-utca 7. szám

Engedélyez jelzálogkölcsonőket kizárólag földbirtokra, jelenleg 35 éves törlesztésre. A legkisebb felvehető kölcsön 400 dollár (mintegy 2200 pengő). Részletes értesítőt kívánatra postán küld az intézet

Patkány-, egérintő

„RATINOL” gyökeresen irt! Más állatra, emberre ártalmatlan! Sváb, csóvány, rusznai, hangya, stb. Irtószerek. Naplárban utánvétellel szállítja: **RATINOL LABORATÓRIUM** Budapest, VII. kerület, Murányi-utca 35. 5920

Mezőgazdák „Zuhatag”

kutja

a legegyszerűbb és legjobb
Sok ezer darab
évtizedek óta üzemben
Kedvező fizetési feltételek!

Kizárólag szállítja a 5328

Magyar MEZŐGAZDÁK Szövetkezete
Budapest, V., Alkotmány-utca 29. szám

Jelzálogkölcsonők! Folyószámlahitel! Parcellázások!
Mindennemű pénzügyi tranzakciók!
Schwarz Gusztáv banküzlet
BUDAPEST, IV., Kossuth Lajos-utca 3. sz.
Telefon: Automata 838-92
Sürgönyelm: SCHWARZ GUSZTÁV BUDAPEST. 9292

Táblaüveg **BIELEK KÁROLY**
táblaüveg-
nagykereskedés
melegágyi üveg
Budapest, VIII.,
Tavasmező-utca 18. sz.
Telefon: József 325-93

Bérletet keresek

körülbelül 1000 holdat, Pesthez közel, műút mellett, csak prima földet, jó épületekkel. Ajánlatokat kér: **Klinger Fái, Budapest, V., Vörösmarty-tér 3.** 6009

Uj, prima sinek szállítása, egy raktárról, mint közvetlenül a **Rimamurányi** és az **Allami Vasművekből** is.

Sinek

Kisvasuti kocsik

váltók, fordítókorongok és felépítményi apróanyagok.

Használt sinek

ugy eladásra, mint bérbe.

SCHLESINGER ALAJOS

Budapest, V., Váci-ut 30-32. sz. 5661

TULIPÁN-PENZIÓ

Tátralomnic (Csehszlovákia)
Egész éven át nyitva.

Napi penzió szobával, őszi étkezéssel, fűtéssel és villanyvilágítással 50 cseh korona.

Kiválóan alkalmas üdülők és gyengélkedők részére. 2250

Tulajdonos: **Turák Gyula.** Magyar levelezés!

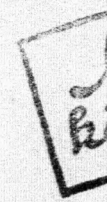
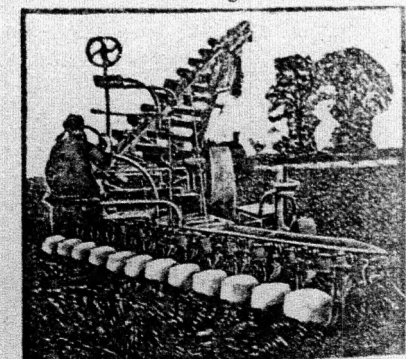
KEMNA J.

VEZÉRKÉPVISELETE:

GRESKOVICH és SCHACKE
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZAR-UT 51.
TELEFON: AUTOMATA 291-21

Uj kombinált mély-, sekély- és hántóékek 3-25" munkamélységgel, 3-12 kicszerűltékétekkel, mindenféle talajra és munkaalkalmakra.

Tárcsásboronás kultivátorok mindenféle szélességben.

Budapest

Felhívjuk a

gya

melyek ez é
október h
ota fennáll
tellen bizalm
rendszert n
az áru valódi
az egyes g
hogy mely
közönség

Bejelentéseket
Gyapjuárver
Hitelbank g

Pápa

leit e

fürdőszobá
gazdasági
kiadó. Gy
lakástól g
Pápa, Huny

Gr

ura

bi
ela

Mező
Egye

Budapest

Telefon: Aut

Vesz é
makói fajta

A

sportszer

Minden

Az ATHE

TÖZSI

A ga

A gabona

társadalmat

méskilátás

legutóbbi j

ítelte meg

ítélte meg

pal, majd

keztében.

Most má

minden vic

nyilvánval

áldozata le

A buza

mindössze

Budapest 72, postafiók 46

gyapju-aukciókra,

Felhívjuk a t. o. gazdáközönség figyelmét a budapesti október hónapokban tartatnak meg. — Ezen immár 1894 óta fennálló intézmény a külföldi gyárosok és kereskedők felébe bizalmát bírja, kik jó és rossz konjunkturákban egyaránt rendelkezint megjelönnék és versenyök által kifejezésre juttatják az ár valódi napi értékét. — Minthogy voröközön-ög régi ismerője az egyes gazdaságok termékeinek, élénk figyelemmel várja, hogy mely értékre számíthat az árveréseken. A gazdáközönség érdekében fészük tehát termelendők készletét mielőbb bejelenteni.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosításokkal szolgál Gyapjuárverési Vállalat Vezetősége, a Magyar Általános Hitelbank gyapjuosztálya, Budapest, V., József-tér 3. szám

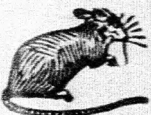
4 szobás urilakás

fürdőszobával, vízvezetékkel, minden mellékkelhelyiséggel, gazdasági épületekkel, kettő és fél hold kerttel, májusra kiadó. Győr és szombathelyi fővonalon az állomás a lakástól gyalog 10 perc. Bővebbet: Hetessy Kálmán, Pápa, Hunyady-utca 3. 6012

Gróf Wenckheim László békési uradalmában 3 pár 4 éves, igazható

bivalytinó

eladó. Posta és vasútállomás: Békés. 6010

Patkány és egér ellen hatású a „Hibourin”. Próbacsomag, mely 200 méter területre elegendő, P 4- után-vétel. Gyártja: **RAABER J.**, 6014 Budapest, VI., Vilmos császár-ut 29. sz.

Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezete

Budapest, IV., Régi posta-u. 19., félemelet
Telefon: Aut. 899-60, 899-69 Sürögnyom: Pomus, Budapest

Vesz és elad fix és bizományi alapon: vető- és étkezési burgonyát, valódi makói fajta dughagymát, hagymamagot és fokhagymadugványt. 5829

Második kiadásban jelent meg!

Ilosvai Lajos Károly: **A KUTYA** sportszerű tenyésztése, nevelése és idomítása. Vadászebek, őrzőbekek, háziebek. 372 oldal, 120 ábrával. Ára füzve 10.—, diszes kötésben 13.— P Mindenki vegye meg akinek kutyája van! Az ATHENAEUM kiadása. Kapható minden hazai könyvkereskedésben. 5992

TÖZSDE ÉS KERESKEDELEM.

A gabona- és termény piac áralakulása.
A gabonatorzsde közönségét éppen úgy, mint a gazdasádsadalmat, ezidőszert az időjárás, illetve a terméskilátások érdeklik elsősorban. A minisztérium legutóbbi jelentése óta, amely aránylag kedvezően ítélte meg a helyzetet, az ország számos vidékén lényegesen rosszabbodtak a terméskilátások a nap-pali, majd később a sorozatos éjjeli fagyok következtében.
Most már fokozottabb figyelemmel kísérik az ország minden vidékén a fagykár okozta helyzetet, mert nyilvánvaló, hogy az őszi buza jelentékeny része áldozata lett a kedvezőtlen időjárásnak.
A buza ára ennek ellenére a múlt héttel szemben mindössze csak néhány fillérrel javult. A gabona-

nemük alapirányzata mégis inkább tartott, noha az exportüzlet ugyszólván megszűnt.

Ausztria felé csak Hegyeshalom irányában volt némi üzlet. A pagymalmok most is csak a tiszai és békési vörösbuzák iránt mutattak érdeklődést, miután a legutóbbi időkben az osztrák molnárok nagyobb mennyiségű Manitoba buzát vásároltak. Csehszlovákia még mindig csak egyes kocsirakományonkint kötnek le elsősorban felvidéki malmok magyar buzát és ezek a küldemények Záhony, Sátoraljayhely, Hidasnémeti állomásokon át hagyják el a határt 151-156 cK egységárban. Lengyelország felé nem változott a helyzet. A magyar gabonakivitel ezidőszertint még mindig nem aktuális ebben a relációban, mert különleges beviteli engedélyt a legkisebb mennyiségre sem ad a lengyel kormány és a magas beviteli vám következtében 4-5 százalékos diszparitásban van a magyar buza. A tavaszi hónapokban a lengyeleknek előreláthatóan buzaimportra szükségük lesz, amikor majd kénytelenek lesznek a bevittet megengedni. Törökországban és Görögországban ma ugyancsak lehetlenné teszi a magyar buzakivittet a La Plata buza erős versenye, amennyiben Konstantinápoly paritásában 190 angol shillingért ajánlják a tengerentuli buzát, míg a magyar árú a mai árak alapján Konstantinápolyban 194-195 shilling. Az olaszországi helyzet ugyancsak változatlan és esendés. A délnántuli vidékről már csak kevés buza exportálható Olaszországba, mert a készletek ezen a vidéken jelentéktelenek. A Dunántul északi részéből, vagy a fővárosból, esetleg a Tiszavidékről, ahol készletek vannak, a magas vasuti tarifák miatt nem gravitál Itália felé a magyar buza. A gabonaértékesítő szervek és az egész gazdasádsadalm élénk érdeklődéssel várja Bud János miniszter milánói tárgyalásainak eredményét, ahol az olasz kormánykörökkel egy tekintélyesebb mennyiségű magyar buza kivittet lehetőségének elősegítése érdekében fog tárgyalásokat folytatni. Ha a magyar és olasz kormány valamelyes újabb kedvezményt engedélyezne a buzaexport érdekében, úgy a tavaszi hónapokban az olasz export föllendülése várható.

A gabonahatáridőüzlet jelenlegi árfolyamai is azt igazolják, hogy az ezidejű buzaárak és az októberi buzajegyzés között évtizedekre visszamenően példanélküli diszparitás van. Olyan esztendőben ugyanis, amikor a buzatermés minősége elsőrangú volt — mint az elmúlt évben —, az effektív buzát mindig magasabbra értékelték az új buza áránál, vagyis az októberi buzakurzus fölött jegyezték a prompt árut. Ez természetes és magától értetődő értékelés volt, mert májusban sohasem lehetett még tudni, hogy sikerül és milyen minőségű lesz az új termés. Az idén azonban az a helyzet, hogy a prima effektív buza olcsóbb, mint az új buza.

Ennek főoka a válságos közgazdasági helyzet és a nagy tőkeszegénység, amennyiben a készbuzát a vásárlóknak azonnal ki kell fizetni teljes értékben, míg az októberi buzaár a határidőpiacon érvényben lévő részvételi struktúra következtében tudvalevően nem készpénzület.

A rozspiacon hasonlóképen sivár a helyzet, az árak tekintetében némi visszaesés következett be, azonban a készletek csekélysege folytán ez a lanyhaság csak átmenetinek ígérkezik. A kivittet üzlet rozszban csak Ausztria felé bonyolódik le, a termelők azonban a készletek jelentékeny részét takarmányozási célokra daráltatják.

A gabonanemük e heti és ugyanez időszak tavalai átlagárainak összehasonlítása a következő:

A gabonanemük megnevezése	Átlagár a pesti paritásában	
	1929	1928
Tiszai buza 80 kg-os	26.40	34.35
Dunántuli buza	25.95	34.05
Rozs	23.05	31.05
Árpa I. r.	26.50	30.75
Árpa II. r.	26.25	30.10
Sórárpa	28.50	34.50
Tengeri	29.25	27.60
Zab I. r.	26.30	32.70
Zab II. r.	25.85	32.40
Köles	28.—	28.90

Határidőüzlet:		
Buza 76 kg-os V.	25.35	33.40
" X.	26.45	30.80
Rozs V.	23.30	31.60
" X.	24.—	26.10
Tengeri V.	27.95	27.56
" VII.	28.15	28.30

Az árpapiacon szilárd az irányzat. A meglévő készletek csekélyek és tekintettel arra, hogy az árpavetésekben nagy károkat idézett elő a fagyos időjárás, még további szilárdulás várható. Sórárpából már egyáltalán nincsen készlet és az árjegyzése csak névleges.
A tengeripiacon az aránylag magas árak következtében a fogyasztás, illetve a sertéshizlalás egészen minimusra csökkent. Ez a helyzet azonban nemcsak nálunk, hanem Ausztriában és Csehszlovákiában is bekövetkezett, ahol ugyancsak rendkívül csökkent a tengerifogyasztás. A magyar árukészletekre azonban még aránylag könnyen akad vevő, a román

és jugoszláv árú értékesítése azonban már nehézségekbe ütközik. A sertéshizlalók csak június-július-augusztusi szállításra érdeklődnek tengeri iránt, mert addig szűkségletük fedezve van.

A zabpiacon tartott irányzat mellett némi árjavulás következett be. Ugy az elsőrendű, mint a szokványminőségű zabot a belföldi fogyasztás és a közszállítók kötik le, ha mérsékelt is, de emelkedő árak mellett.

Világpiaci hírek.

(A Mezőgazdasági Termény- és Termékforgalmi Intézet közleményeiből.)

A folyó hó 9-én kiadott amerikai hivatalos terméskijelentés a téli buzaavetések állását 82.7%-kal adja meg, szemben a tavalai 68.8%-kal. A várható termést pedig 583 millió bushelben az elmúlt évi 579 millió bushel végleges terméssel szemben. Gabona. A magyar buza helyzete a világpiacon sajnos nem a legkedvezőbb, mert a hamburgi, genovai és triezsi 11.40-11.50 hollandi forintot (26.20-26.50 P) ajánlatokkal szemben a budapesti 80 kg-os buza 26.50 P-s készárjegyzése nem versenyképes, annál is kevésbbé, mert a bácskai jugoszláv buzát wieni paritásában jegyzésintknél 1.20 P-vel olcsóbban kínálják. Wieni jelentések szerint a szerdai tőzsdén mintegy 30 vagon buzára történt kötés. A Wienben tárolt jugoszláv tiszavidéki 82 kg-os buza 34 schillinges (27.20 P) áron kelt el, ami frankó határállomás 26.50 pengős árak felel meg. Elkelt azonkívül 5 uszály jugoszláv bácskai buza és egy uszály jugoszláv tiszavidéki buza 26.80, illetve 27.20 pengős áron. 20 vagon pestvidéki, Wienben tárolt rozsz is gazdát cserélt mázsánkinti 24 pengős árért ab határállomás. Hamburgban a raktározott Manitoba III.-ét átszámítva 29 pengőt, uszó Rosaféért pedig 26.50 pengőt kínáltak. Salzburgban főképen jugoszláv buzát keresnek, magyar áruban alig van kötés. Néhány vagon dunántuli 79 kg-os buza kelt el 26.20 pengős áron transit Agfalva, Manitoba IV.-et transit Salzburg vagy Simbach elvámolatlanul 31.— P-s, Manitoba III.-at 31.60 és Manitoba II.-öt 32.40 P-s áron ajánlanak. A prima minőségű magyar tiszavidéki buzáért frankó Hegyeshalom transit 28.80 P-t fizettek, ami a Manitoba IV. árak felel meg, osztrák állomásra szállítva. Münchenben az érdeklődés előterében a bitorhere és a lucernamag állott, emelkedő árak mellett.

Állatvásári szemle.

Az eseménytelen marhavásárok forgalma a I. hó 8-i, hétfői vásáron sem lépte túl a rendes határokat és a vásárra felhajtott 394 darab marhából 361 darab cserélt gazdát változatlan árak mellett. Már érdekesebb volt a csütörtöki vásár, amelyre 1036 darab marhat hajtottak fel. A hatalmas felhajtás miatt nagyobb ártörésre lehetett számítani és hogy ez nem következett be, nem a budapesti piac felvőv képességének az emelkedésére, hanem a vidék és külföld nagyobb arányú vásárlásaira vezethető vissza. A külföldi kereskedők már a vásár etején olyan arányban kezdtek vásárolni, ami a vásár nagyobb tehermentesítése miatt nemcsak az árak színvonalon tartását biztosította, hanem még kisebb áremelkedést is ígért. A vidékre szállított 100 darab marhán kívül a külföld részére vásárolt 233 darab marha legnagyobb része ezután is Olaszországba ment, de Wienbe is ment egy 24 darabból álló szállítmány és Csehországba is több, mint 50 darab ment, amelyből Prágába 33 darab bikát irányítottak. Az olaszországi szállítmányokban felerészben tehének, felerészben ökrök voltak, bika csak kevés volt. Ezek a vásárlások természetesen csak a mai alacsony árak miatt jöhettek létre, mert az árak esetleges javulása a külföldi vásárlásokat megszüntetné. Ezért ezekhez a vásárlásokhoz a marhahizlalás és értékesítés szempontjából nagyobb reményeket fűzni nem lehet. A vásár nagy felhajtás mellett is élénk volt, ami a nagyobb csehországi bikavásárlások miatt főleg a jobb minőségűknél és a bikáknál volt észrevehető.

A sertésvásárokon a forgalom a múlt hetéhez viszonyítva sokat lanyhult, ami különösen a csütörtöki vásáron volt észrevehető. Jó minőségű árú alig volt a piacon, ennek az árat is hátrányosan befolyásolta a sok, silány minőségű árú. Egyebekben az alanti vásári jelentésekre utalunk.

Termény- és takarmányfélék.

Gabona- és terménytorzsde. (A Budapesti Áru- és Értéktőzsde hivatalos árjegyzése.) 1929 április 11. Árak budapesti paritásában 100 kg-kint. Készárüzlet: Buza, 77 kg-os, tiszavidéki 25.65-25.85, felsőtiszavidéki 25.35-25.55, fejmegyei 25.20-25.40, egyéb dunántuli 25.20-25.40, pestvidéki 25.25-25.45, bácskai 25.20-25.40, buza, 80 kg-os, tiszavidéki 26.35-26.45, felsőtiszavidéki 26.05-26.15, fejmegyei 25.90-26.—, egyéb dunántuli 25.90-26.—, pestvidéki 25.95-26.05, bácskai 25.90-26.—, rozs, pestvidéki 22.90-23.05, rozs, más származású 22.90-23.05, takarmányárpa, I. r. 26.50-27.—, takarmányárpa, középminőségű 26.25-26.50, sórárpa, felsőmagyarországi 28.—29.—, sórárpa, egyéb 27.—27.50, zab I. r. 26.20-26.50, zab, középminőségű 25.85-26.10, tengeri, tiszántuli állomásokról 29.20-29.50, tengeri, egyéb állomásokról 28.—28.15, köles 27.50-28.50, buzakorpa 19.—19.25, lucerna 1928. évi 125.—135.—, löhere, nagy arankamentes 150.—160.—, löhere, nagy arankas 130.—145.— P. Határidőüzleti záróárfolyamok: Buza, májusra 25.40-25.41, buza, októberre 26.62-26.63, rozs, májusra 23.33-23.34, októberre 24.11-24.13, tengeri, májusra 27.97-27.99, tengeri, júliusra 28.23-28.24 P.

(A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete gabonasztyájának jelentése.) 1929 április hó 11-én, tartózkodó kínálat mellett vonatott forgalomban, az irányzat lanyha volt és úgy a buza, mint a rozs ára 15-20 fillérrel olcsóbbodott. Takarmányemük piacán ugyancsak csekély volt a forgalom. A határidőüzleti piacon lanyha irányzat jutott érvényre. A buza májusra 25, októberre 26, a rozs májusra 18, októberre 31, a tengeri pedig májusra 15, júliusra 17 fillérrel olcsóbbodott.

Liszt- és őrteménypiac. Budapest, 1929 április 11. Lisztárak: Budapesti és vidéki nagymalmok árai április-július hóra skontóval: duplanullás 40.75, 0-ás 40.25, 1-es 39.75, 2-es 39.50, 4-es 37.25, 5-ös 35.—, 6-os 31.—, 8-as 24.—, rozs 0-ás 34.—, rozs 1-es 31.—; vidéki kismalmok árai skontó

nélkül, középzért, prompra: duplanullás 36'50, 0-ás 36'—, 2-es 34'—, 4-es 32'—, 6-os 26'—, 8-as 23'—, rozs 0-ás 30'—, rozs 1-es 28'— P q-kint.

Budapesti abrakterménypiac. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 április hó 12. Árak q-kint Budapesten: árpakorpa 22'50, borsókorpa 23'—, buzakorpa 20'50, buzakorpa 19'50, buzatakarmányliszt 22'50, gabonamoslék, szárítva 23'—, konkolydara 22'—, köleshéj darálva 12'50, lenmagpogácsa 33'—, napraforgópogácsa 28'—, repcepogácsa 25'—, répaszelet szárított 19'—, rozskonkoly 20'50, rozskorpa 20'25, rozstakarmányliszt 22'50, szójababpogácsalisz 35'—, tökmagpogácsa 31'— P.

Vetőmagvak. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 április hó 12. Lóheremag. A gyér kínálat mellett minimális volt a vételkér, amiben szerepet játszott az is, hogy a spekuláció egészen gyenge minőségű, plombázott áruból még jelentős mennyiségű készletet tárol, amelyet eredetileg export célokra halmozott fel. A külföldön azonban az egész kampány alatt nem állott be javulás az árakban és így export lehetőség hiányában a belföldön igyekeznek a készletet értékesíteni, ami természetesen nyomasztóan hatott az irányzatra és így a nyers, valamint plombált áru ára csökkent. Lucernamag. Noha a nyersáru ára ingadozó, az alaphangulatot mégis nyugodtnak ítélik. A kopenhági és stockholmi jelentések ugyancsak barátságosak voltak és azt a benyomást kellették, hogy az irányzat, az arankamentes tisztított lucernamag nagymérvű kereslete következtében, határozottan megszilárdult. Balticimnagban nem változott a helyzet, a tendencia továbbra is tartott és most, hogy megkezdtek a vetést, sietve az elmaradt gazdasági munkálattal, még jobban keresik, mint eddig. Ára nem változott. Fehérheré iránt csekély az érdeklődés és a forgalom szűk korlátok között mozog. Nyulszapukában a forgalom méretei eléggé kielégítőek. Az irányzat tartott. Mák iránt a kereslet csökkent, de az árak változatlanok maradtak. Takarmányrépamag. A tavaszi fagykárokról beérkező tudósítások arról számolnak be, hogy több vidéken a kiszántott területre répamagot vetnek. Ez a körülmény a más évekhez viszonyítva egyébként is nagyobb mértékben megnyilvánult keresletet még inkább megerősítette. Minthogy az irányzat megbízható, legelsőrendű termelői plombájával ellátott áruban ismét szilárdabb lett, a külföldi ár-emelkedés hatása alatt az árak a helyi piacon is emelkedtek. A tavaszibükköny készletek elfogytak és az újabb érkező tételekre azonnal akad vevő. Irányzata továbbra is szilárd és ára emelkedett. Muharmag. Legutóbbi tudósításunkban megemlékeztünk arról a tulzott árjegyzésről, amellyel a spekuláció, a vizáradás jóslásával, a muharmagot felhajtotta. Mivel a piac azonban maga is tisztában van azzal, hogy ez a horribilisnek mondható ár nem lehet állandó, ennél fogva az irányzat ingadozó és gyengülésre hajló volt. Kölesben ársökkenés következett be a hét elején, amit később, élénkült vételkér folytán ismét emelkedés követett. Főként Ausztria és Csehszlovákia a vevő és a piacra kerülő tételek exportra kötik le. Mák iránt a kereslet csökkent, de az árak változatlanok maradtak. Az összes gazdasági, ugyancsak konyhakerti és virágmagvak élénk keresletnek örvendtek s nagy forgalmat értek el.

Burgonya. (A Mezőgazdasági Termelők Egyesült Szövetkezetének jelentése.) 1929 április 12. A mai felhozatal a budapesti vásárcsarnokba 20 vasuti kocsi volt. Árak métermázsánként a budapesti vásárcsarnokban nagyban eladásnál a következők: Nyári rózsaburgonya 26'—28'—, őszi rózsaburgonya 20'—23'—, Ella burgonya 17'—21'—, étkezési Wohltmann burgonya 12'—13'—, fehér burgonya 12'50—14'— P.

Budapesti takarmányvásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 április 9. Árak métermázsánként pengőben: réti széna I. r. 6'15—25—18'—, réti széna II. r. 6'12—50—15'—, III. r. csomagolásra 8'50—12'—, muharszéna 18'50, zabosbükköny 16'50, zabtakarmány 15'—16'—, alomszalma I. r. 4'70—5'50, II. r. 4'—4'20, zsupszalma 5'60 P.

Külföldi terménytözsdek. Ujvidék, április 11. Gyenge irányzat mellett az árak változatlanok. A forgalom buzában 50, tengeriben 25, lisztben 3 vagon volt. — Pozsony, április 11. Minimális üzlet mellett az összes árfolyamok változatlanok maradtak. Magyar buza 154—155 cseh korona tranzit Oroszvár. (1 cseh korona = 0'17 P.) — Wien, április 11. A budapesti olcsóbbodás hatása folytán a helyi forgalomban az irányzat nyugodt és az üzleti tevékenység csekély. Az ár-követelések részben lemorzsolódtak. Belföldi kenyérgabonáért 37, közönséges magyar búzáért 38 osztrák schillinget kértek ab Bécs. Rozsban a helyzet változatlan; belföldi áruban az ajánlatok 35'75, magyar rozsban 34'75 és pestmegyei áruban 35'25 osztrák schillingre szóltak. Tengeri irányzata tartott: helyi raktárakban levő tengeri 37'25 osztrák schilling ab Bécs. Zabban a helyzet változatlan; cseh áru 143—144 cseh korona ab határállomás. (1 osztrák schilling = 0'80 P.) A hivatalos jegyzések teljesen változatlanok. Hamburg, április 11. Igen csendes üzlet mellett a piac nyugodt

volt. Belföldi kenyérgabona ára alig változott, ugyancsak változatlan maradt az árpa és tengeri is. Zab csekély kereslet mellett a tegnapi árakon eserélt gazdát. Jegyzések tonnánként: buza franko Hamburg 232—234, ab Mecklenburg Hollstein 219—221, rozs franko Hamburg 228—228, ab Mecklenburg Hollstein 213—215, sörpára belföldi feladóállomásról 200—222, dunai 176—178, kanadai 180—182, zab franko Hamburg 222—224, ab Mecklenburg Hollstein 209—211, tengeri eredetűnek megjelölése nélkül elvámolatlanul franko Hamburg 181—199 márká (1 márká = 1'37 P.). Külföldi gabona cifjegyzei: Ila Manitoba buza áprilisra 13'20, Ila áprilisra 12'85, Rosafé áprilisra 11'67 1/2, Barusso áprilisra 11'62 1/2, Hardwinter április—májusra 12'45, dunai délorozs árpa loko 10'35, La Plata májusra 10'17 1/2, Western rozs loko 11'75, La Plata májusra 9'92 1/2 hfl., (1 hollandi forint = 2'30 P.). Pollárds búzakorpa hajótton 125, Brahn dettó 137 schilling. — Liverpool, április 11. Buza májusra 8'11, júliusra 9'23/4, októberre 9'57/8 shilling. (1 shilling = 1'40 P.) Az irányzat barátságos. — Chicago, április 11. A búzapiac irányzata mindvégig barátságos volt. Az árjavulás már nyitáskor átlag félcentre rugott és az egyes határidők árnyereségüket a zárlatig megtartották. Ösztönzően hatottak a szilárd liverpooli zárlati jelentések, amelyek az ottani jegyzések egy penny drágulásáról számoltak be. Az európai fagykárokról szóló hírek is hozzájárultak a dráguláshoz. A tengeripiacon nem voltak lényeges árváltozások. A tegnapi zárlathoz képest átlag 1/4 centes drágulás mutatkozott. Zárlati árforpest (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza májusra 120 1/4 (120 3/8), júliusra 124 1/2 (124 1/4), szeptemberre 127 (126 3/8). Tengeri májusra 92 3/8 (92 1/4), júliusra 96 (95 3/8), szeptemberre 96 3/8 (96 3/8). Zab májusra 48 1/2 (48 1/2), júliusra 46 3/4 (46 3/8), szeptemberre 44 3/4 (44 1/2). Rozs májusra 101 (101 1/8), júliusra 102 1/4 (102 3/4), szeptemberre 102 3/8 (103 1/4). — Winnipeg, április 11. Zárlati árfolyamok: (Zárójelben a legutóbbi záróárfolyamok.) Buza májusra 125 3/8 (124 7/8), júliusra 127 3/8 (126 7/8), októberre 127 3/8 (126 7/8). Zab májusra 52 3/8 (52 3/8), júliusra 53 3/8 (53 3/8). (1 dollár = 5'71 P.)

Állatok és állati termékek.

Budapesti vágómarhavásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 április 11. Felhajtott bika I. r. 25, II. r. 81, III. r. 32, 60kr I. r. 85, II. r. 408, III. r. 21, tehén I. r. 32, II. r. 316, III. r. 31, bivaly III. r. 7. Összesen 1088 darab. A vásár irányzata élénkebb volt, a prima marhák és bikák árai kg-kint 2—4 fillérrel emelkedtek. Eladatlanul visszamaradt: 47 darab. Árjegyzés elősúlyban kg-kint: bika, magyar II. r. —75—90, tarka I. r. —98—106, II. r. —88—96, III. r. —76—86, 60kr, magyar I. r. —98—112, kivételesen 118, II. r. —70—96, III. r. —48—69, 60kr, tarka I. r. —96—120, kivételesen 133, II. r. —72—94, III. r. —50—70, tehén, magyar I. r. —94—98, II. r. —76—90, tehén, tarka I. r. —92—110, kivételesen 112, II. r. —62—90, III. r. —40—69, bivaly, magyar —54—74, növendék (éves) —72—96, kicsontozni való —36—40 P.

Budapesti szarvómarhavásár. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) 1929 április 9. Felhajtás 654 drb, ugymint 599 drb élő belföldi szopos borjú, 48 drb élő bárány és 7 drb gödölye. A vásár irányzata élénk volt, az árak kg-kint 4 fillérrel emelkedtek. Jegyzett árak: Élő borjúk: Belföldi szopos: I. r. 1'28—1'40, kivételesen 1'48, II. r. 1'12—1'20, 60 bárány 1'28, 7 drb gödölye a 6'—8'—P tábon.

Tenyészmárhák és jármosókörök. (Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) 1929 április 12. I. rendű belföldi jármosókör (tarka) —94—1'—, I. rendű belföldi jármosókör (fehér) —92—96, 1 1/2—2 éves úszók —92—96, 1 1/2—2 éves timók —94—98, fiatal, friss fejűstehén 1'40—1'50 P kg-kint.

Budapesti sertésvásár. (Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 április 12. A csütörtöki ferencvárosi nyílt és zárt vásárra felhajtás 3800 darab volt, ebből angol 292 darab, eladatlanul visszamaradt 1403 darab. Lányha irányzat mellett a következő árakat jegyeztük. Prima urasági 1'86—1'88—1'90, prima szedett 1'76—1'82, közép 1'52—1'64, könnyű, jobb 1'26—1'36, könnyű, silány 1'16—1'26, öreg urasági 1'64—1'70, öreg szedett 1'40—1'50, angol szonkamalac 1'30—1'70, hus 1'90—2'24, zsír 2'38—2'44, szalonna 2'06—2'10, hasított felsértés 1'92—2'20 P. A beállítani való sovány-sértés páronként 120—160 kg-ig 1'30—1'45 P. A pénteki vásárra a felhajtás körülbelül 1700 darab. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté bizományi hízalásra sertéseket elfogad és olcsó előleget biztosít.)

Wieni vágómarhavásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) A folyó hó 8-i, hétfői fővásár felhajtása: belföldi 1031, magyarországi 376, csehszlovákiai 52, jugoszláviai 126, romániai 1038, összesen 2623 darab. Az irányzat élénkebb volt, az árak változatlanok maradtak. Jegyzések: 60kr, extrém 1'90—2'15, I. r. 1'65—1'85, II. r. 1'30—1'60, III. r. 1'10—1'25, bika, extrém 1'45—1'50, I. r. 1'35—1'40, II. r. 1'20—1'30, III. r. 1'10—1'20, tehén, extrém 1'45—1'50, I. r. 1'35—1'45, II. r. 1'20—1'30, III. r. 1'05—1'15, kicsontozni való —80—1'—schilling.

Wieni sertésvásár. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) Folyó hó 9-i, keddi fővásár felhajtása: belföldi hussértés 393, zsirsértés 81, magyarországi hussértés 16, zsirsértés 806, lengyelországi hussértés 6753, zsirsértés 30, romániai hussértés 227, zsirsértés 241, jugoszláviai hussértés 128, zsirsértés 1493, összesen hussértés 7517, zsirsértés 2651 darab. Az irányzat hussértésben élénk, zsirsértésben közepes volt. Jegyzések: prima zsirsértés 2'55—2'60, öreg

zsirsértés 2'30—2'40, szedett zsirsértés 2'35—2'60, kivételesen 2'65, keresztezett 2'30—2'60, kivételesen 2'65, hussértés 2'15—2'60 P.

Csehországi állatárak. (A Magyar Mezőgazdák Állatértékesítő R.-T. jelentése.) A f. hó 8-i marhavásár felhajtása 749 drb, irányzat közepes. A sertésfelhajtás 3002 drb (440 drb zsirsértés, irányzat élénk. Ökör I. r. 8'—9'20, 60kr II. r. 7'—7'90, tehén I. r. 6'60—8'25, tehén II. r. 5'60—6'50, bika I. r. 6'50—7'30, bika II. r. 5'50—6'40, növendékmarha I. r. 4'—5'50, zsirsértés I. r. 13'—13'75, zsirsértés II. r. 12'50—13'—, hussértés I. r. 11'—11'80, hussértés II. r. 10'50—10'80 cK.

Tej- és tejtermékek. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 31-től április 6-ig jegyzett árak pengőben: Teljes tej literje —34—40, lefölözött tej literje (nyílt piacokon) —16—20, habtejszín literje 3'—8'—, tejföl literje 1'80—2'40, csontfugált vaj kg-já kicsinyben 5'60—6'80, nagyban 5'20—5'80, szedett vaj kg-já kicsinyben 4'—5'—, tehéntúró kg-já kicsinyben 1'—1'40, juhtúró kg-já kicsinyben 3'20—3'80, grói sajt kg-já kicsinyben 4'—6'—, trappista sajt kg-já kicsinyben 2'80—4'20, emmentáli sajt kg-já kicsinyben 4'40—6'60 P.

Tejpiac. (A Budapesti Központi Általános Tejcsernok R.-T. jelentése.) 1929 április 10. Árúitói fiókjainkban a kanntej ára változatlanul 40 fillér.

Baromfi és tojás. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 31-től április 6-ig jegyzett árak pengőben: Csirke, élő, darabja 2'40—4'50, tyúk, élő, darabja 3'50—7'—, pulyka, élő, darabja 7'—8'—, hizott ruca, leölt, kg-já 3'40—4'20, hizott pulyka, leölt, kg-já 2'20—3'70, libamáj, kg-já 6'—10'—, ludzsír kg-já 3'60—6'—, tojás, darabja 0'10—0'14.

Gyapjú. (A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének jelentése.) 1929 április 12. Gyapjú iránt a múlt hét folyamán általában nem volt érdeklődés, miután sem a gyárak, sem az exportőrök nem vásároltak. Ennek következtében az árak csak névlegesek, prima uradalmi tételekért 2'40—2'60 P, középminőségű uradalmi tételekért 2'30—2'50 P jegyezhető. Ugyanabban a kínálat élénk, ezzel szemben üzlet csak szorosan jön létre, mert az eladók az ajánlott árakat alacsonyabbnak találják. Az eredeti keresztezett merinó gyapjú-tételekért körülbelül a tavalyi árakat ajánlják, míg más minőségű tételekért körülbelül 25%-kal kevesebbet, mint tavaly ilyenkor. Prima minőségű fésűs uradalmi tételekért 2'40—2'60 P, középminőségű tételekért pedig 2'20—2'50 P, kínálnak.

Nyersbőr. A budapesti nyersbőrpiacon az elmúlt hét óta a báránybőr 10, a borjubőr 15 fillérrel drágult. Árak: marhabőr, magyar (25—35 kg-os) 1'30—1'40, marhabőr tarka (25—35 kg-os) 1'40—1'50, marhabőr, magyar (36—49 kg-os) 1'10—1'20, marhabőr, tarka (36—49 kg-os) 1'20—1'30, marhabőr, magyar (49 kg-on felül) —90—1'—, marhabőr, tarka (49 kg-on felül) 1'—1'10, borjubőr (hosszu lábú) 2'40—2'50, báránybőr (fehér merinó) 6'30—6'50 pengő kilogrammonként.

Külföletek.

Paprika. (A m. kir. földművelésügyi minisztérium növényvédelmi és növényforgalmi irodájának jelentése.) Budapest, 1929 április 10. Termelői árak: Szegeden: Csövespaprika füzérenként 10'—12'—, édesnemes paprika kg-kint 5'80—5'50, félédes paprika kg-kint 4'70—4'90, rózsapaprika kg-kint 3'—3'20, II. r. paprika kg-kint 1'—1'40, III. r. paprika kg-kint —50—70 P. Kalocsán: Édesnemes paprika kg-kint 5'20—5'30, rózsapaprika kg-kint 3'—3'50, II. r. paprika kg-kint 1'50—2'60, III. r. paprika kg-kint —60—1'—, csövespaprika kg-kint 2'80 P.

Zöldség és gyümölcs. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 31-től április 6-ig jegyzett árak pengőben. Sárgarépa kg-já —26—50, petrezselyem kg-já —40—70, zeller kg-já —40—70, kalarábé kg-já —50—70, kartiol (külföldi) 1'20—2'—, vöröshagyma kg-já —08—20, fokhagyma kg-já —50—80, cékla kg-já —30—46, fejeskáposzta kg-já —50—60, kelkáposzta kg-já —35—90, vöröskáposzta kg-já —50—70, fejes saláta darabja —20—60, tormakg-já 1'—2'40, rózsaburgonya kicsinyben kg-já —26—38, nagyban q-kint 24'—32'—, közönséges burgonya kicsinyben kg-já —14—20, nagyban q-kint 11'—14'—, kútburgonya —34—50, championgomba kg-já 3'50—6'—, retek kg-já —40—80, hónapos retek esoméja —40—80, zöldborsó, újdonság (külföldi) 2'20—2'40, sóska kg-já 4'—6'—, spenót kg-já —50—1'10, alma kg-já —80—2'40, körte (külföldi) kg-já 1'—5'—, tefre elhét szőlő 2'80—3'50 P.

Budapesti halpiac. (Budapest székesfővárosi vásárgazdaságának jelentése.) A vásárcsarnokokban 1929 március 31-től április 6-ig jegyzett árak pengőben: ponty, élő, kicsinyben, nagyság szerint 2'40—3'60, nagyban 2'30—3'—, ponty, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 1'40—2'80, harsca, élő, kicsinyben, nagyság szerint 4'—7'—, nagyban 4'50—5'—, harsca, jegelt, kicsinyben, nagyság szerint 5'—8'— P.

Szesz és szeszestálok. 1929 március 12. Az Országos Szeszértékesítő R.-T. legutóbb tartott végrehajtóbizottsági ülésén az összes szeszkatégoriának változatlan jegyzést határozta el. A forgalom az összes szeszfélékben változatlan élénk és a detail-üzletben finomított és denaturált szeszben volt élénk a kereslet. A gyümölcsalínakézetben a kínálat valamivel gyengébb volt, ellenben a kereslet főleg törkölyalínakézetben volt élénkebb. Jegyeztek törköly 3'80—

GERMISAN nedves **TUTAN** száraz
csávázószer a legmegbízhatóbb a tavasziak üszögje és a répa gyökérfekélye ellen.
Gyártja a SACCHARINFABRIK A.-G., MAGDEBURG. Forgalomba hozza:
PANTODROG R.-T. Mezőgazdasági Osztálya, Budapest, V., Visegrádi-utca 7. szám.

4'—, szil...
borpárla...
10,000 l...
Cukor...
tözsde...
április...
1 cwt =...
Fapin...
a termel...
csak kis...
lett. A t...
földi fa...
335—350...
deklóde...
verseny...
szerez b...
nőségbe...
Orszá...
Április...
keszi, L...
Tiszaluc...
Mibályi...
Zomba...
Somogy...
(juhvasá...
Csenger...
Április...
kert, Del...
kány, S...
Egyek, S...
Debrecen...
Sajószent...
SZI...
Elő...
solással...
Erdé...
használt...
Ára 1 P...
viteli lád...
A csoma...
a 15 fil...
kömöny...
Balaton...
nem alka...
tovább...
tészere...
a alkalmas...
talajnedv...
Ta...
meglep...
tehen...
tiszt...
P...
férfi...
sárg...
amer...
P...
K...
Buda...
Ba...
Ha...
Buda...
Szála...
318 oldal...
En...
szabad...
tűmutat...
letek hasz...
arányi ter...
nélkül be...
versenyé...
PATRIA

2-60, kivételesen hussértés 2-15—

Alak... 200 drb (410 drb... 20, okör II. r. I. r. 5-50—6-50, növendékmárha zsirsértés II. r. hussértés II. r.

vásárigazgató 1929 március... Csirke, élő, 7—16—20, 20—2-40, centr... 5-20—5-80, ehéntúró kg-ja... 3-20—3-90, lista sajt kg-ja... 3-40—4-20, j. kg-ja 6—14, bja 6-10—6-14, zete jelentése.)

olyamán egyál... 2-40—2-60 P. P jegyezhető... zlet csak szór... ott árakat ala... merinó gyapju... mg más minő... t, mint tavaly... teleteket 2-40—... 2-20—2-50 P-...

elmúlt hét óta... 10, marhabőr... magyar (38—... kg-os) 1-20—... 1—, marha... hosszu lábba) ... 6-50 pengő

trium növény... Budapest, Csövespaprika kg-kint 5-30—... aprika kg-kint II. r. paprika aprika kg-kint II. r. paprika 1—, csöves-

ros vásárigaz- 1929 március... garépa kg-ja , zeller kg-ja fiol (külföldi) hagyma kg-ja poszta kg-ja rőröskáposzta —60, torma —26—38, onya kicsiny- —14—, kili- 3-50—6—, nöja —40— i) 2-20—2-40, alma kg-ja , tétre ellett

vásárigazgató- március 31-től , kicsinyben, ponty, jegelt, , kicsinyben, arca, jegelt.

Az Országos Ajtóbizottsági an jegyzését en változat- aturált szesz- aüzletben a ereslet főleg rköly 3-80—

zárás len. 5002 zám.

4—, szőlőrium (nyári áru) 4-80—5—, kék áru 6—6-20, borpórlat (új) 4-80—5— P-ig kelt el ab termelő állomás, 10,000 literfokonként + 2% forgalmi adó. (M. T. I. jelentése) London, 1929 április 11. Cukortőzsdezárlat: „B” típusú fehérceukor londoni szabadraktárból áprilisra 11/—11/8 shilling per cwt. (1 shilling = 1'40 P. 1 cwt = 50'8 kg.) Az irányzat nyugodt, a forgalom élénk. Fapiac. A fenyőfapiac az tüzetmenet változatlanul gyenge, a termelői árak emelkedő irányt mutatnak. Keményfában csak kisebb üzletkötések jönnek létre az eddigi árak mellett. A tűzfapiacon a száraz fa iránti kereslet kielégítő. Belföldi fa ára 225—260 pengő ab feladó állomás, importfa 335—350 pengő budapesti paritásban vagononként. Nagy érdeklődéssel tekintenek a Máv. április 15-re kitűzött tűzfaversenydíjgyűlésére, amikor a Máv. 13,000 vagon tűzfát szerez be. Belföldi termelői árak búkk, tölgy és cser minőségben lehet felajánlani.

Országos állatvásárok. 1929 április 15-től április 22-ig. Április 15. Mágocs, Mohács, Székesfehérvár, Decs, Magyar-keszi, Lovászpataka, Dévaványa, Solt, Nyirbakta, Heves, Tiszaluc, Lőrinci, Karád, Rábacsanak, Vásárosbéc. Április 16. Mihályi, Jánoshalma, Borsodnádásd. Április 17. Dombóvár, Zomba, Siófok, Óskü, Balatonfűred. Április 18. Nagykálló, Somogyvár, Páka, Berettyóújfalú, Sarkad, Nagyléta, Debrecen (juhvásár), Tiszafűred. Április 19. Komádi, Derecske, Szentes, Csenger. Április 20. Debrecen (sertésvásár, 2 nap), Gölle. Április 21. Baja, Jászkesér, Nagykáta, Nagykőrös, Érsekud-kert, Debrecen (lovásár, 2 nap). Április 22. Pécsvárad, Har- kány, Szigetvár, Felsőreg, Noszlop, Kiskomárom, Nova, Egyek, Rakamaz, Mátészalka, Verpelét, Diósjenő, Szécsény, Debrecen (marhavásár, 2 nap), Dunapentele, Kunhegyes, Sajószentpéter.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

„Előfizető 200”. A tyukhur ellen a legcélszerűbb fogasolással védezni. *Magvizsgáló.*

„Erdélyi”. Az u. n. „Oregoni” gyümölcsesomagolásra használt láda körülbelül 20 kg alma befogadására alkalmas. Ára 1 P 20 fillér. Megrendelhető: Hungária élelmiszer ki- viteli irodagyár r.-t.-től Budapest, V., Újpesti rakpart 1414. A csomagoláshoz körülbelül 1 kg fagyapöt szükséges a 15 fillér. Csomagoló papír ára 15—20 fillér. A hazai kőmennyag ára a minőség szerint q-kint 80—100 P. A Balaton déli oldalán levő partvidék téli alma termesztésre nem alkalmas. E vidéken inkább a csontmagu gyümölcsfák, továbbá a dió termesztése ajánlható. Téli alma termesztésére a hűvösebb éghajlat s a nyirkos, mélyrétegi talaj alkalmas, ahol az almafa a termés kifejlésztésére szükséges talajnedvességet megkapja. *N. J.*

Tavaszi munkához
meglepő olcsó árban
férfi tehenbőr bakancs,
tisztá bőranyag
P 11—
férfi sárga strapacipő
amerikai forma
P 12-50
Postai megrendelés: pontosan teljesít
Kiss H. cipőnagykereskedő,
Budapest, VII., Miksa-utca 13. Dohány-utca 5708

Haidekker-Hungária
drótfonat kitűnő

HAIDEKKER SÁNDOR R.-T.
Budapest, Üllői-ut 48/5. Fiók: VIII., Flumel-ut 2.

Szálas takarmánynövények termesztése
Harmadik kiadás
Írták: Szilassy Zoltán és Grábner Emil
gazd. főtanácsosok
Ára 14 pengő
318 oldal, 104 ábrával
Ennek a házgazdálkodó szakkönyvnek egy gazda könyvpólcáról sem szabad hiányoznia, mert ez a mű hasznos tanácsadja lesz és megbízható útmutatót nyújt a szálastakarmánynövények termesztésére és a gyepterületek hasznosítására nézve. A szálas takarmánynövények okoszerű és kelendő árú termesztése az, ami a magyar mezőgazdaságot nagyobb befektetések nélkül beiterjessebbé, egyáltalán a külföldi árszorzító és értékesítő rontó versenyével szemben versenyképesé teszi.
„PÁTRIA” R.-T. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25

Hirnevés Szent Egydy-i GŐZEKEKÖTELEKET
legelsőrendű minőségben raktárról szonnal szállít a gyár képviselője:
Magyar Béla
Budapest, VI., Gróf Zichy Jenő-utca 30.
Telefon: T. 244—47

MÉLYHŰTÉS — JÉGGYÁRTÁS
minden szakértelem és vegyszer nélkül
A BROWN—BOVERI 5742
A=S hűtőautomatával
Egyszerű! Nincs kezelési! Fényteljes! Nincs utántöltés!
A HŰTŐAUTOMATA MELLETT ELSŐRANGU AMMONIÁK-KOMPRESSZOROKKAL SZOLGÁLTATUNK.
Gellért Ignác és Társa R.-T.
Budapest, VI., Podmaniczky-u. 41.
WIEN TELEFON: AUTOMATA 212—01 BRÜNN

Minden gazdának nélkülözhetetlen!
SCHANDL JÓZSEF dr.
közg. egy. nyilv. r. tanár
Állattenyésztéstan
című házgazdálkodó művéből eddig megjelentek:
I. kötet: Az állattenyésztés biológiája. Általános tenyész- tési elvek. 288 oldal, 18 képpel. 10 P
II. kötet: A szarvasmarha és a bivaly tenyésztése. 288 oldal, 57 képpel. 10 P
III. kötet: A juh és kecske tenyésztése. 186 oldal, 57 képpel. 6 P
IV. kötet: A sertés tenyésztése. 142 oldal, 46 képpel. 5 P
„Patria” r.-t. könyvosztálya Budapest, IX., Üllői-ut 25.

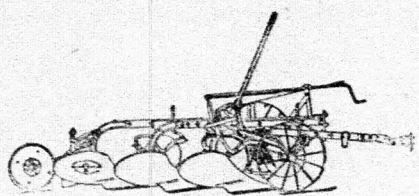
A. M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezetőigazgatója
BUDAPEST, V. KERÜLET, VILMOS CSASZÁR-UT 32. SZAM.
A Győri Waggongyár szerelvények gyártmányainak vezérképviselete.
Modern gazdaságokban kitűnően bevált

Raba
szekerkerék
hajlított talppal, vasalva. — Tökéletesen száraz faanyag! — Rendkívül tartós! — Készül minden járatos méretben. 5846

Az ismeretlen származású olajpogácsa kezdetleges elő- állítási módja mellett gyakran tele van vasdarabokkal, fémrészekkel, melyek a tehenészetben és a hizóökörálló- mányban a káros kényszervágások és elhullások okozói.
A Bóni napraforgópogácsa
ideális tisztaságú, gyártási módja tökéletes, könnyen őrlhető.
Mintázott árajánlatot ad:
„Bóni” Gyártelep és Mezőgazdasági R.-T.,
Telefon: Aut. 232—23 Budapest, V., Zrinyi-utca 14. Telefon: Aut. 238—67

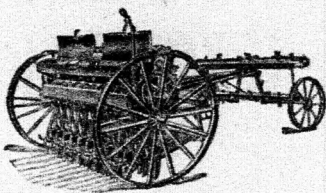
EZT AZ ÚJ TRAKTORKÖNYVET MINDEN GAZDÁNAK EL KELL OLVASNIA! MOST JELENT MEG! FELTÜNET KÉLTŐ ÚJDONSÁG!
A traktorok jelentősége a mezőgazdaságban
(A gépmunka helyzete és jövője)
122 oldal, sok ábrával Ára 7 pengő
Írta: Rothmeyer Imre
m. kir. gazd. tanácsos, az OMGE titkára
Rothmeyer a tanulmányában a traktorvásárlástól kezdve végig, A GÉP- MUNKÁVAL ÖSSZEFÜGGŐ ÖSSZES KÉRDÉSEKET A GAZDA SZEMSZÖGÉBŐL NÉZVE VILÁGÍTOTTA MEG. Utóbbi azért emeljük ki, mert e mű szerző- jének kifejtett álláspontja többször ellentétben áll a gyári és keres- kedelmi érdekeltségek álláspontjával.
„Patria” r.-t. könyvosztálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

Szivattyuk javítását vállaljuk
Mindennemű szivattyu bármely célra és üzemre
Allandóan készleten ábra szerinti és egyéb kivitelű

kézi-és erőüzemű TRÁGYALÉSZIVATTYÚK Győző Béla és Társa szivattyú és fesszkendő specialista Budapest, V. Bőr Ács-utca 33a. Telefon: Automata 242-77.
TRÁGYALÉ-ÉS VIZHORDÓK. TRÁGYALÉSZTŐK ALLANDÓAN KÉSZLE TEN.

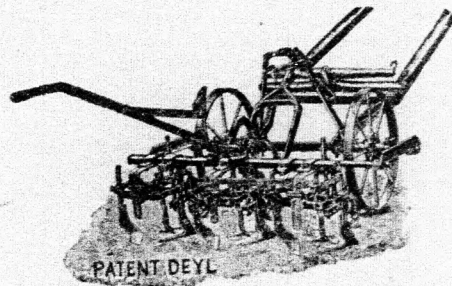
„UNIVERSAL”
szabadalmazott magasnyomású permetező.
Háti permetezők: „CSEPEL” szőlőhöz, „GLÓBUS” cukorrépa-hoz, „ARBOR” gyümölcsfához.
Talgás permetezők: „UNIVERSAL-MOBIL”

„UNIVERSAL-MOBIL” nagy gyümölcsösökhöz és komlóhoz.
Gyártja: WEISS MANFRÉD ACÉL- ÉS FÉMMŰVEI R.-T., CSEPEL
Gazdasági gépek eladási központja: **AGRÁRGLÓBUS**
Mezőgazdasági Gépkereskedelmi R.-T.
Budapest, V., Lipót-körut 12.
Távíratí cím: Agrobudapest. Telefon: Aut. 283—49.

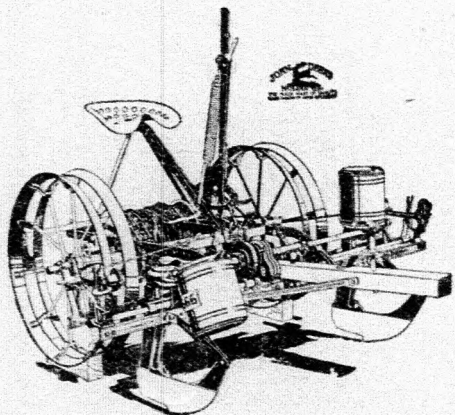
Eredeti

Bächerfogatos és traktorekék
talajmívelő eszközök

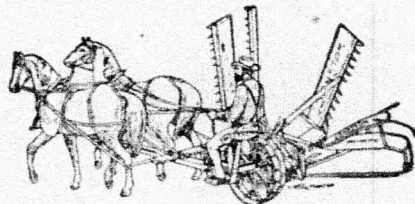
Eredeti

Melicharsorvetők, sortrágyázók, répavetők,
műtrágyaszórók, chillszórók

PATENT DEYL

Eredeti **Deyl** répakapalógépekEredeti **John Deere**
négyzetbeültetőgépek

5876

Gereblyék

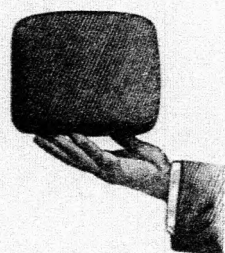
Fűkaszálók

Marokrakók

Kévekötő aratógépek

állat- és traktor-

vontatásra

Eredeti importált Ia minőségű
kéreg és csomómentes**Sisal**-kévekötőzsineg

Részletes leírással és árajánlattal készséggel szolgál:

Bächer-Melichar, Budapest

Sürgőnycim: „KULTUR“

V., Vilmos császár-ut 60.

Telefon: 228-02, 219-57.

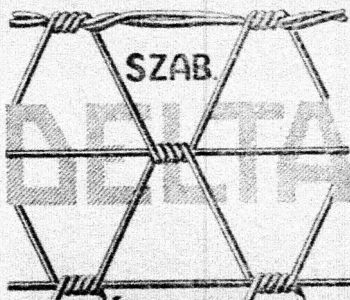
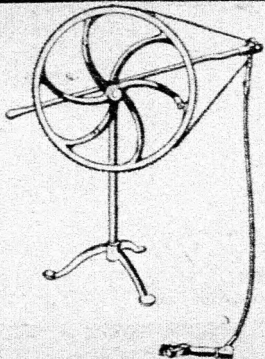
Kompresszortejbütövel komplett felszerelve, garantált
üzemképes, jutányosan átadó. Érdeklődni:

6018

FLEISCHMANN Tejgazdasági Berendezési Vállalat
Budapest, VII., Sip-utca 27.A kézi gyapjunyírás minden hát-
rányát eltüntetik az egész világon
használt**LISTER-féle
GYAPJUNYÍRÓGÉPEK**

Miért késlekedik beszerezni?!

Vezérképvislet:

Südfeld Gábor okl. gépészmérnök
Budapest, VI., Szondy-u. II.
Telefon: Aut. 246-II**DRÖTFONAT**A LEGJÓBB KERÍTÉSANYAG.
KÖLLERICH PÁLESFIAI
BUDAPEST, IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.2 darab 20 hónapos, saját tenyésztésű, házi
törzskönyvezett**szimmentáli tenyészbika**és 19 darab éves mangalica tenyészkan-
eladó. Érdeklődni lehet Blaskovich Uradalomnál,
Nagykirályhegyes-puszta, u. p. Csanádpalota. 6007**ELAD**Liptay Jenő, Nyiregyháza,
a nyirpazonyi gazdaságából:**Akácsemete** 1 éves, jó gyökeres.
Jegenyenyár 3 éves, 3 m. magas.
Kosárfüzdugvány (Sálax Viminálist).
Akácshángot, 5 éves, sorfának alkalmas.
Gömbakácot, erős, 2 1/2 m. magas.
Akácoszlopot dohánypajta-építés-
hez, 5 méter faragású, 1 méter tövel
és apróbb akácoszlopokat. 6016

Megjelent! Nélkülözhetetlen!

**Rétek és legelők
művelése és termésfokozása**Írta: **enesei Dorner Béla**
272 eredeti szöveggel Ára 14,- pengő
Minden gyakorlati gazdának
ismernie kell ezt az alapvető szak-
könyvet, mely 360 oldalon felöleli
a rétek és legelők művelésére
vonatkozó összes tudnivalókat!
„Patria“ r.-t. könyvosztálya
Budapest, IX., Üllői-ut 25. (Köztelek)**Eladó gőzekekészletek és felszerelések:**

- 1 teljes készlet 20 HP Fowler, gyárilag kijavított, teljesen kifogástalan, üzemképes állapotban.
- 1 teljes készlet 16 HP Fowler, teljesen kifogástalan, üzemképes állapotban.
- 1 teljes készlet 12 HP Fowler, teljesen kifogástalan, üzemképes állapotban.
- 1 drb Kemna-féle 7-vasú antibalance szerkezetű forgófejes eke.
- 1 drb Kemna-féle 6-vasú antibalance szerkezetű sekélyszántó eke.
- 1 drb Kemna-féle 5-vasú mélyszántó eke.
- 1 drb Fowler-féle 4-vasú eke, altalajturókkal felszerelve.
- 1 drb lakókocsi, eredeti Fowler-féle.
- 1 drb lakókocsi, cséplőszekrényből átalakítva.
- 1 drb vizesajt, Fowler-féle, 12 hl-es vashordóval.
- 1 drb társas rögtöröhenger, Fowler-féle.
- 1 drb Grubber, Fowler-féle, 5 méter munkaszélességgel.

Erdélyi Jenő okl. gépészmérnök gőzekebészantási vállalata
Budapest, V., Csáky-utca 15. 6017 Telefon: Aut. 144-62

40 év óta a legmegbízhatóbb rozsdagátló anyag

EGYEDÜLI GYÁRTÓI:
LUTZ EDE ÉS TSA.
LAKK-ÉS FESTÉNGYÁR R. T.
BUDAPEST, VII. ÖRNAGY-UTCA 4.**SCHILLINGER MIKSA**zsák-, kötéláru, szőlő-
kötöző-manilla, ponyva.
Zsák- és ponyvakölcsönzés
Budapest, V., Rudóli-akpart 7. sz.**ELADÓ BIRTOK**Biharban, Berettyóújfalutól 5 kilométerre,
kövesuton, autóbusszjárat. Bakonszeg köz-
ségben, közvetlen a falu alatt **165 hold**.
Ertekezni: **Liptay Jenő** tulajdonossal,
Nyiregyháza. 6016

A Felsőiregi Uradalom Fajbaromfitenyészte, Felsőireg (Tolna megye)

elfogad megrendeléseket

Amerikai Fehér Leghorn, Rhode Island Red és Mexikói fehér pulyka tenyészállatokra, illetve keltetőtojásokra és napocsibákra.

A tenyészet egész törzsállománya a végzett vérvizsgálatok alapján bacillus pullorummentes.
Kérje mielőbb árjegyzékünket. 5881

Államilag ólomzárólt I-a lóhere- és lucernamag

Eredeti német takarmány- és cukorrépa magvak

Megbízható, elsőrendű minőségben kapható, azonnali szállításra

Viktória, express és velőborsók

Köles, muhar, mezei bab

Földes Győző

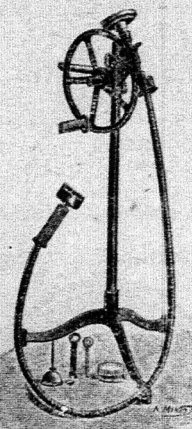
Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Zrinyi-utca 14. sz.

Telefonszám: 141-10. Sürgőnycim: Földesur Budapest

Tavaszi takarmányborsó bõtermõ

Rézgalle, rézkénpor, kémpor, raffia, szénkéreg

„MESSIDOR“ védjegyű
NYIRÓGÉPEK

juhok, lovak és szarvasmarha részére a föld minden országában 50 év óta ismertek.

Bariquand & Marre, Paris
cég gyártmánya. 5761

Raktár Magyarország részére:

Dreher Ignác és Fia
állatnyírógépek különleges üzlete

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 14.

TELEFON: AUT. 897-28

ALAPITVA: 1845.

bizalommal rendelhet

SCHÖNWALD LIPÓTNÁL

Budapest, IX., Lónyai-u. 46.

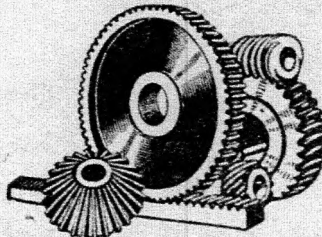
Telefon: Automata 874-42

Sürgőnycim: Kartschönwald Budapest 5399

Több aranyérem, kitüntetés és elismerés.

Bármely fajta kapható előnyös feltételekkel

ÁLLAMI ELISMERŐ OKLEVÉL.

ALAPITTATOTT: 1909.

WEISZ A.

EZELŐTT 6714

SERÉNYI

fogaskerékgár

PRÁCIÓZS FOGASKEREK, AUTÓ-ALKATRÉSZEK, GÉPGYÁRTÁS, HENGER- ÉS FŐTENGELYKÖSZÖRÜLÉS

BUDAPEST, VIII., NAGYTEMPLOM-UTCA 34. SZ.

TELEFON: JOZSEF 308-05 és 455-85

BABVETŐMAG

jó minőségben beszerezhető

Winterstein P. és Fia cégnél,
Budapest, V., Markó-utca 7.

Alapítva 1845

5969

Lóárverés

a fákankerti gazdaság számfelletti állományát (kb. 30 drb igás- és futóló, 8 drb különféle koru csikó és 4 drb öszvér) **vasárnap, f. hó 28-án, délelőtt 10 órakor** Pusztá-Fácánkerten (Tolna megye) **önkéntes árverésen** eladja. Vevőket (kik a délutáni vonattal ugy Sárbogárd, mint Báltaszék felé elutazhatnak) a reggeli vonattal Pusztá-Fácánkerti állomáson kocsi várja. 6011

Minden gazdának nélkülözhetetlen!

SCHANDL JÓZSEF dr.

közg. egy. nyilv. r. tanár

Állattenyésztéstan

című kézagypólló művéből eddig megjelentek:

I. kötet: Az állattenyésztés biológiája. Általános tenyésztési elvek. 288 oldal, 48 képpel. 10 P

II. kötet: A szarvasmarha és a bivaly tenyésztése. 288 oldal, 57 képpel. 10 P

III. kötet: A juh és kecske tenyésztése. 186 oldal, 57 képpel. 6 P

IV. kötet: A sertés tenyésztése. 142 oldal, 46 képpel. 5 P

„Patria“ r.-t. könyvsztyálya Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDŐ ANYAGA

Eternit

PALA

CSAK AZ „Eternit“ VÉDSZÓVAL JELÖLT LAP VALÓDI.
ETERNIT-MŰVEK MÁTSZÉK LAJOS BUDAPEST, ANDRÁSSY-UT 23. CIGÁR-NYERGES-UFALU

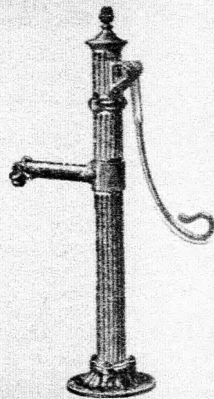
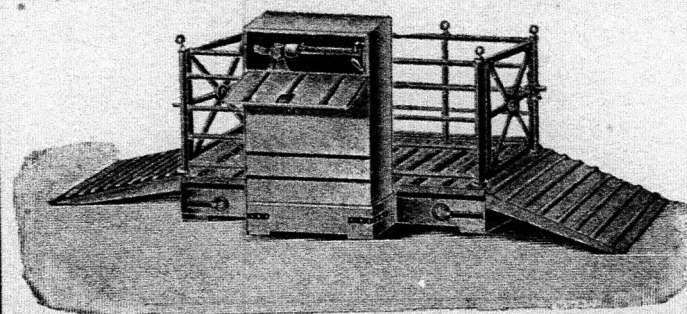
Magyar Mérleg- és Gépgyár R.-T., Budapest

Központi iroda: V., Honvéd-utca 18. Gyár: X., Gyömrői-ut 40.

Telefon: L. 966-95, L. 910-47

Telefon: J. 389-17

Gyárt: mindennemű mérlegeket, szivattyukat, lokomobil-, kerti- és tüzfecskendõket, elsőrendű vasöntvényeket. 6005 Kérjen díjtalan ajánlatot!

Állat-, termény-, anyagszámadás

a „Patria“ Irodalmi Vállalat és Nyomdai R.-T. (Budapest, IX., Üllői-ut 25.) kiadásában megjelent!

Állat-, termény- és anyagszámadás nagyobb gazdaság kimutatásainak összefoglalására szolgál s a következő számlákat tartalmazza:

1. Lovak számlája
2. Szarvasmarhák számlája
3. Juhok számlája
4. Sertések számlája
5. Gabonaneműek számlája
6. Olajosok és hüvelyesek számlája
7. Vetőmagvak számlája
8. Gumós és gyökerneműek számlája
9. Erőtakarmányok számlája
10. Szalastakarmányok számlája
11. Élelmiszerek számlája
12. Kenő- és világítóanyagok számlája
13. Vasak és fémek számlája
14. Lemezek és csavarok számlája
15. Láncc, szeg stb. számlája
16. Eszközök számlája
17. Eszközök és kenderárak számlája
18. Különböző raktári anyagok számlája
19. " " " " " "
20. " " " " " "
21. Festékárak számlája
22. Fűtőanyagok számlája
23. Építési anyagok számlája
24. Épület és bognárfák számlája
25. Zsákok és ponyvák számlája
26. Hordók számlája
27. Üres nyomtatványok

A nyomtatványokon a bevétel és kiadás egymással szemben vezethető, tehát az egyenleg azonnal kimutatható. A könyv lapjai finom könyvpapíron készültek. Az állat-, termény- és anyagszámadás 80 lapos terjedelmű. Nagysága 31x47 cm. jó erős vászonkötésben, elől tárgymutatóval, ára: 65 P

Nem k eshetik el

a tavaszi munk atokkal, ha olyan nagy teljesitményü, feltétlen üzembiztos, komoly muukag ppel rendelkezik, minő a

JOHN DEERE

traktor, amelynek „D” 1928.  vi typusa 10  rai üzemben mélyen felszínt 13–15 magyar holdat, felt rsz z 35–40 magyar holdat,  jfel-nappali munkával ennek kétszeresét és aránylag alacsony sulyánál fogva

nem nyomja meg a talajt

Felvil gosit ssal, árajánlattal készséggel szolgál a VEZÉRKÉPVISELET:

5814

F LDM VEL ., TRAKTOR-  S GÉPKERESKEDELMI R.-T.

TELEFON: L. 912–64

BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-UT 61.

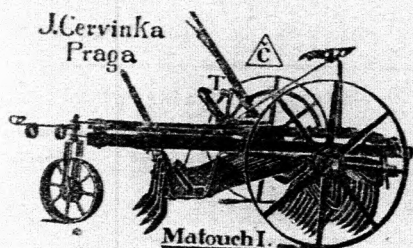
TELEFON: L. 912–64

Specialit saink, melyek minden modern gazda figyelmére érdemesek:

Cservinka-féle szabadalmazott

r t j t -gépek

Egyszeri használatuk után dupla terméshozam

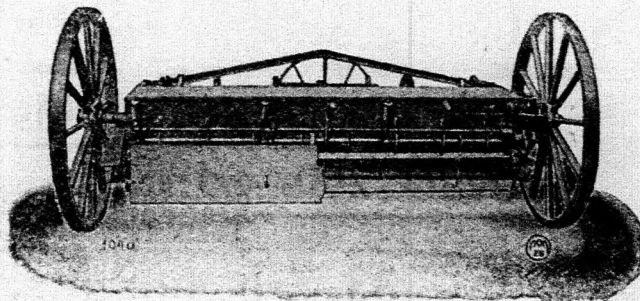
Néhány referencia:

D ry Hugó, T skepuszta.
Eszterházy László gróf, Sárosd.
G th László j sz g zgat , Nyirbátor.
Hadik János gróf, Seregélyes.
Inkey József b r , Iharosb r ny.
Károlyi László gróf uradalm i.
Kisb ri m. kir. m nesparancsnoks g.
Lónyay Elemér herceg, B.-Olaszi.
Magyar Kegyes Tanit rend, M rnye.
Maisai b ruradalom, Kesz hidegkut.
Majláth József gróf, Monyha.
Mer n Jánosné gr fn , Zámoly.
M tternich hercegn  uradalm , Bia.
Mezőssy Béla nyugalmazott földm. miniszter, Ujf h rt .
Molnár Imre v rmegeyi gazdasági f tel gyel , Cece.
Rupprecht Olivér főrend, Sajtosk l.
Széchenyi Bertalan gróf uradalm i, Nagycenk  s Segesd.
Teleky József gróf, Dunat t len.
Wertheim Pál, Pusztaszentmih lyfa.

Augsburgi gyártmányu szabadalmazott

„Columbus” műtrágyaszóró-gépek.

Minden létező műtrágyát, m sznitrog nt és meszet is biztosan és pontosan sz rnak.

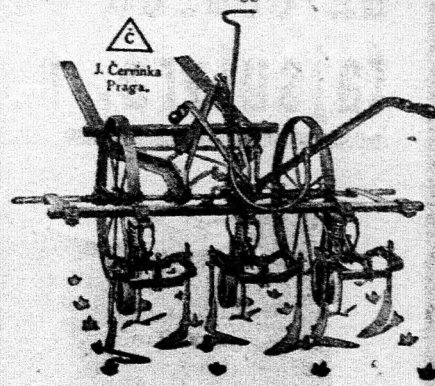
Néhány referencia:

Beruk István b rgazdas g , M szlony.
Balás Barna  s Kornél, Nógrádsipek.
Derekegyh zi uradalom.
Eszterházy Antal herceg uradalm , T ti.
Fels r gi uradalom.
H tv ny b r  uradalm , Nagytelek.
Horthy Miklós ifj. uradalm , Kenderes.
Hoyos József gróf uradalm , Somogyap ti.
Károlyi Imre gróf uradalm , Erd.
Kremzier M r, Belcsapuszta.
Lónyay Elemér herceg, Orosv r.
Miss k Emil b rgazdas g , Gy ngy sh l sz.
Ráday Gedeon gróf, Iklad.
Selypi uradalom, Selyp-P ltelek.
Szabados Gyula  s Károly, Szécsény.
Váci p s p ki uradalom, Galambos.
Vásárhelyi István b rgazdas g , Naszály.
Veszeli Zsigmond b rgazdas g , Nagykonka.
Vogl László, Rebecpuszta.
Zirci Apátság uradalm , Zirc.

5608

Cservinka-féle szabadalmazott

„DALIA” répa- és tengeri kap k 3-, 4-, 5-sorosak Bármily talajban kézimunkával vete- ked  tökéletességgel működnek.

Néhány referencia:

Any si b rgazdas g, Sövényháza.
Apponyi Károly gróf uradalm , P lta.
Biro Albertné uradalm , Dombegyh za.
Bischof Sándor b ruradalom, Maisapuszta.
Csikv ndy Ernő, Marcalt .
Fehér Imre, P lispuszta.
Fej rmegeyi Cukoripuszt , Ercsi.
Fried Ignác, Fancsikapuszta.
Fried László, Kish rs k.
Hoyos Miksa gróf, N metlad.
Juszt Sámuel, Mosonk rolyh za.
Lichtschein László, Barc ka.
Magyar-Hollandi Mezőgazdasági R.-T., Polgárdi.
Mándy uradalom, Nyirbátor.
Nemes János gróf uradalm , Kunhegyes.
Pálfy Miklósné hercegn  uradalm , Kisl k.
P csogy h megeyi Mezőgazdasági R.-T., P s puszta.
Plesch Frigyes b rgazdas g , Medgyespuszta.
Schwartz Gyula uradalm , Csabacs d.
Szilfamajori b rgazdas gi R szvenyt rsas g, Szilfamajor.

Braun és  rm nyi, Budapest, V., Báthory-utca 7. Telefon: Aut. 241–34

Gazdasági gépek, műszaki- és vas ruk, szerszámok, üzemanyagok.

 lland  nagy rakt r használt gazdasági gépekben is.

12 HAVI HITELRE, vagy havi részletekre szállít 9%-os kamat mellett mindenfajta bel- és külföldi tejelő- és tenyésztőteheneket, hizó- és legelőmarhákat

borju és növendékállatokat, hazai és erdélyi igás marhát.

Importált yorkshirei tenyészsertéseket, kanokat (Angol- és Németországból), mindenfajta lovat és juhokat.

Az összes állatok legjobb minőségben és előnyös áron lesznek szállítva a vevő választása alapján.

Kérjen kellő időben ajánlatot, mert tavasszal az árak emelkedni fognak.

Az 1928. évben több, mint 1000 tenyésztőtehenet szállítottunk.

A legkedvezőbb referenciák a vevőnek rendelkezésére állanak.

British and Magyar Corporation Limited képviselője:

5967

Magyar Város- és Községfejlesztési R.-T. Állatkereskedelmi osztálya
BUDAPEST, V., BÉLA-UTCA 8. SZ.

Bankkontó a Budapesti Takarékos és Vaspénztárnál.

„MOVOLIN“-START OIL

traktor- és autólaj
a leggazdaságosabb üzemanyag

MAGYAR OLAJ- ÉS VEGYIPAR R.-T.
Budapest, V., Vilmos császár-ut 76. Telefon: Aut. 262-51, 219-50

Háy Miksa okl. vegyész-mérnök mezőgazdasági kémiai laboratóriumában, Abony, Pest megye, végez

talajvizsgálatokat

Nenbauer-féle módszer szerint, azonkívül műtrágya-, olaj-, takarmány- stb. vizsgálatokat

Ujdonság!

A német magpiac szenzációja

„Terra“ Aschersleben eredeti „Ascania“ sárga és vörös, javított eckendorfi, hengeralakú

takarmányrépája.

Cukordus tartalommal, magas tápértékkel bíró, bőtermő és tartós!

Számos elismerőlevél!

Egyedárusító
Magyarország részére:

FÖLDES GYÖZŐ

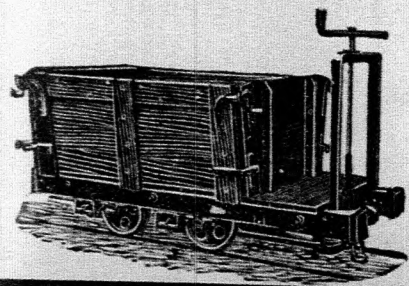
Mag- és Terménykereskedelmi R.-T.

Budapest, V., Zrínyi-utca 14.

Telefon: Aut. 141-10 és 141-46

Sürgönyeim:
* FÖLDESUR BUDAPEST *

Répakocsik

kerekek, kerékpárok, sinek,
váltók és kötőanyagok

Győri Waggongyár gyártmányai
raktárról azonnal szállíthatók.

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Keszkenyvágyány Vasutasztálya
Budapest, V., Vilmos császár-ut 32. sz.

RENDELJEN JÓL BEVÁLT SZOLD FÉLE

FELHÍVÁSRA AJÁNLATTAL SZOLGÁLUNK!

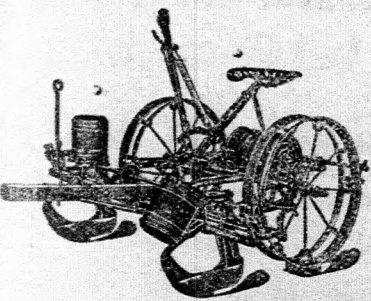
SZOLD GAZDASÁGOK NÖVÉNYNEMESÍTŐ TELEPE **MEZŐLAK**

NEMESÍTETT ZAB ÉS TENGERI VETŐMAGOT

A RUD. SACK-gyár

négyzetes tengeriültetőgépe

felülmúlja az összes amerikai ilyen gépeket!

A múlt évben a SACK-gyár 2000 ilyen gépet szállított Argentiniába, 300 darabot Romániába.

Tartósabb és pontosabb, mint bármely amerikai gép!

Raktáron tartja és kívánságra előnyös ajánlattal szolgál:

Propper Samu R.-T.

Budapest, V., Vilmos császár-ut 52.

TRIÓRÖK
marott sajtokkal minden gabona tisztítására.
Cséplőgép-szíták

Tőrekrosták. Mindennemű lyukasított lemezek.
Vetőmagtisztítótelepek
Lucerna- és lóheretisztító triörök
STAHÉL ÉS LENNER triör- és lemezlyukasztógyár
részvénytársaság
Budapest, VI., Országbíró-utca 44-46. sz.

ÁTÁZOTT FÖLDRE VONTATÁSRA
HOMOKRA HEGYES TEREPRE

28 LÓERŐS
RAUPENSTOCK
LÁNCTALPAS TRAKTOR

38-40 LÓERŐS
GÉM
KEREKES TRAKTOR

Legkötöttebb talajon legnagyobb teljesítményre

Gazdasági Kereskedelmi és Motortekn. Rt. Budapest
Magyarországi Cséplőgép- és Traktorgyár Rt. Budapest

PHOENIX öntözőberendezések
forgó távszóróval adnak 10.000 négyzetméterig
= 2-3 magyar holdig egy-egy állásból csapadékot!

Nagy megtakarítás a kezelőszemélyzetben.

Óriási munkamegtakarítás a csövek szállításánál

Legolcsóbb üzemköltségek!

WINTER CURT okl. mérnök, Budapest, I., Krisztina-körút 53. sz.
Telefon: A. 506-01 5845 Telefon: A. 506-01

680 kg. tiszta buzaszem
volt az eredmény, midőn egy 550 kerosztból álló buzaszalmát, mely már egy közönséges dobkosárral el lett csépelve, betétsines géppel, szakértő bizottság előtt utáncépellítettünk 6049

Cséplőgéptulajdonosok rendeljék meg a STERN-féle dobkosár-betétlécet!
Kérdezőkérésre ingyen és bérmentve nyújt felvilágosítást:
BÁRDOS és BRACHFELD BUDAPEST, VI., Jókai-utca 5. sz.

A Magyaróvári Szarvasmarhatenyésztő Egyesületnél eladásra kerülő tenyészállatok:

A bika neve	Föl-száma	Születési ideje	Fajtája	Anyja legmagasabb tejelése
Bábolna	9/23	1928 I. 4.	mpt.	6090 kg.
Jancsi	23/28	1928 I. 22.	"	6095 kg.
Levél	34/27	1927 XII. 18.	"	5014 kg.

Ezekon kívül eladásra kerül még 14 darab 2500-4000 kg. tejet adó anyáktól származó 14-22 hónapos bika, valamint 32 darab ellenőrzött tehén.
Érdeklődők forduljanak közvetlenül az egyesület igazgatóságához.
5093

Erő, tartósság és üzembiztonság jellemzik a

CASE TRAKTOR

Acélkeretes, golyóscsapágyas kivitel nagy rázó- és tisztítófelület, szétszedhető dobkosár, nagy teljesítmény, szemvesztés nélküli cséplés a

„GAZDASÁGI” CSÉPLŐGÉP
jellegzetes tulajdonságai!

Ajánlattal és felvilágosítással szolgál:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár Részvénytársulat, Budapest
Gyár és igazgatóság: VI. kerület, Váci-ut 19. sz.
Városi eladási telep: VI., Vilmos császár-ut 65.

30

Uj és kevérok, lóheret...
MINDEN...
TAKARMÁ...
ÉPÍTŐK Z...
GÖZEPLŐ...
A TAKAR...
134 M. HOL...
BORJU FE...
GÖZEKEGA...
„MAGYAR...
SPÁRGAGY...
BETONMUN...
SZÖLŐ...
AUTOMOBIL...
HÁROM...

ELADÁS

Uj és kevesebb használt traktorok, löherrel, cséplőgépek, elváltók, kombinált sorvetőgépek stb. legelőnyösebben beszerezhetők és cserélhetők L. Lukács Vilmos gépnyakkereskedőnél, Nyiregyháza. 8727

MINDEN építkezés szerzése be Némethy József tanácsos új kiadásban megjelent „Kőművesmesterség”, című 536 oldalra terjedő szakkönyvének, mely az épület minden részének kivételről szakaszeri felvételét mutatja. Ára 12 pengő. „Patria” r.-t., Budapest, IX., Üllői-ut 25.

TAKARMÁNYMESTER, legkiválóbb minőségben kivételesen olcsón szállít Berczeller Jenő műtrágyanyakkereskedő, Budapest, V., Nádor-u. 12. Telefon: 297-60. 1058

ÉPÍTŐK ZSEBKÖNYVEIN Némethy Zoltán egy megbízhatatlan tájékoztatót nyújt anyagokról, munkákról, azoknak kiviteléről és számításáról. Ára 5 pengő. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZESELEPÍTŐGÉP H.P. Debert és Garat-féle, teljes felszereléssel jutányosan azonnal eladó. Szabla György, Mátyásföld, Forrásmajor. 1380

A TAKARMÁNYINSGÉP ENYHÍTÉSÉRE szolgáló gyakorlati tanácsokat egy füzetben összegyűjtötte és kiadta a „Köztelek” szerkesztősége 270 pengő ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

134 M. HOLD elsőrendű szántóföld keltő és elvégző épületekkel ellátva, a Budapestre vezető úton 10 percre nyúlik és Budapesthez 45 kilométernyire van földem eladó. Bővebbet Löwinger Lipót tulajdonosnál Nagykátán. 1382

BORJU FELNEVELÉSÉRT tárgyalja Wellmann Oszkár professzor 72 oldalra terjedő most megjelent műve, melyet 4 pengő előzetes bekládása mellett bérmentve szállít a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZEKEGÉP HUSZAS Heucke tüthévtől, 15 léc-köbe. Hőkelet stabil lokomobilok 50 és 60 lécjűk, kisebb lokomobilok, hatos Worthington benzinkomobill 54 collos cséplőgép, négyüléses Jág. személyautó, valamint gyárilag javítva garanciával jutányosan Seidler Hugóval, Budapest, VI., Forgách-utca 14. 996

VETŐBURGONYA termelésére, a vetőgumó szállására és értékesítésére nézve K. Takács József, a m. kir. burgonyahivatal vezetőjének most megjelent tartalmas műveben találunk kimerítő leírást, 5 pengőért kapható a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ÁKÁFA és gleditsia nagy mennyiségben, ezre: két éves 45, három éves 70 pengő. Papp Gedeon falkolajában, Nagykőrös. 1216

„MAGYAR FÉNYKÉPEK” című Budapest Barua, a „Köztelek” szerkesztősége 24 fényképet ír le eredeti, érdekes módon. A rendkívül becses könyv 3 pengőbe kerül. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

SFÁRAGYKÖR, argenteuill 3 éves, szépen fellett, szárazkint 6 pengőért, argenteuill sparaszag különkint 5 pengőért kapható Telesi József intézőnél, Somogyberzence. 1287

ÉPÍTŐMUNKÁK zsebkönyve. Tájékoztató anyagokról, különféle munkák ismertetése stb. Számos ábrával és táblákkal. Írta Némethy Zoltán. Ára 5 P. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest IX., Üllői-ut 25. sz.

SZŐLŐ 6 1/2 kat. hold a Tokaj-hegylánc, Satorjalajhely—Sárosi utca mellett, szőlő, vau-ut megállónál, öt szőlő, elevenített fedett lakóházzal, melléképületekkel. Kiváló víz-csővezetékkel, kitért vízzel, kúttal eladó. Öv. Kincsesy Péterné, Satorjalajhely. 1337

AUTOMOBILJA, teherautója és motoroskerékpára szerkesztést megkapja, ha Mihály Dénes sok ábrával ellátott könyvének tanácsait követi. Ára 7 P 60 F. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest IX., Üllői-ut 25. sz.

HÁROM darab Eckert marokrakó aratógép teljesen üzemképes, új tartáskészletekkel, Smeza-féle acél daráló, acél társakkal; 5000 darab hasított acél szőlőkar, 2 méter hosszú, eladó. Sárközy Jenő, Nagybudaj, autóbiztosítást: Takó-Nagybudaj, Somogy m. 1405

KESKENYVÁGÁNYU benzinkomobilyok olcsón kaphatók Mauthner mérnöknel, Budapest, VIII., Vizi Imre-u. 7. 1455

MÁZSÁS takarmánytökmag kilója két pengő, Szolnokpusztai gazdaságban, Nyirboglány. 137

AUTÓKÉZIKVÉNY. Az autószerkezete, kezelése és vezetése. Írta: Welner Emil. 520 ábra, 610 oldal. Ára fűzve 15 P., kötve 17 P 50 L. A kézikönyv a nagyközönség számára van írva és a kezdő sofőrtől a más szakmában működő mérnökig mindenki élvezettel és tanulsággal olvashatja. „Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ELADÓ Szolnok megyében 260 m. hold prima szántó, új kasszély, gazdasági épületek. Érdeklődni lehet dr. Almásy Sándor szolnoki (gr. Apponyi-u. 11.) ügyvédnél. 1381

BAROMFITENYÉSZTŐKNEK a következő szakkönyveket ajánljuk: Winkler: Baromfitenyésztés, 2. kiadás, 10 P.; Predmerszky: A tojásfarmer, 8 P.; Szőnyey: A csirkefarm, 4 P.; Bakoss: A yukok tojásfogóinak fokozása, 1-20 P. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

AJÁNLUNK egyes babot 75 P., tavaszi búkkönyt (5-10% zabbal) 40 P. és csillagfűrt 26 P., plusz forgalmi adó, zsek nélkül, állomás Zalaegerszeg, kisebb, nagyobb tételekben. Kálmán Fiverek, Zalaegerszeg. 1404

DORNER BÉLA legújabb szakkönyve: A sertés tenyésztése és hizlalása. 18. — P. — Rétek és legelők művelése és termés fokozása. 14. — P. — A kereskedelmi trágyák értékelése, gyártása és használata. 14.60 P. — Burgonyatermesztés 4-20 P. Kaphatók a „Patria” r.-t. könyvostályában, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

VETŐKIFIBURGONYA, sárga husu, rendkívül bőtermő, vár, milyen mennyiségre előjegysekkel elfogad Baall Vilmos gazdaságban, Ujfehértó. 1408

A BURGONYAGUMÓ betegségeit 24 művészi színezésű táblán, Takács Gyula magyarázó szövegével közli dr. Appel Ottó tanár. Ára 7 pengő. „Patria” r.-t. könyvostálya Budapest, IX., Üllői-ut 25. sz.

DUGHAGYMA, makói, prima, 20 meternyű, engros- és detállittelekben 10%-kal a napi áron alul mindenkor kapható, Szikossy Kertgazdasága, Budapest, VII., Erzsébet királyné-ut 14. 1407

KORAI konyhakerti növények természetese melegágyakban és üvegházakban, írta Limbacher Károly. 5 pengő előzetes bekládása ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám.

CSEPLŐSZERKÉNY, 52” dobgyűrűs, kenéses, egész jó szájjal, elevátorral üzemképes, jó karban 2000 pengőért eladó. Megtekinthető Toldy Mózesnél, Szolgaegyháza községben, Fejér m. 1427

VADÁSZKÖNYV: Mátyás Gyula vadásztörténelmest. jelent meg a III. kötet. 450 pengő előzetes bekládása ellenében bérmentve küldi a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

RITKA ALKALOM. Háromtagú fogashorona, ötvenöt kg 20 pengő, állványos köszörűkő fűkasza, aratógéphez 16 P. Budamig a készlet tart. Schiffl, Budapest, V., Visegrádi-u. 58. 1428

HA SOM A PATRÁNY, írta az Jabolowski és Kadocsa könyvének utmutatásai alapján. 1 P 80 fillér bekládása ellenében bérmentve szállítja a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

GŐZEKE. Fowler-gyártmányú kétegéprendszer. 20 HP eladó. Tartozéka: 1 drb hetes, 1 drb négyes billenőke, Kemna-féle társashorona, Fowler-rendszerű kultivátor, gyári lakókocsi, lajtok és egyéb apró felszerelések. A gőzeke újonnan lett javítva. Bővebb felvilágosítást ad Rákossy, Budapest, VII., Thököly-ut 67. Telefon: József 394-44. 1429

HÓNAPRÓL-hónapra a mezőgazdaság minden ágában mi a munka és a teendő? Erre kimerítő tájékoztatást nyújt néhai Kodolányi Antal műve, melyet 320 pengő ellenében bérmentve küldi a „Patria”, r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ELADÓ cséplőkomobilok Balatonvilágos gazdaságban, vasúti állomás, posta Lepsény, két 8-as Shuttleworth gőzkomobil villanyosítás következtében, kifogástalan állapotban. 1453

CALÁDI házak. Ritka alkalom. Eladók elutasítás miatt pestmegyei Nagykátán 800 + 400 kitérdő föld, udvarral, egymás mellett, vasut óráknál, két percre a nagyvíz mellett. Tulajdonos Kelemen Ferenc, Nagykátán, Csalogány-u. 1163. szám alatt. 1454

SILÓZÁS részletesen tárgyalja Csiki László: Zöldtakarmányok konzerválása című most megjelent műve. Ára 3-30 pengő. „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

MEZŐGAZDASÁGI gépek, vetőgépek kombinált vetőgépek, egyes kettős ekék, kézi lökőpák rugófogas — kultivátorok, fűkaszák, két-háromtagú boronák, morzsolók stb. mind új, a gyári ár feléért raktárról kaphatók. Szabó Antal, Budapest, VI., Lehel-u. 11. 1456

A BORJU felneveléséről írt Wellmann Oszkár dr. professzor egy 72 oldalra terjedő művet, melyet minden gazdának el kellene olvasni. 4 pengő 20 fillér ellenében küldi a „Patria” r.-t. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

ISKOLÁZOTT szőlők, 6 éves, dus gyökerezű, igen szép példányok, visszametszve, 180-tól 150 cm. magasak, törzsvastagság a földtől egy méter magasán körülmérve 5-11 cm. tavaszi kuffetáre, darabonként 80 fillér, száználként 70 pengő, ezenkívül 600 pengőért csomagolva. Pusztapó állomáson utánvétellel vasútra adva, ottani birtokomról szállítanak. Kémez László, Karag, Szolnok m. 1458

Száraz KÖRIS keréktalp és ákacküllő szil bognár- és tűzifa kapható 5880 SPITZER A. JÓZSEF faterkeskedőnél, Dunaföldvár.

STADLER KAPU KERÍTÉS

Extrahált Szojadara, Halliszt, Husliszt, Vérliszt a legmagasabb protein tartalommal, mindenféle 5970 Olajpogácsák kaphatók Grünfeld Alajos cégnél Budapest, V. Nádor-u. 8. Telefon: Aut. 835-44

Kedvezményes műtrágyák kamatmentesen 6-12 óra, erőtakarmányok kaphatók Berczeller Jenő műtrágyakereskedőnél Budapest, V., Nádor-utca 12. Telefon: 207-60 5911

HUTYRA-MAREK. Állatorvosi belgyógyászat Nagyobb gazdaságokban nélkülözhetetlen! I. Fertőző betegségek 14— pengő II. Szervek betegségei 28— pengő

„Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25. szám. (Köztelek)

Szenat és szalmát préseve vagy lazán, teljes vagonrakományokban szállít legolcsóbban napi áron: Böhm Arnold takarmány- és terménynyakkereskedő Budapest VII., Vörösmarty-utca 20. Telefon: József 41-81 5746

AZ ALPÜLDI FÜTŐHOMOK-TALAJOK ÖMSZERŰ MEZŐGAZDASÁGA. Westik Vilmos ebben a munkájában részletesen és meggyőzően tárgyalja, hogy miként lehet a sovány, száraz fűtőhomokot szerény anyagi eszközökkel is jó termésbe hozni. A könyvet 5 pengő előzetes bekládása ellenében bérmentve küldi a „Patria” R.-T. könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Fattinger-féle la vérliszt Extrahált szojadara Speciális halliszt Pehelyszerű Dorschliszt Speciális husliszt Univerzális sertéstakarmány Extrahált repcedara és mindenféle olajpogácsák a legmagasabb beltartalommal legolcsóbban kapható: ZWERNER JACQUES cégnél 2086 Budapest, V., Nádor-u. 28. Telefon: Automata 140-72

PRIMA ezerholdas bacska birtok bérlete adó, fűvonalhoz iparvasúttal, cukorrépa- és dohányszereléssel. Levéltét „Mintagazdaság 1885” jelleg alatt a kiadóhivatal továbbít. 1385

OKL. gazdasági, fiatal házias, keres bérbe oly különálló épületek lakással és mintegy 3 hold telekkel, amely baromfitenyésztésre alkalmas. Ajánlat Schermann Gusztáv, Szekesfehérvár, Bátorhy-utca 12. címre küldendő. 1411

BÉRLETEK, birtokok, adásvétellel-előjegyzeben. Kézzel jelölt és váltókélesen kapható. Megbízhatóság kérek Dr. Vas Aladár nyuz. urad. főtit. OFB. vállalata, Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 8. Tel. aut. 894-19. 1431

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-t olvassa!

A legtökéletesebb cséplést csakis a szabadalmazott dobkosárbetétléceim alkalmazásával, mert csak ezekkel segíthet a kalászból a gabonát az utolsó szomig kleszelpel! Raktárról postán is, KEMENY MANO gazdasági cikkek szaküzlet, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8. sz.

A legtökéletesebb Olajfénymáz festék a Lutz-féle Gyémántfesték Viharálló Nem hámlik le Nem repedezik Kitűnően bevált olajfénymázfesték fatárgyakra és faira Egyedüli gyártói: Lutz Ede és Társa Lakk- és Festékgár R.-T. Budapest, VII., Örnagy-utca 4. szám

MÁTHÉ-féle szabadalmazott új rendszerű kapáló gép! Beállítható mélységig tényleg kapál, tehát nem tolja el a földet. Tökéletesen porhanyit, tehát a természetes sokkal kedvezőbb lesz. Könnyű és csekély vonóerőt kíván. Sortávolságoknak megfelelően állítható. Minden gazdaságnak feltétlenül szükséges. KOCSIS GYULA géptorgalmi és műszaki vállalata, Budapest, IX. ker., Ferenc-körut I. sz. Telefon: József 371-81 5721

Uj baromfitenyésztési művek! Hasznos hajtó tyuktenyésztés kiskatéja Pengő Irták: dr. Lantós és dr. Meister 5— A modern csirkefarm Sok tervezéssel. Irták: Szőnyey Lórántné 4— Baromfitenyésztés Új átdolgozott és bővített 2. kiadás. Sok új ábrával. Irták: Winkler János. Fűzve 10—, bekötve 13— A tojásfarmer Gyakorlati utatás modern jövedelmező tojástermelő-telepek létesítésére. Irták: Predmerszky Dezső 8— A tyukok tojás hozamának fokozása Számos ábrával. Irták: Bakoss László 1-20 Fajbaromfitenyésztés (Leghorn, Rhode Island) és járványos baromfitenyésztés. Irták: Fekete Gyula és László 4— Kaphatók a „Patria” r.-t. könyvkereskedésében, Budapest, IX., Üllői-ut 25.

Étadni akar valami gazdasági gépet? Forduljon bízalommal Grass és Úrményi séghz Budapest, V., Bátorhy-utca 7. 1051

CSEPLŐSZERKÉNY, használat. de jókarban levő megvételre keres: Bárdó Vécsey uradalom. u. p. Jánk 1384

BURGONYATERMELŐKTŐL fehére Krüger és verős Wolman burgonyákat a legmagasabb napi áron vesz „Krisztály” burgonyadaragár, Budapest, VI., Frangepán-u. 27. Ajánlatot ár és mennyiség megjelölésével. 1430

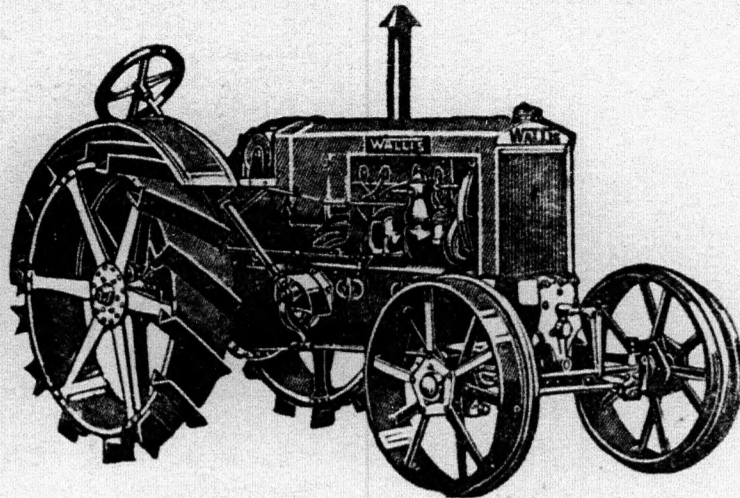
BÉRLET BÉRBE keresek azonnali vagy 60 napra 2-500 holdas jó buzatermő földet. Szentgyörgyi, Kecskemét, Toldy-u. 1. 1457

Felülmulhatalan

20 HP és 30 HP

Wallis traktorok

teljesítőképessége, tartóssága,
olcsó üzeme.

Massey-Harris gyártmány!

Messzemenő
garanciákkal
kedvező
feltételek
mellett
szállítja:

Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

**ZONGORÁT
PIANINOT, HARMONIUMOT**
legjobban **Reményi Mihály**
legolcsóbban
a Magyar Kir. Zeneművészeti Főiskola szállítójánál.
Budapest, VI/8., Király-utca 58. szám.
Legelőnyösebb fizetési feltételek. 5922

Gőzekebérszántást

ősz és tavaszi szántást, gyeptörést, szőlőtelepek,
faiskolák, erdősítések mély rigolizását elvállalja

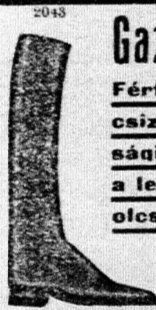
Wolff Ernő, Budapest-Kelenföld
2073 Telefon: József 388-68 Sürgőnyel: Wolffke Budapest

Vetőburgonyát

Krügert, Wohltmann, Nyári rózsát ajánl:
Molnár Lajos terménykereskedő,
Nyírbátor. Telefon: 4 5960

Gazdák figyelmébe!

Férfi és női ancol lovaqló-
csizmák, vízhatlan gazda-
sági csizmák, vadászcipők
a legjobb kivitelben, a leg-
olcsóbb árban megrendelhetők:

STEFANITS JÁNOS cégnél
Budapest, IX., Öllöl-ut 85.

Kiváló gyártmányu 4 1/2' fűkaszalógépek

teljesen ujonnan gyári felszereléssel **rendkívüli**
jutányos áron kaphatók míg a készlet tart.
Kocsis Gyula gépforgalmi és műszaki vállalata,
Budapest, IX. ker., Ferenc-körut I. sz.

Telefon: József 371-81

REITTER ÖDÖN kocsigyáros

Magy. Kir. udv. szállító
Budapest, VIII., Fecske-utca 15. szám
Telefon: József 309-36

Állandóan rak-
táron előrendel-
hető
uj Kocsik
Kocsik javítása
a budapesti te-
lepen és a vidé-
ki kocsigyárban
történik. 5921

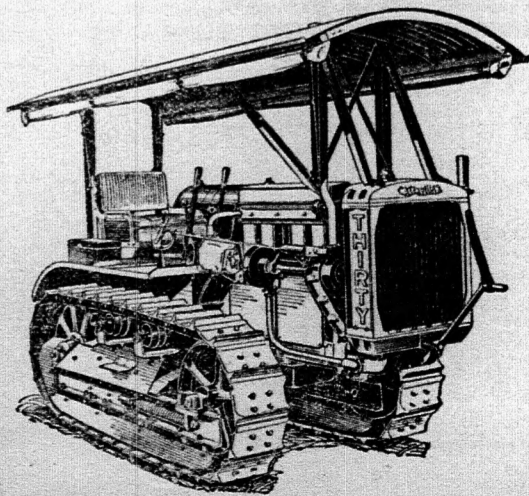
**HA SÜRGET A MEZEI MUNKA S SZORIT A TERMINUS;
HA NAGY TÖMEG FÖLDET KELL MOZGATNI . . . . .
HA TERHET SZÁLLITUNK UTTALAN UTAKON:
HEGYNEK FEL ÉS LEJTÓN ALÁ. LAZA HOMOKBAN ÉS SIKOS AGYAGON.
ERDEI ÖSVÉNYEN ÉS SÜPPEDŐ LÁPON . . . . .**

SEGIT:

A CATERPILLAR

VEDJEGYU

TRAKTOR!

STEYR MŰVEK

R.-T.

BUDAPEST, VI., LEHEL-UTCA 25. SZ.

Kisbirtokosok: Minden szó egyszeri beiktatása 5 fillér, vastagabb betűvel 16 fillér. A legkisebb hirdetés díj 1 pengő. A listát keresőknek 50% engedmény, legkisebb hirdetés díj 50 fillér.

KISHIRDETÉSEK

A hirdetés díjak - a 2%-os forgalmi adó külön felszámítása mellett - előre fizetendők

Beltöltendő állásokra vonatkozó hirdetőket csak a munkaadó bíróság vagy bérleti címének kitöltésével küldjük. Csak választékosan elalított leveleket válasszunk. Hirdetéseket zárható hűtő, illetve csúszkák között kell elhelyezni.

Díjazott állásajánlatok!

Asztalos és fűtőtechnikus Magyar Gazdasági és Erdészeti Országos Egyesülete (Budapest, IX. Üllői út 23.), mely Székely Elemér m. kir. gazdasági főtanácsosnak és Fabricsák Endre ügyvezetőnek a következő feladatra díjazott állásajánlatot tesz: A fűtőtechnikus feladatára a Magyar Gazdasági és Erdészeti Országos Egyesülettel, mint legmegbízhatóbb helyről szerzte meg.

BELTÖLTENDŐ ÁLLÁS

OKL. GAZDÁTSZEMELTARTÓ. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

GAZDÁTSZEMELTARTÓ

Műveltség: 1922. Műveltség: 1922. Műveltség: 1922.

Törött géprezek, repedő, kizárt kaszók, elektromos bevezető.

Lakos és Székelyi gépgyár, Budapest, VI., Éke-út 3. Új berendezést gyártás és bevezető-alkalmazás hely 1838

ELADÁS

Venni akar valami gazdasági gépet alkalmi áron? Forduljon bizalommal Braun és Urmányi céghez Budapest, V., Bátor-út 7.

ERŐKATYÓKÉPES bármely gyártmányú fogatos ekeket, ügyesen szerelvényeket, kormányvezetőket, és motorokhoz, eladunk acélanyagot, versenyáramon szállítanak Braun és Urmányi, Budapest, Bátor-út 7. 1651

FÜKASZÁLO- és aratógépek, marokkák, és kézikapák, aratógépek, lövegnyelők, szénforatók, alkalmi áron kapunk Braun és Urmányi cégnél, Budapest, V., Bátor-út 7.

HASZNÁLT és új fűkaszók, marokkák, és kézikapák, aratógépek, lövegnyelők, szénforatók, alkalmi áron kapunk Braun és Urmányi cégnél, Budapest, V., Bátor-út 7.

MARHAMELEG 1500 kg-ra, szándos, tolosúlyos, Schember-gyártmányú, kifüggetlenül karban tartott, eladó Braun és Urmányi, Budapest, Bátor-út 7.

SZEKSKAVAGÓK, repavágók, daráló, használt, renovált állapotban eladó Braun és Urmányi, Budapest, Bátor-út 7.

PLANET fogatos- és kézikapák, használt, renovált állapotban, eladó Braun és Urmányi-nél Budapest, V., Bátor-út 7.

TEHŐTÖK, kisebbek és nagyobbak használtak, renováltak, eladó Braun és Urmányi-nél Budapest, V., Bátor-út 7.

BURGONYATERMELŐKNEK rendkívül fontos művek: Appel Ottó tanár: A burgonyabetegségek I. rész. A gumóbetegségek 7-11. P. Mindkét atlasz 20-24 színes táblát tartalmaz, a szöveget Takács Gyula, a burgonyatermelő hivatal igazgatója írta. - „Patria”-r-tt könyvostálya, Budapest, IX., Üllői-út 25.

FÜKASZÁLO- és aratógépek, marokkák, és kézikapák, aratógépek, lövegnyelők, szénforatók, alkalmi áron kapunk Braun és Urmányi cégnél, Budapest, V., Bátor-út 7. 1651

ERŐKATYÓKÉPES bármely gyártmányú fogatos ekeket, ügyesen szerelvényeket, kormányvezetőket, és motorokhoz, eladunk acélanyagot, versenyáramon szállítanak Braun és Urmányi, Budapest, Bátor-út 7.

HASZNÁLT és új fűkaszók, marokkák, és kézikapák, aratógépek, lövegnyelők, szénforatók, alkalmi áron kapunk Braun és Urmányi cégnél, Budapest, V., Bátor-út 7.

MARHAMELEG 1500 kg-ra, szándos, tolosúlyos, Schember-gyártmányú, kifüggetlenül karban tartott, eladó Braun és Urmányi, Budapest, Bátor-út 7.

SZEKSKAVAGÓK, repavágók, daráló, használt, renovált állapotban eladó Braun és Urmányi, Budapest, Bátor-út 7.

PLANET fogatos- és kézikapák, használt, renovált állapotban, eladó Braun és Urmányi-nél Budapest, V., Bátor-út 7.

TEHŐTÖK, kisebbek és nagyobbak használtak, renováltak, eladó Braun és Urmányi-nél Budapest, V., Bátor-út 7.

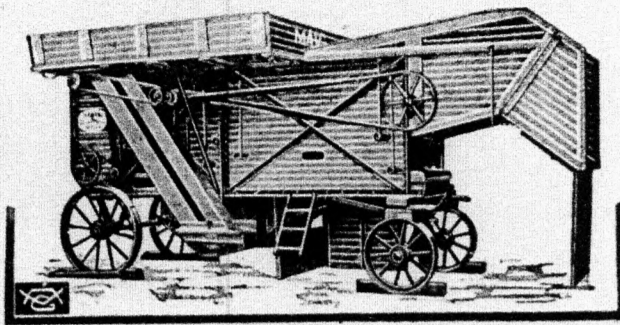
BURGONYATERMELŐKNEK rendkívül fontos művek: Appel Ottó tanár: A burgonyabetegségek I. rész. A gumóbetegségek 7-11. P

Utolérhetetlenül

tökéletes, tartós és nagy teljesítőképességű

az **Államgépgyári**
acélkeretű
golyóscsapágyas **cséplőgép**

Előnyös fizetési feltételek mellett
szállít minden mezőgazdasági gépet:

Szemvesztesség
nélkül működik!

Piacképes gabonát
szolgáltató!

**Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,
Nemzetközi Gépkereskedelmi Részvénytársaság**

Budapest, V., Vilmos császár-ut 32.

Ajánljuk: Rózsa-, Ella-, Deodara-, Krüger-, Bellona-,
Wohltmann- és Kifli-

vetőburgonyáinkat

azonnali szállításra. Árajánlattal szolgálunk.
Szold Manó gazdasága, Mezőlak. 5981

Évi kötés mellett

vajat és uradalmi tejet

átvesz legmagasabb napi áron **Sanus Tej-
üzem R.-T.**, Budapest, VIII., Karpfenstein-u. 13.
Telefon: József 458-52 5658

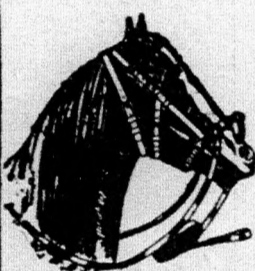
Mérleggyár
ZISKA J. utóda
Rostély György
Budapest, VI., Eötvös-utca 47. sz.
Telefon: Teréz 246-12
Alapítva: 1872 Javításokat elfogadok!
Árjegyzéket bérmentve küldök.
Jókarbantartó használt, de már kijavított és hitelesített
mérlegek is kaphatók. 5665

**Tejszállítók részére
TEJHŰTŐKET**

bármely nagyságban, kutviz-, jég- és kompresszoros
hűtésre **gyorsan és olcsón szállít!** 1762

STANGA JÓZSEF tejjgazdasági gépüzleti vállalata
Budapest, IX., Ráday-utca 26. sz.

Minden gazda a „KÖZTELEK GAZDASÁGI KÖNYVTÁRA”-t olvassa!

**30 évesek a
FREUND-nyergek, lószerszámok
nyereg- és istállószerkek**

KÉPES ÁRJEGYZÉK KIVÁNATRAI
ALAPITVA 1848-BAN

FREUNDA. ÉS FIA
BUDAPEST, VIII., KÖFARAGÓ-UTCA 8.
Telefon: József 312-18 5978 Telefon: József 312-18

Tenyészet megszüntetése miatt eladó
1 darab importált

7 éves sötét sárga belga mén.

A mén a **Tarnamérai Uradalomban,**
Tarnaméra bármikor megtekinthető. 5936

**SZŐLŐKARÓT, tűzifát,
talpfát**

vagy bármilyen más faanyagot az ország bármely részében
azonnal a szállítási feltételekben, előnyös árban
LÖWY SÁNDOR és JÓZSEF fatermelők és
faiparosok
Budapest, V., Személylök-u. 27. Telefon: Lipót 883-17

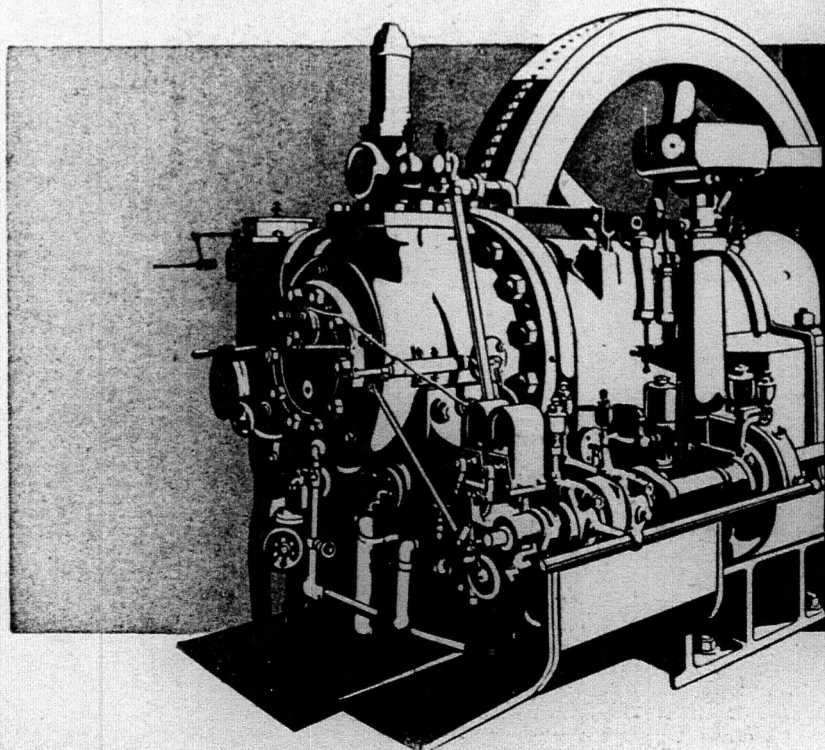
ZSÁK-, PONYVA-GYÁRTÁS
eladás és kölcsönzés
ANGOL MANILLA

fapekes kézi kővető-szőlőkötőfonál
SCHLESINGER és TÁRSA R.-T.
BUDAPEST, V., PERCEL MŰR-UTCA 2. 5895

HAZAI GÉPKERESKEDELMI RT.

V. VILMOS CSÁSZÁR UT 76 - GANZ ÉS TÁRSA DANUBIUS

GÉP-WAGGON-ÉS HAJÓGYÁR RÉSZV.TÁRS.
VEZÉRKÉPVISELETE.

**SZIVÓGÁZ
FÖLDGÁZ
DIESEL
BENZIN
PETROLEUM**

MOTORK

TELEFON: 908-90. 908-91
SÜRGÖNYCÍM: MASINA.